1883 TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM. 82. SZÁM. BUDAPEST, SZOMBAT, MÁRCZIUS 24.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva: Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt. Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr. Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTERBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Becsben: OPPELIK A., I. Stubenbastei Nr. 2. MOSSE RUDOLF, I. Seilerstätte Nr. 2. HAASENSTEIN ÉS VOGLER, I. Wallfischgasse 10. DAUBE G. L. ÉS TÁRSA, I. Wollzeile Nr. 12. STERN MORITZ, I. Wollzeile Nr. 22. DUKES-MIKSA, I. Riemergasse Nr. 12. HERNDL ALAJOS, I. Wollzeile Nr. 25. Frankfurtban a/M.: DAUBE G. L. ÉS TÁRSA. Párisban: R. MOSSE, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict^e. AGENCE HAVAS (place de la Bourse).

Nagy-Szebenben.

Nagy-Szeben kezd kicsinyes módon nagy szerephez jutni. A mit a féniek tesznek az angol birtokosok és hatóságok ellen: ugyanazt kezdik tenni Nagy-Szebenben a magyarok és mindenki ellen, a ki nem ellensége a magyarnak. A metropolitának beverik minden ablakját, mert az oláhokat arra inté, hogy izgatásaikkal maradjanak a törvény korlátain belül. Az állami iskolák igazgatóihoz pedig fenyegető leveleket intéznek, melyekben felhivják őket, hogy vagy takarodjanak ki a városból, vagy tagadják el, hogy magyarul tudnak beszélni, vagy legyenek készen a bosszura. Tehát a nagy-szebeni szászok és oláhok kezdik magukat gyönyörüségesen viselni.

Azaz, dehogy «kezdik.» Régen elkezdték ők ezt már, ez előtt 36 esztendővel s folytatják is azóta, hol titkon, hol nyiltan, de mindig leplezetlenül önmaguk közt s mindig büntetlenül, ha minket magyarokat bántanak. Pedig csak minket bántanak. Mikor az osztrák kormányzat önkényuralma gazdálkodott: akkor a nagy-szebeniek szépen meghuzták magukat, pedig az egyaránt nyomott magyart, szászt és oláht. De a nagy-szebeniek nem törődnek azzal, ha szászt és oláht elnyom az osztrák, de nagyon is törődnek azzal, ha a magyar visszaszerzi jogát, szabadságát, alkotmányát, mely egyébiránt az ő számukra is csak annyit ér, mint a mi számunkra.

Nagy-Szeben nevezetes város. Onnan indult ki 1848-ban minden ármány, minden hitszegés, minden árulás az erdélyi magyarság ellen. Nagy-Szeben hivta be a maga öklére ellenünk először a muszkát s midőn Bem osztrákot, muszkát, oláh fölkelőt kivert Nagy-Szebenből: még a nagy-szebeni szászoknak állt följebb, hogy miként mer ő rájuk birságot kiróni, holott ők nagy-szebeni szabad polgárok.

Szeben megye és Nagy-Szeben városa Magyarországhoz tartoznék, vagy mi a mano! Csakhogy ezt a szebeniek sehogy se akarják elhinni. S mert ott mégis volna nehány magyar, ki e hitről nem akar lemondani: tehát most ezt a nehány magyart szeretnék onnan kikergetni s mert Román Miron román érsek és metropolita szivből vagy szinből nem látszik velük egyetérteni, tehát ennek ablakjait éjnek éjszakáján beverdesik.

Tisza Kálmán magyar belügyminiszter, ha most együtt ülne a parlament, az egész csetepatét elütné egy beszéddel természetesen. De miután a parlament tagjai ünnepelni szelyelmentek: Tisza Kálmán le fog irni Wächter Frigyes főispánhoz, a főispán Kapp Gusztáv nagy-szebeni polgármesterhez, ez pedig Hennrich Károly főkapitányhoz, hogy miben áll voltaképen ez az uj keletü féni mozgalom. S mindezek fokozatosan egymáshoz eljuttatván hivatalos jelentésüket: végeszégül kisül, hogy nehány pajkos diákgyerkőcze dolga az egész, nincs benne semmi komolyság, nem is érdemes róla beszélni.

Hát ez meglehet. Hanem mi azért mégis azt kérdezzük a belügyminisztertől, hogy vajjon miért és mennyiben kiegészitő része Szeben vármegye és Nagy-Szeben városa Magyarországnak? Mert e kérdéssel szeretnénk tisztában lenni minél előbb már csak azért is, hogy tájékozódva legyünk az iránt, minő sorsa van a nagy-szebeni és szebenvármegyei magyar lakosságnak? Mi sorsa és mi jövője?

Nagy-Szeben városának összes tisztviselői és hivatalnokai közt például nincs egyetlenegy magyar ember sem. Szász az mind az utolsó emberig. Szebenvármegye összes tisztviselői és hivatalnokai közt ugy a központban, mint a hat szolgabirói járásban nincs több magyar, mint két aljegyző és két irnok. Tehát az összes nagyszámu központi tisztviselők s az összes szolgabirák mind szászok és oláhok. Tehát ezek vannak arra hivatalos kötelességszerüleg utalva, hogy megvédjék a magyar állameszmét, ragaszkodást és hazaszeretetet terjesszenek Magyarország iránt, ápolják a magyar nyelv jogait stb. Természetesen hangos kaczagásban törnének ki ők, ha valaki, habár maga Tisza Kálmán is ezt várná tőlök.

Azonban város és vármegye municzipális jogokat élvez, tehát maga választja tisztviselőit s miután szászok és oláhok többségben vannak, önkényt következik, hogy tisztviselőiket maguk fajtájából választják. Igy fogna okoskodni Tisza Kálmán, ha együtt ülne a parlament.

De a dolog nem egészen ugy áll. A főispánt például a kormány nevezi ki s az mégis szász. Igaz, hogy jobb a többinél, de — — még is csak szász. S a főispánnak, ha akarja, minden tisztujitásnál lehet gyakorolni akkora befolyást, hogy városnál és vármegyénél legalább egyetlen őszinte, valódi és hü közege legyen az államnak. Másutt legalább s kivált az ellenzék ellenében Tisza Kálmán basa módjára tudja főispánjai utján a befolyást érvényesiteni. De Nagy-Szebenben és Szeben vármegyében e befolyás csak két aljegyzőig és két irnokig terjed.

Hát a királyi törvénynek, melynek minden tagját elejétől utóljáig a kormány nevezi ki? Itt van kilencz biró közt hat magyar, két jegyző közül az egyik, három aljegyző, négy joggyakornok közt kettő; egy irodatiszt; tiz irnok közül négy; telekkönyvvezetők és irodaigazgató közül egy sincs; három segédtelekkönyvvezető közül egy magyar; két ügyész közül szintén egy; tizenkét járásbiró és albiró közül csupán egyetlenegy járásbiró; a segédhivatalok közül egy se. A többi természetesen mind szász és oláh.

Ime ez a helyzet Nagy-Szebenben és vidékén. Ebből tünik ki a szászok schulvereinos panaszainak impertinens volta. Nem az az igazság, hogy ők vannak elnyomva; hanem az az igazság, hogy ők akarják elnyomni a magyart s mert ez nem megy elég gyorsan, azért panaszkodnak és hazudoznak országszerte és világszerte.

De ez a helyzet aztán fényt vet a Tisza-kormány ugynevezett nemzetiségi politikájára is. Ez a politika nem áll egyébből, mint Wolff és Polit urak ellen elpattogtatott néhány frázisból, melyre a többségnek keble dagad, keze tapsra mozog. A szebeni, brassói, dévai stb. oláh népgyülések, a szebeni ablakbeverések és fenyegető levelek, a szerb és horvát mozgalmak, a pánszláv törekvések, a Dobrzánszky-féle orosz izgatások s a magyar birósag aluszékonysága: ezekből áll a kormány nemzetiségi politikája. Azért román és szász Párisban és Berlinben szerencsésen elhiteti a világgal, hogy sehol sincs akkora faji zsarnokság, mint a mekkorát a magyar nemzet gyakorol Magyarországra. Vagy ne hangoznék ez a vád, vagy legalább lenne igaz. Akkor valószinüleg kevesebb zajt ütnének vele.

A kormánynak egyetlen budapesti félhivatalos lapja hosszu képpel dicsekszik, hogy a hünvádi statisztikai kimutatás mily kevés állam elleni bünténynyt és vétséget sorol fel évenként.

Ez igaz. De az is igaz, hogy ha a magyar büntetőtörvénynek ide vonatkozó rendelkezései azzal a pontossággal és törvény iránti köteles hüséggel alkalmaztatnának, mint például Poroszországban: az állam elleni bünténynyek és vétségek esetei ezer meg ezer számra jönnének elő évenként.

Mi vagyunk ugyan legutolsók, kik büntető törvényekkel akarjuk ezt az országot polgárai ellen védelmezni s a hazaszeretetet börtönnel terjeszteni, de ha a kormány a nagy-szebenihez hasonló dolgokat büntetni nem akarja: legalább tegyen meg mindent, hogy ilyeneknek hatalmas kézzel eleje vétessék.

Budapest, márcz. 23.

Hieronymi volt államtitkár utódjára vonatkozólag a «N. Fr. Pr.» ugy értesül Budapestről, hogy a magyar parlamenti körökben már bevégzett dolognak tekintik *Baross Gábornak közlekedésügyi államtitkárra való kinevezését* és egész bizonyossággal állitják, hogy a kinevezés már közelebb formaszerint is megtörténik. Baross Gábor most a képviselőházi közoktatásügyi bizottság elnöke s mint a közgazdasági bizottság előadója, ő referált az utóbbi időben kötött s a képviselőházban szónyegre került valamennyi kereskedelmi szerződésekről. Baross eddigelé nyilvánosan nagyon keveset foglalkozott azokkal a kérdésekkel, melyeknek hir szerint a jövőben élére all. A kormányba való belépését már régebben elhatarozták. Államtitkársága politikainak lesz tekintendő, minthogy valóságos államtitkár lesz. Ilyen valóságos államtitkár rég idő óta nem szerepelt a közlekedésügyi miniszteriumban. *Hollan és Hieronymi* csak államtitkári helyettesek voltak, hogy nyugdijra való igényeiket el ne veszitsék.

Értesülésünk szerint *Baross* Gábor kinevezése már a legközelebbi napokban várható.

A szerbek belvitája.

Mindenki emlékezik a legutolsó szerb pátriárkha-választásra. Hisz nem rég történt, alig egy év előtt. Két jelölt állott szemben egymással. Az egyik a nagy többség jelöltje: Zsivkovics; — a másik a mi kormányunk jelöltje: Angyelics. A kormány ismételve kijelölte Angyelicset s a többség s pedig nagy többség ismételve megválasztá Zsivkovicsot. Végre a kormány a koronának azt tanácsolá, hogy Angyelicset nevezze ki egyszerüen pátriárkhává. S a korona kinevezte.

Anomália mindenesetre volt a dologban, noha törvénytelenség nem volt. A magyar szerb egyház hiveinek s hiveiből alakult kongresszusának mindenesetre meg van azon joguk, hogy maguknak pátriárkhát választhassanak. Ez a jog biztosittatott nekik, midőn hazánkba telepedtek, s ezt a jogot megbiztositá nekik az 1868-ik évi törvényhozás s az annak alapján készült s a király által jóváhagyott statutum. A szerbek tehát alkotmányos jogukban voltak, midőn nagy többséggel Zsivkovicsot választották.

Ám a magyar királynak van veto-joga s e jogot neki szintén az alkotmány biztositja. Szükséges is ezen jog akár felség-jognak, akár egyéb állami jognak alakjában még pedig két okból. Szükséges azért, mert a nagy terjedelmü szerb egyházi javak a magyar állam adományai, de szükséges azért is, mert a szerbség az államalkotó fajjal nem lévén azonos s egyházi önkormányzatban külön szervezetet képezvén, hatalmi eszközre szüksége van a magyar kormánynak a netaláni államellenes törekvések ellenében. Ezért adta az alkotmány a királynak azt a jogot, hogy pátriárkhává a kisebbség jelöltjét is kinevezhesse. Ezért volt teljes jogában a kormánynak, hogy a koronának Angyelics kinevezését ajánlhassa.

E kinevezést a magyar közvélemény helyesléssel fogadta. Ez kétségtelen.

De a közvéleménynek hallgatag helyeslése természetesen nem azt teszi, hogy ezzel a kormány felelőssége megszünik, vagy veszt teljességéből. A magyar közvélemény behatólag nem foglalkozhatott, tehát nem is lehetett tisztában e személyi kérdéssel s az e mögött élő és küzködő érdekekkel és viszonyokkal, a kormány által sem világositatott fel eléggé s azután nem is volt oka a szerb egyházi önkormányzatnak e belső ügyével tüzetesen foglalkozni. A magyar közvélemény egyszerüen ugy okoskodott, hogy Angyelics a kormány jelöltje s miután a kormányról államellenes törekvés föl nem tehető, tehát Angyelics mindenesetre jobb lesz pátriárkhának, mint Zsivkovics, kit oly elemek is támogattak, melyek államellenes törekvéseikről eléggé ismeretesek.

A dolog azonban voltaképen mégis ugy állott, hogy Zsivkovics távol volt Budapesttől, Angyelics pedig közel s már azért is, egyéb ként is Angyelics sokkal ügyesebb volt a magyar kormány kegyeinek megnyerésében, mint ellenfele. Hogy azonban a magyar államisághoz melyik ragaszkodik hivekben a nélkül, hogy fajához és egyházához való hűsége csorbát szenvedne: e kérdésre természetesen sokkal nehezebb most már a felelet.

Angyelics eddig semmit se vétett ellenünk. Nem izgatott a magyar állam ellen, nem tiltakozott a középtanodai oktatási törvény ellen sőt a magyar nyelv oktatását a lehető legkisebb mérvben ugyan, de érvényre emelé. De mindezt először meg kellett tennie kötelességszerüleg s másodszor meg kellett tennie puszta hálából is a korona iránt, a minthogy mindezt kétségen kivül megtette volna Zsivkovics is.

Merültek azonban már fel igen komoly jelenségek arra nézve, hogy nem fenékig tejfel az az egész Angyelics-barátság. A pátriárkha ugyanis alig foglalla el székét: azonnal Radicsot tette valóságos belső titkos tanácsosává, azonnal ennek hatalmába került, ugy, hogy a valóságos pátriárkha ma már nem az ügyes Angyelics, hanem a nála sokkal ügyesebb Radics.

Ez a dr. Radics Emilián pedig nagy tehetségü, nagy elméjü, meglehetős tudományu s határtalan nagyravágyásu aránylag fiatal ember. Mind e szép tulajdonságai azonban nem keltik föl annyira figyelmünket, s mind ezekben nem látunk annyira aggasztót, mint azon tulajdonságában, hogy ő Moszkvában és a szent Oroszországban szitta magába tudományát is, érzületét is, politikai törekvéseinek szellemét is, s hogy ő nem kisebb eszmével van eltelve, mint hogy a magyarországi szerb egyházat szerves összeköttetésbe hozza az orosz orthodox egyházzal vagy a mi más szóval ugyanazt jelenti: az orosz czárral s a szentpétervári kormánnyal. Egy irodalmi művében ez eszmének már kifejezést is adott, s azok, kik a karlóczai személyi és társadalmi viszonyokat közelebbről ismerik, dr. Radics Emilián urnak ez irányu törekvéseiről bővebb felvilágositást is tudnak adni.

Nos hát Angyelics pátriárkhának ez az ur képezi spiritus familiáriusát.

Angyelics most megkezdé a világiak egyházkormányzati jogainak szükebb térre szoritását, a szerb hierarkhia hatalmának kiszélesitését s az egyházkormányzat összes jogainak a szerb püspöki kar s ekként a pátriárkha kezeiben összpontositását. E gondolatnak, e tervnek is Radics a mestere.

A gondolat nagy, de a terv nehéz. Első és alapföltétele az, hogy a szerb egyházi vagyon kezelése és ellenőrzése teljesen vétessék ki a világiak kezéből s egyedül a püspöki karnak és pátriárkhának legyen ehhez joga és hatalma. E vagyon terjedelmes, több millióból áll s ha e terv sikerül: ez Radicsék és Angyelicsék felfogása szerint két nagy eredményt szül. Az egyik az, hogy a világiak, nem folyhatván be az egyházi vagyon kezelésébe, teljes közönyösséggel nézik az egyház minden ügyét, mint például a római katholikusoknál s ekként önkényt bekövetkezik a püspöki kar mindenhatósága. A másik pedig az, hogy a nagy egyházi vagyon korlatlan élvezete és kezelése mellett a pátriárkhának lassanként hatalmában álland a világiakat a maga tervének megnyerni, a minthogy ez nem is lehet másként, ha az egyházi fejedelemséggel még az anyagi vagyon hatalma is párosul. Ha pedig ez el van érve: akkor a titkon is működhető egyes pátriárkhának a maga püspökeivel együtt sokkal könnyebb leend a czárral és a szentpétervári főpátriárkhával közelebbi viszonyba jutni, mint most a nyiltan tanácskozó és sok fővel gondolkodó szerb egyházi kongresszusnak.

TRÉVES BÁRÓNÉ.

REGÉNY.

Irta: XAVIER DE MONTÉPIN.

Fordította: Somogyi Ede. 78

(Folytatás.)

A vonatok, a társaskocsik, a maganfogatok reggel óta tömérdek népet gyüjtöttek ide, a kik kiváncsiak voltak látni, miként hull le egy orvosnak a feje, a ki betegét megmérgezte, hogy nőül vehesse szép és gazdag özvegyét.

E derék emberek közül olyik még azt is mondta:

— A terv szép furfangra vall, csak sikerülnie kellett volna! . . .

LXXIV.

A szállókat és a kávéházakat, melyek tul voltak tömve emberekkel, nyitva tartották egész éjjel.

Esti féltizenegytől kezdve a tömeg el kezdte lepni a főteret, hogy másnap reggel kényelmes helyről nézhesse a kivégzést.

Miután szivarját végig szitta, Georges visszatért a szállóba és felment szobájába.

Az ő ablaka szintugy, mint a Trévesnéé, a főtérre nyilt.

Kinyitá az ablakot.

Kibirta venni a homályban nyüzsgő sokaságot s a magasban elhaló zajt.

Nerville ismét becsukta az ablakot és ahhoz az ajtóhoz közeledett, a mely unokahuga hálószobájával közlekedett.

Fülét az ajtóhoz illesztette; elfojtott zokogást és tompa sóhajokat hallott.

— Hogyan, szerette őt! — mondá magában. — Hogyan szereti őt még most is! . . . Kétségbeejtő állapotában alig fogja túlélni imádottját! — Bám nézve elveszett! . . . Szerencsére elkészitette a végrendeletet s róla sem feledkezett meg benne . . . ez egyszer bizonyos, minthogy a saját szájából hallottam . . . A vagyona nekem marad s ez némi vigasztalást nyujt! Gazdag leszek . . . nagyon gazdag . . . nem kinlódtam semmiért!

Nerville, kinek buskomorságát a bordeauxi és a burgundi teljesen eloszlatta, kezeit dörzsölte, lefeküdt s nyomban elaludt.

Alma, mely néhány óráig tartott, hirtelen megszakadt.

A főtérre összegyült tömeg hosszunak kezdte találni az időt s türelmetlenségét perczről-perczre növekvő zajongással tanusitotta.

Georges órájára nézett.

Reggeli négy óra volt.

— Ideje lesz . . . monda magában.

Azonnal kiugrott az ágyból, gyorsan felöltözködött s az ablakhoz lépett.

Lovas rendőrök ügygyel-bajjal tartották fenn a rendet.

A tér közepén volt felállitva az *igazság fája*.

Hallani lehetett e fa körül a munkások kalapácsütéseit.

Látni lehetett, mint sürögtek-forogtak lámpáikkal a hóhér segédjei.

Georges borzongást érzett egész testén és vére szinte jéggé fagyott.

A hideg levegőnek tulajdonitotta ezt az érzést és becsukta az ablakot.

— Brrr! de fagyos az idő ma reggel! Ha csak egy perczig maradok még ott, hát meghűtöm magamat!

A szomszéd szobában Trévesné, ki egy pillanatra se feküdt volt le, folyton imádkozott, de megszünt sirni.

Szemeiben kiszáradtak a könyek!

Arcza oly sápadt volt mint a viasz.

Még az ajkai is fehérek voltak.

Látni való volt, hogy az élet elhagyni készül ezt a gyenge testet.

Trévesné, ki annyi ideig térdepelt, most felkelt és minden erejét összeszedve, elvánszorgott egy zsölléig és kinyitotta a közelében álló ablakot.

Azután kihajolt s a főtérre tekintett.

Megpillantotta a nyüzsgő sokaságot.

Meghallotta a morajt, a zajt, a kiáltozást.

A szegény megpillantotta azután a félhomályban a nyaktiló vörös karfáit.

Léonide elborzadt, fogai vaczogtak.

Sokkal gyengébb volt, semhogy egyenesen állhasson s a zsöllébe hanyatlott, kezeivel görcsösen kapaszkodva a szék támjaiba.

Nerville halkan kopogtatott az ajtón.

Léonide nem hallotta meg.

Georges kinyitá az ajtót s belépett.

— Kedves hugom . . . mondá.

Léonide összerezzent, visszafordult s a nyaktilóra mutatva, egészen halkan ezeket a szavakat suttogá:

— Ott fog ő meghalni . . . Itt fogok én meghalni... Isten kegyelmes lesz irányomban és elszólit majd abban a pillanatban, a melyben a hóhér ártatlan Lucienomat meggyilkolja!

Aztán állva maradt, az ablakfához támaszkodva s folyton a nyaktilóra tekintve.

Az óra ötöt ütött.

Már egészen nappal volt.

— Már meg kellett volna történnie! — gondolá Georges magában. Miért ez a késedelem? — Mire várnak még?

Ebben a pillanatban s mintegy válaszul Nerville kérdésére, valóságos lázongás tört ki a főtéren.

A tömeg orditott és minden áron a nyaktilóhoz akart jutni.

Az elitélt nem jelent meg.

Egyszerre elsápadt Max öcscse.

A nyaktilónak két vörös karfája eltünt.

Leszedték az igazság fáját.

Vajjon mi történt?

A szálló lépcsőházában gyors léptek zaja hallatszott.

Hirtelen megnyilt az ajtó és Jacques Hábert berontott a szobába.

Arcza ugy ragyogott az győzelemittasságtól, hogy Léonide, ki semmiről sem tudott, de végtelen boldogságot sejtett, eléje rohant és felsikoltott örömében.

Erre a felkiáltásra borzalmas szózat válaszolt.

Georges de Nerville lesujtva, kővé válva orditott fel az államügyész láttára, ki a vizsgálóbiró és két csendőr társaságában lépett a szobába.

Mögöttük egy uriasan öltözött fiatal nő, mankóval a kezében, lépett be.

Ez a fiatal nő Marietta Mutel volt.

— Csendőrök, parancsolá az államügyész, Nervillere mutatva, a törvény nevében fogják el ezt az embert!

— Eugen, elfogni! hebegé Georges. Mi jogon?... Mit követtem el? . . . Mivel vádolnak?

— Azzal, hogy megmérgezte bátyját, Tréves bárót s azzal, hogy gyilkossági kisérletet követett el doktor Lucien d'Harblay ellen a Commelle körüli tó mellett levő harmadik feltöltött uton! viszonzá az államügyész.

— Hazugság! rágalom!

— Kezeink tele vannak bizonyitékokkal . . .

— Hadd hallom!

— Az a tárcza, melyet eszméletlen áldozatától ellopott . . . az amerikai fegyver, melyet ellenében használt . . . az órafüggelék, melyet a buntett színhelyén elvesztett . . . a strychnin, melyet elvitt a doktortól, melyet a lakásán a tárczával együtt megtaláltak . . . Végül az ön éjjeli látogatása Godelot gyógyszertárában, a hol a könyvbe bevezetett vényt hamisitotta.

— Tagadom! . . .

— Én pedig bizonyitom! mondá Mariette előre lépve. Megcsaltál engem, gaz ficzkó! . . . El akartad veszteni doktor Harblayt, a kiért életemet is oda adnám! — Ma le akarom fizetni adósságomat azzal, hogy megmentem az életét. . . . A mi azt a pár fillért illeti, a mit nekem kölcsön adtál, nem azért, hogy szolgálatot tegy nekem, hanem azért, hogy megvásároljak, azt meg fogom fizetni neked vagy örökseidnek . . . nincs már rá szükségem, mert sok pénzt örököltem.

Georges nem tudta, hová legyen dühében. Tehetetlenségének tudata szinte ezétől fosztotta meg, mert látta, hogy veszve van. . . .

— Vezessék el ezt az embert, parancsolá az államügyész a csendőröknek, a kik azonnal hozzá láttak a parancs teljesitéséhez.

— Lucien! . . . hol van Lucien? kerdezé Trévesné elhaló hangon.

— Itt vagyok! kiáltott az orvos kitárt karokkal Léonide felé rohanva.

Léonide, láttára két lépést tett előre; — kezei megérinték a fiatal emberéit; — mellére hanyatlott és elájult karjai között.

— Harblay ur, mondá az államügyész magamra vállalom, hogy önt pere megujitásának idejére szabad lábon hagyjam . . . Járjon felemelt fővel, mert becsülete helyreállitásának órája közel van . . . . Gyógyitsa meg Trévesnét és legyen boldog . . .

Egy pillanattal utóbb csak Lucien, Léonide és Jaques Hábert voltak a szobában.

A főtérről eltünt a nyaktiló.

A tömeg szétoszlott.

A kis város, mely csak az imént oly zajos volt, ismét oly nyugalmas és unalmas lett, mint annak előtte.

* * *

Feladatunk végéhez közeledünk.

Még csak rövid magyarázatot kell adnunk olvasóinknak — melyet ők bizonynyal már kitaláltak — az imént lefolyt eseményeket illetőleg.

Jacques Hábertet az ős tölgyfa alatt hagytuk, hol Georges de Nervilie lesben állott, hogy Lucien d'Harblayt meggyilkolja.

A néma szemei, folyton a gyepre szögezve, egy megegett és egy sértetlen töltényt pillantottak meg.

E tárgyak alakja által meglepetve, közelebbről megvizsgálta azokat s egy hirneves newyorki fegyvergyárosnak a nevét fedezte fel rajtuk.

Ez a felfedezés fontos lehetett, mert sem erdőőrök, sem vadorzók nem rendelkeztek amerikai fegyverekkel.

Jacques folytatta kutatását s mily nagy volt megkepetése, mikor a tölgynek egy lehajló ágán egy pecsétnyomó alaku órafüggeléket pillantott meg, melybe G és N betük voltak bevésve!

G. . . — N. . . Georges de Nerville nevének kezdő betüi!

Irtózatos kétely dult a néma agyában, ki a coyei uton Lamorlaye felé sietett.

A pályaudvar közelében találkozott Max báró öcscsével.

Tekintete az óralánczon függő csecsebecséken függött.

A pecsétnyomó hiányzott.

— Ez itt a gyilkos, gondolá Jacques. Már vannak bizonyitékaim és még több is lesz . . .

Lamorlayeba érkezve, egyenesen a fegyvertárba ment s összehasonlitotta a talált töltényeket az ottlevőkkel. Ugyanazonosak voltak ezekkel.

Jacques azonnal azt mondá magában, hogy az elveszett tárczának is Nerville birtokában kell lennie.

A kastélyba, a nyomorult lakosztályába rohant s nemcsak Luczien tárczájára, hanem arra a strychninre is rábukkant, melyet Georges az orvos lakásán ellopott.

Láttuk, mint sietett a néma lóháton Beauvaisba, magával vive a bünjeleket.

Beauvaisban a vizsgáló biró, kivel Hábert felfedezését közölte, rémülve értette meg, hogy a csalfa látszat tévutra vezette őt s az előhaladt idő daczára nyomban elvezette Jaques Hábertet az államügyészhez.

Mariette Mutel már ott volt.

Mariette, ki örökségének átvétele végett Burcoqueban volt, Chantillyba való visszatérése után megtudta a történteket.

Nagyon gyanusnak tünvén fel előtte Georges el járása s különösen is le akarván róni Lucien iránti tartozását, kinek ártatlansága bizonyosnak látszott előtte, eljött elmondani az államügyésznek Nerville terveit s éjjeli látogatását Godelot gyógyszertárában.

Ez a körülmény, Jacques felfedezéseivel egyetemben, teljes világitásba helyezte a megkisérlett és a végrehajtott büntettet.

Az államügyész egy pillanatig se habozott.

Nyomban sürgönyözött az igazságügyminiszternek s reggel öt órakor rendeletet vett, hogy a kivégzést halaszsza el.

Néhány hónappal utóbb megint felállitották az igazság fáját Beauvais főterén, a Hotel de l'Oise-zal szemben, s az egyszer lehullott az elitélt feje.

Ennek az elitéltnek Georges de Nerville volt a neve. . .

Germaine báróné kevés nappal derék öcscsének kivégeztetése után, agyvelőlobban halt meg.

Lucien d'Harblay és Léonide, kik hat hónapja esküdtek egymásnak örök hűséget, Veveyben laknak Harblaynéval, Lucien anyjával együtt, s most annyival boldogabbak, mert sokat szenvedtek és sokáig nélkülözték a boldogságot. . . Tartós is lesz a boldogságuk, miként a szerelmük. . .

Jacques Hábert sohasem fogja őket elhagyni.

Vége.

Ime e kérdések körül forrongnak most a szerbek. Minő végeredménynyel: arról természetesen fölösleges volna már most véleményt koczkáztatni.

VIDÉK.

* **A román lapok** Román Miron metropolita ellen. temesvári «Luminatoriulu» 20. számában megtámadja *Román* Miron érsek-metropolitának ismert körrendeletét s azt törvénytelennek nevezi, a mennyiben korlátozza a lelkészeket egyéni szabadságaikban, különben czikkiró meg van győződve arról, hogy az érseket e körrendelet kibocsátására kényszeritették. Ugyancsak Román Mironnal foglalkozik a brassói «*Gazeta Transilvaniei*» is e hó 21-iki számában. Az emlitett lap a következőket irja: «Olvassátok románok a lapunk negyedik oldalán levő körrendeletet és sirassátok azt az embert, a ki áldozatul esett a legféktelenebb terrorizmusnak, mely valaha szerencsétlen országunkat sujtotta. Román Miron érsek csak tegnap ünnepélyesen kijelentette a görög keleti román egyház nevében, hogy a klérus és összes hivei legmélyebb fájdalommal tekintenek az uj törvényjavaslatra, a mely a nemzetiségek ellen van irányozva, s hogy a nemzetiségek ellen ezzel már megkezdődött az üldözés. Még csak tegnap tiltakozott a törvényjavaslat ellen és ma már leveti szent főpásztori ruháját, hogy magára öltse a a magyar pandur öltönyét, ma a kormány rendőre lett, és egy tehetetlen körrendelet által a román klérusnak és népnek törvényes manifesztáczióit megakadályozni igyekszik. Vajjon mi történt hát tegnaptól a mai napig? Mi a magyar sajtó segitségével, a melyben visszatükrözödik a terroristák lelke, ugy hiszszük, föltaláltuk a titkos ármányoknak legalább csekély részét.» Elmondja azután, hogy a «Pesti Napló» és a «Magyar Polgár» terrorizálták az érseket a nyugdijaztatással és dühös czikkét, mely tele van gorombaságokkal, igy folytatja: «Az az ember, a ki a budapesti lap czikkeit irta, bizonyosan informálva volt a tett lépésekről és ugy látszik, hogy mindkét parancsot egy időben küldték el ugy a dévai államügyésznek, valamint a nagyszebeni *reverendás ügyésznek is*, hogy megfélemlitse a románokat. A dévai románok, tudjuk, megfelelnek mindenre, mert lelkiismeretük tiszta, nem is hihetjük, hogy valami kriminális szót ejtettek volna ki. Nem tudjuk azonban, hogy a román metropolita, hogyan fog számolni az Isten és román nép előtt qualifikálatlan tettéről, mely öt a kormány bünrészesévé tette az erdélyi románok terrorizálásának müvében. «A román metropolita «nagy zavarában» a melybe saját gyengesége és titkos parancsolóinak vakmerősége sodorta, ugy találja, hogy a román népvezetők «*oly theoriákat fogadták el, a melyek kizárják a hazafiság érzelmét.*» Vajjon ö excellencziája, mikor a lelkészeket polgári joguk gyakorlatában megakadályozza, nem magyar despotikus theoriákat fogadott-e el? miféle törvény adja meg a metropolitának azt a jogot, hogy a papokat gyülésezési joguktól eltiltja? ö excellentiája ugy értelmezi a közjognak alapjait, *hogy a templomot lelkészei börtönének tekinti s maga pedig e börtönnek hóhérja?*» «Különben kár a sok szóért. A választ megadták az abrudbányai és fogarasi papság, a mely az érsek körrendelete daczára is részt vett a gyülésekben. A román papok már tudnak külömbséget tenni polgári és egyházi jog és kötelesség között. A román nép maga vette kezébe jogainak védelmét és hiába való a kormány embereinek minden arra irányzott törekvése, hogy ezt a népet a román érsek körrendeleteivel megfélemlitsek.»

* **A székely munkások** tömegesen özöntenek Romániába. E szomoru tényt legjobban jellemzi az a körülmény, hogy pl. a csik-szentmártoni szolgabiróság ebben az évben márcz. 16-ig, tehát akkor, mikor a téli időjárás a munkásokat mégis lehetőleg itthon tartja, két és egy fél hónap alatt 1142 drb utlevelet adott ki a Moldvába menő munkásoknak. Hogy a viszonyok menynyire nem kedvezők, kitünik abból is, hogy a mult évben ugyanott csakis 1187 drb. utlevél, (illetőleg igazolvány) adatott ki.

* **A szerb-görög-keleti egyházi kongresszus** előreláthatólag a folyó évben összeül Karlóczán, hogy több a püspöki zsinat által már kidolgozott szabályzattervezetet megvitasson. Önként érthető, hogy a kongresszusi ülésszak nem jelentéktelen költségei az egyházközségek által fognak viseltetni. (B. Cor.)

A revizió-liga kiáltványa.

Páris, márcz. 21.

A revizió-liga, mely tudvalevőleg a franczia alkotmány módositását sürgeti, ismét egybegyült a rue Sain-Marcban s Laurent-Pichat szenátor, Bouteiller községi tanácsos és Pelletán Camille képviselő elnöklete alatt sokáig tanácskozott. Az alapszabályokon kivül a következő manifesztumot fogadták el egyhangulag:

«Polgárok! Midőn felhivjuk az országot, hogy a törvényekhez képest nyilvánitsa ki akaratát s követelje az alkotmány reformját, csak annak a gondolatnak adunk kifejezést, mely minden oldalról fölmerül. Tizennyolcz hónap mult el azóta, hogy az általános szavazat képviselője mandatumának legelejére irta a reviziót. Most mellőzik s a polgárok dolga, hogy az utolsó határozatokat birálat alá fogják. Ennek teljesitése nem lehet föladata a mi ligánknak; a mit mi akarunk, az törvényes eljárás, melyet a jövő igényel. Czélunk: egy eszmét szolgálni, győzelmét siettetni. A reviziónak győzedelmeskednie kell az akadályokon, melyeket utjába görditenek, mert az 1875-iki alkotmány, melyet a monarchisták rátukmálták a republikánusokra, nem azért jött létre, hogy igazán rendezze a demokratikus kormányzatot, hanem hogy kiszolgáltassa az oligarchiának. A győzelem szükséges, mert itt, hol a nemzet szouverénitását, mely egyenlő fontosságu az általános szavazati jog szouverénitásával, törvényes eszközökkel sakkban tarthatják: a republikánus kormányzatnak csak neve van meg. A győzelem szükséges, mert addig, a mig az általános szavazati jog akarata meg van bénitva, sem politikai, sem társadalmi reform nem lehet tartós s kormány sem lehet állandó; mert a balsikerek és válságok igazi oka, melyeket a demokráczia zsibbadása idéz elő, épen az alkotmányról szóló törvényekben rejlik, mert a revizió elhalasztása egy a köztársasági politika elhalasztásával. Kérdik, hogy miféle revizióról beszélünk. Arról, mely visszaadja az általános szavazati jognak a korlátlan szouverénitás jogát. Ez a talaj, melyre minden republikánus ráállhat s ki vonakodhatnék ezt tenni, a nélkül, hogy megtagadhatná egyuttal a köztársaság eszméjét? Azt szokták mondani, hogy nem mindenki ért egyet az eszközökre nézve. Hol az a végrehajtott reform, mely fölött nem tértek el a vélemények? Azt is beszélik, hogy nem tagadják meg, csak elhalasztani akarják a reformot. — De az ország hiába kutatja ez örökös halogatásnak czélját. Föladatuk teljesitését a jövőre tolják; hát azoké a jövő, a kik vele rendelkeznek? S mivel okadatolják ezt az uj halogatást? Azzal, hogy a szenátus megakadályozná a reviziót. Hol volt ez az akadály egy évvel ezelőtt, midőn a kamara elhatározta a reviziót? Hol lesz két esztendő multán, a mikorára elhatározását igérik? Sajátságos korlát, mely fölmerül és eltünik, mindig valamely politika tetszése szerint s megmagyarázhatatlan okokból tegnap még nem számitott, holnap sem számit, de ma még legyőzhetetlen! A revizió-liga arra az eszmére támaszkodik, hogy azt a reformot, melyet meg akarunk valósitani, nem halasztjuk el, hanem végrehajtjuk; támaszkodik arra a meggyőződésre, hogy az általános szavazati jog, miután világosan hangsulyozta a reviziót, le fog győzni minden alkotmányos ellenállást. Mások hadd hitessék el az országgal, hogy akaratának békés győzelme lehetetlen a köztársaság alatt; mi az ellenkezőt akarjuk bebizonyitani. Az ilyen nyilatkozat sohasem volt oly szükséges, mint mostanában. Nép nem állhat meg egy helyen; két mozgás közt kell választania: az utczák rendbontó mozgása és a közvélemény mozgása között, mely élete a szabad nemzeteknek és jele a törvényes eszközökbe vetett bizalmuknak. Vajha szervezkednének tehát a jó polgárok. Érdemet szereznek ezzel a demokráczia körül. Ugy szolgálhatjuk legjobban a köztársasági rendet, ha gyakorolhatjuk a közvélemény erejét s érvényre juttatjuk a szavazó jegyek hatását.

UJDONSÁGOK.

— márcz. 23.

— ***Személyi hirek.*** *Erzsébet* királyné tegnap meglátogatta a bécsi műcsarnok kiállitását. — Gróf *Andrássy* Gyula Bécsből elutazott magyarországi birtokaira. — *Bedekovics* Kálmán horvát miniszter ma reggel Budapestről Zágrábba utazott. — *Mailáth* György országbiró baranyamegyei birtokáról és gróf *Bethlen* Antal főispán Brassóból Budapestre érkeztek. — Ifj. gr. *Ráday* Pál, kinek a napokban halálhirét költötték, beteg ugyan, de baja nem aggasztó. — *Garasanin* szerb miniszter nejével együtt hirtelen elutazott Bécsből. — *Jenő* herczeg az osztrák fővárosból Münchenbe utazott. — *Perekiderz* párisi román követ Párisból Bukarest felé Bécsen átutazott. — *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter ma reggel rövid tartózkodásra ide érkezett s a mai nap folyamában hosszabb ideig konferált *Tisza* Kálmán miniszterelnökkel. — *Saint-Saens* Kamil zeneszerző, egészségi okokból hosszabb időre Algirba utazott. — *Tisza* Kálmán miniszterelnök — a mint értesülünk — jövő hétfőn néhány napra *Gesztre* utazik. — *Br. Kemény* Gábor közlekedésügyi miniszter hétfőn este *Kolozsvárra* utazik, hogy ott az erdélyi gazdasági egyesület egy gyülésén elnököljön.

— **Frigyes Károly porosz herczeg Jeruzsálembe** e hó 20-án érkezett meg. Jaffától egész a szent városig török lovasság és zaptiék kisérték a herczeget, kit a szultán értesitett, hogy mig Palaestina földjén van, vendégeül tekintse magát. Jeruzsálem jaffai kapuja előtt török katonaság és roppant tömeg várták a herczeget; a rendőrség alig tudott utat törni. Frigyes Károly herczeg a szent sir templomáig gyalog ment, ősi szokás szerint. Ezután a johanniták régi épületeit és az evangélikus kápolnát látogatta meg. Másnap a város többi nevezetességének megtekintése után, a Getsemaneh-kertet és az olajfák hegyét nézte meg.

— **Nagypéntek.** A szent sirok hagyományos látogatása tette ma egész nap ünnepiessé a főváros utczáit; beláthatatlan sokaság vonult templomról-templomra, az Ur koporsójánál leróni azt a kegyeletet, melyet a megváltás emléknapján mindenha érez a kereszténység szive. A napos, hideg időjárás kedvezett a sirokhoz zarándokolásnak, bár a deczemberies fagy, hó és jég inkább karácsonyt, mint husvétet jelzett. A tegnap közlött rend szerint a főváros összes katholikus templomaiban reggel megtartották az ugynevezett csonka misét, továbbá végezték a keresztimádás szertartásait, aztán a hitszónoklatok után a szentség elhelyeztetett a szent sirba. Az Ur koporsóját látogató tömeggel valamennyi templom tömve volt egész estig. A *belvárosi plébániában* egy mellékkápolnában van a szent sir, gyertyák, lámpák világának árja közt, virágokkal és déli növényekkel diszitve; az örségen két diszruhás rendőr áll. Délután 2 órakor magyar körmenet indult a kalvária-hegyre, honnan a József-városi templomban tartott szent beszéd után visszatértek a városba. A *budavári* (helyörségi) *templomban* régi fegyverekből, kardok, lándzsák és handzsárokból van összeállitva a szent sir. A *ferenczrendi barátok* szent sirját, kivont karddal megyei huszárok őrzik; alig van templom a fővárosban, melyben ma annyi ember fordult volna meg, mint ez; a délutáni körmeneten sok ezren vettek részt. A *szerviták* templomának van a legdiszesebb szent sirja: déli növényekkel árnyazott aranyos sziklák közt fekszik az Ur teste, a szentség pedig a csucson ragyogó világitás közt fénylett. A szentség előtt egy szervita atya imádkozott egész nap, minisztránsokkal. Az *angol kisasszonyok* kolostortemplomában a szent sir kiváló izléssel diszitett: az őrszolgálatot apáczák teljesitették, kik mellett mély gyászba öltözött, fekete fátyollal födött arczu intézeti növendékek térdeltek. A *kegyes tanitórendiek* városháztéri házi kápolnájába is nagy közönség járt, látogatni az Ur koporsóját. A *ferenczvárosi* templomban a szent sir, a katakombákban volt fölállitva, a szentély alatt, hova a külváros népe roppant tömegekben tódult. Délután a zsolozsmák zendültek meg az összes templomokban, a lamentácziók és a Stabat mater fönséges dallamai. A *budavári* (helyőrségi) *templomban Bógisich* Mihály plébános az ő gyönyörü hangjával Jeremiás siralmait és Beethoven Vezeklését énekelte, a budai zeneakadémia kara pedig dr. Witt Impropesiáit és Stabat materét adta elő, roppant közönség jelenlétében, mely mély áhitattal hallgatta a vallásos zeneköltés e jeles termékeit. A *szerviták* templomában *Henderson* Mari asszony és *Janik* Ferencz ur énekelték a nagypénteki zsolozsmákat. Este felé az összes templomokban körmenettel és nagy pompával helyezték el a szentségeket. — *A lipótvárosi* templomban ma délelőtt *Simon* Ferencz plébános által megtartott szertartás után Lechmann Ágoston magyar beszédet tartott. Holnap a szertartás reggel 8 órakor kezdődik, a feltámadás este 7 órakor lesz. — *A terézvárosi* templomban a szent sir szines üveg lámpákkal és keleti növényekkel van diszitve, előtte két közös hadseregbeli katona áll őrt teljes diszben. Holnap reggel 8 órakor lesz a tüz- és viz-szentelés, a feltámadási szertartás este 6 órakor. — *Az erzsébetvárosi* templomban a szent sir a templom közepén levő oltárnál van felállitva s a sir körül elhelyezett keleti növények és virágok annak igen izléses diszét képezik. Előtte két diszbe öltözött rendőr áll. Holnap reggel 8 órakor a tüzszentelés, valamint a keresztviz-szentelés szertartását *Degen* Titusz plébános végezi. A feltámadás körmenettel 6 órakor lesz. — A *józsefvárosi* templomban az Ur koporsójának élő virágok képezik diszét, melyet csaknem nappali fénynyel világit meg a számtalan lámpa. Holnap a tüz-szentelési szertartás reggeli 8 órakor, a feltámadás pedig este hétkor lesz. — A *holnapi föltámadás-ünnepek* a következő rendben fognak történni: a *belvárosi plebániák* reggel 8 órakor tüzszentelés, 6 órakor este föltámadás; a *ferenczrendieknél* a resurrectio szertartása d. u. 4½ órakor történik s utána rögtön indul a nagy husvéti körmenet; a *szervitáknál* este 7 órakor lesz a föltámadás; az *egyetemi templomban* d. u. 4 órakor, az *angol kisasszonyoknál* 5-kor, a *kegyesrendüeknél* 3 órakor. — A *protestánsok* szintén kegyelettel ülték meg nagypénteket, e legnagyobb ünnepüket. A deáktéri *ág. hitv. evangelikus* templomban, melynek gyászszal bevont csarnokát roppant hallgatóság tölté be, *Győry* Vilmos lelkész mondott szivhez szóló és szónoki szépségekben gazdag heszédet. Ugy tüntette föl az Üdvözitőt, mint a ki még a halálban is mesterünk vala. Életének szépségével, mely élet hasznos volt és tiszta; érzelme nemességével, mely a szeretetet szeretettel, a gyülöletet megbocsátással viszonzá; végül bizodalma nagyságával, mely isten akarata ellen nem zugolódott s ennek igéretében, hogy a szenvedés után a diadal következik, rendületlenül reménylett. — A kálvintéri *református templomban* ma háromszor volt isteni tisztelet: délelőtt és délután a szokásos alkalmi egyházi beszédekkel, délben pedig a «Keresztények sirjatok» éneklése után a pap Krisztus kinszenvedését és halálát olvasta elő Máté evangyélioma szerint.

— **Lábmosás.** Az esztergomi bazilikában, irja levelezönk, az idén is ugy, mint az eddigi években nagycsütörtökön fényes segédlettel végezte Simor János herczegprimás a tizenkét apostol lábmosását. A bazilikában ugyanis tizenkét elaggott polgár van állandóan alkalmazva s évközben a templomban ezek ügyelnek fel a rendre és tisztogatják a templomot. Ezek az «apostolok», a kiknek a bibornok herczegprimás nagycsütörtökön a föoltár előtt, mise közben fényes segédlettel a lábaikat megmossa és megcsókolja. A lábmosási szertartás mindig nagy számu ájtatos közönség jelenlétében megy végbe. Az apostolokat a primás megvendégeli s ebéd alatt maga szolgál nekik fel. Szép nézni, hogy mily örömmel végzi az ország főpapja e szertartásokat. Az «apostolok», nem igen tartják magukat a főpapiasztalnál szokásos etikétéhez, hanem az ebéd végeztével összenyalábolnak minden maradékot és tele tömik zsebjeiket, a mit a kegyes szivü főpap nagy örömmel szokott néznie.

— **A pápa husvéti pálmája.** A sanremoi *Bresa* nemes családnak ösidők óta meg van az a kiváltsága, hogy husvétkor a pápának egy pálmaágat küld Rómába. Ez a pálmaág az idén szokatlan alakban jelent meg a pápa előtt: gyönyörü virágkosárkában, füzérek közt és aquinoi szent Tamás arczképe függött le róla egy latin ódával együtt, melyben Tamás XIII. Leónak megköszöni, hogy az ö filozófiáját az egész keresztény világban föleleveni̇tette. A festmény aquinoi szent Tamás egy Turinban levő régi arczképe után készült.

— **Az első szent beszéd.** Egy-két év előtt magán körökben és nyilvános koncztrteken általános feltünést keltett egy fiatal zongoraművész, régi ősnemes magyar család ivadéka, Siposs Antal kitünő zongora művészünknek egyik legkiválóbb tanitványa volt, ki a legkomolyabb ambicióval lépett a müvészi pályára s legtávolabbról sem sejtette családja, hogy a fiatal müvész agyában egészen más gondolatok fordulnak meg. Liszt Ferencz állott előtte, a nagy zongoramüvész, az abbé, a tiszteletbeli kanonok és ez vitte a fiatal müvészt a kolostorba. Amint megérlelődött benne az idea, hogy pap legyen, azonnal el is indult Kalocsára és fölvétette magát a pap növendékek közé. Már a felvételnél teljes megelégedéssel voltak képzettsége iránt és két év óta a legjobb növendékeket felülmulta szorgalmával. A mostani husvét másodnapján a pappá lett fiatal müvész bemutatja magát mint szónok is, akkor tartja meg Kalocsán az első szent beszédét. Haynald Lajos kalocsai érsek. bibornok, Majláth György országbiró, gr. Cziráky és más több előkelő urat készül ez alkalomra Kalocsára hivni, hol a bibornok vendégei lesznek. A fiatal theologus: *Almássy* Miklós, Almássy Sándor országgyülési képviselő fia.

— **A purim**, a zsidók örömünnepe ma kezdődik. Változott az idő, változtak az emberek, ma már nem ünneplik olyan zajos lakomákkal azt a napot, mely a zsarnok Hámán uralmától való felszabadulás emlékét eleveniti fel a zsidóság előtt. A fényesen kivilágitott zsinagógában hangos énekléssel olvassák fel a megilát: szép Eszternek megható legendáját, a melyben a keserü fájdalmat, a bubánatos nemzeti gyászt egyszerre fölváltja a nemzeti szabadulás lelkes öröme. Öregek, ifjak, nők és gyermekek egyaránt örvendeznek e napon. A megila felsorolja az elnyomott zsidók szörnyü szenvedéseit, megaláztatását, Hámán haragját, azután a szép Eszternek a zsidóság e mentő angyalának bájait festi. Koronás király szeme megakad a szép zsidó lányon, mámoros szerelemre gyulad. Fölszabaditja a zsidókat, s megbünteti a zsarnok Hámánt, hogy kiérdemelje az angyali Eszternek üdvözitő szerelmét. Ennek a nemzeti szabadulásnak emlékezetét ünnepelik ma a zsidók. A gyermekek kereplöiket forgatják, a felnőttek hangosan enekelnek. És a mikor vége van a templomi szertartásnak, kezdődik a vigságos mulatság. Gazdagok megnyitják házaik ajtaját a szegények előtt, az emberek czukrokat, süteményeket küldöznek egymásnak ajándékba, álarczos játékokat rendeznek, szól a zene, tapsol a táncz, vidám öröm zaja kél mindenfelé, a hol zsidók laknak. Igy volt ez hajdan. A purimnak általános ünneplése ma napság már csak a vidéken tapasztalható; a fővárosban legfölebb a király-utczán tolongnak purim estéjén az álarczosok, a kik hangos vihogás mellett tánczolnak végig az utczán. Egyik-másik jómódu zsidó polgár meghivja ugyan ismerőseit, de a lakoma nem a régi többé, hanem az ujabb idők divatos formáihoz idomult. Az idén még csöndesebb a purim, melynek napja ép nagypéntekre esett. Több vidéki zsidó rabbi egyenesen fel is hivta a hitközségeket arra, hogy a purim szokásos zajával ne háborgassák a nagypéntek ünnepi csöndjét. Ezt a példát a fővárosban is követik, s ma a zsidók hangos örömrivalgása nem igen zavarta meg a keresztény világ megható gyászát.

— **A párisi községtanács a nagypéntek ellen.** Mikor a *Chatelet-szinház* mostani igazgatója, *Floury* a közte és a községtanács közt fönálló bérletszerződést aláirta, beleegyezett abba a pontba is, melyet a város atyái annyira kivántak, hogy t. i. *nagypénteken* játszani kell. Pedig ez az ősi szokás ellen van; egyrészt vallásos kegyeletből, jórészt pedig azért, mivel a szinház igazgatók nem hiszik, hogy nagypéntek estéjén a bevételből kiteljék a napi költség. Ily apróságokkal azonban a párisi tanács nem törődik, ha arról van szó, hogy «szabadelvüséget» kell tanusitani. De Floury igazgató ur hajótörést szenvedett a társulata makacsságán, mikor fölhivta a tagokat, hogy nagypéntek estéjén a «Macskafark» czimü tündéries látványosságban közremüködjenek. Egyiknek vallási tekintetek voltak az akadályai, a másik pedig azt mondta, hogy a szegény szinészeknek csak ez az egy napjok van az egész éven át, mikor nincs dolguk s legalább ilyenkor egyet mulathatnak. Az igazgató, nehogy a tanács kegyét veszitse, minden követ megmozgatott, de hiába, a szinészek nem tágitottak. A «Macskafark» nagypénteken csak nem került szinre.

— **Uj birtokos.** A borosjenői uradalmat jelenlegi birtokosaik: Klein testvérektől — mint az «Arad és vidéke» jelenti — Pallavicini örgróf szándékozik megvenni azon czélból, hogy abból egy majoratust alakitson. Az örgróf személyesen utazza be az egész uradalmat, hogy annak állásáról meggyőződést szerezzen s ugy mondják, szándoka van a Tisza mellett az árvizek által folytonosan zaklatott faluinak népességét oda telepiteni.

— **Gambetta-emlék.** A Gambetta-emlék végrehajtó bizottsága, mint Párisból irják, megalakult és elnökké Spuller, alelnökökké: Hébrard, Tertelin, Guichard, Campenon tábornokot, Murat és Gerard-t választotta. Diszelnökök: Le Royer a szenatus elnöke, Brisson képviselőházi elnök, Viktor Hugó és Faidherbe tábornok.

— **A persa sah**, mint már emlitettük, közelebb ismét Európába jő. Bakun és Asztrakhánon át Moszkvába utazik, hol jelen lesz a czár koronázásán, aztán Bécsen, Konstantinápolyon és a Kaukázuson át visszatér birodalmába. Egy Teheránból érkező hir szerint a sah meglátogatja Berlint és Amsterdamot is.

— **Cetevayo király.** A «Daily News»-nek sürgönyzik, hogy Cetevayotól követek érkeztek Maritzburgba, a kik elpanaszolták az angol hatóságnak, hogy a nem rég visszatért zulu király nagy szükségben van, mert távollete alatt a kormányzó fönökök elfoglalták juhnyájait.

— ***Hajmeresztő rablógyilkosság.*** Hosszupályiból irják lapunknak e hó 22-ikéről: Tegnapelőtt Hajdumegye H.-Bagos községében iszonyu gyilkosságot és rablást követtek el. Özv. Kecse Sándorné h.-bagosi jómódu asszonyt egy tizenhét éves legény szolgájával saját házában halva találták. A két holttest az istállóban volt, nyakuk át volt metszve, többi testrészök is össze-vissza vagdalva. Szájok tele volt tömve szénával és egész vértócsa képződött a holttestek körül. Az eset következőkép történt: Özv. Kecse Sándorné szolgája reggel hét óra felé kiment az istálóba a tehenek etetésére, e közben egyszerre kiugrott a jászol alul egy erős legény, torkán ragadta a szolgát és késsel nyakát elmetszette, testét összevissza vagdalta, aztán visszament buvóhelyére és ujabb prédára várt. Az asszony nem győzte várni a szolgát, kiáltozott utána s mikor nem jött, kiment, hogy behivja a reggelihez. A legény ismét kiugrott buvóhelyéről, az asszonyt is megragadta, nyakát elmetszette, testét több helyt felhasitotta s aztán bement a lakházba rabolni. 825 forint készpénzt és 1000 forintról szóló takarékpénztári könyvecskét tett zsebre és eltávozott. Mikor elment, nyolczat ütött az óra, sokan látták az illetőt az özvegy házából kijönni, de senki nem gondolta, hogy ily gonoszság jár vele. A gonosztevő egyenesen a szomszédvárosba Dereczkére sietett, hol bement Shirf S. üzletébe vásárolni. Vásárlás közben észrevették, hogy a vásárló egy darab czukrot lopott. Nagy lármát csaptak a boltban, a tolvaj menekülni akart, de nem sikerült, már ötven forintot is igért, ha szabadon bocsájtják. Nem sikerült. Csendőrökért küldtek és elkisérték a járásbirósághoz, hol azonnal igen gyanusnak tünt fel. Alig félóra mulva megérkezett H.-Bagosról az értesités az elkövetett kettős rablógyilkosságról. A járásbiró előtt a gyanus ember még gyanusabbnak tünt fel; összefüggést vélt a rablás tettese és ez egyén közt. A vallatásra a deli, erőteljes ember részletesen elmondta a rablást és gyilkosságot, bevallotta hogy *Szegény* Károlynak hivják, h.-bagosi lakos, nőtlen, ki majdnem közvetlen szomszédságában lakott az özvegynek. A rablógyilkos szülei jómóduak. A 825 frtot megtalálták nála, mig az 1000 frtos takarékpénztári könyvecske sehol sem volt található. A gyilkosnál lassan érlelődött meg a szándék; már régebben hallotta emliteni, hogy az özvegy igen jó módu, többen csodálkozásukat fejezték ki: miért lakik egy tizenhét éves suhanczczal, ki alig birná megvédeni, ha valami baja esnék. A deli legénynek pénzre volt szüksége és elhatározta, hogy igy szerez. Csakhamar rajta vesztett.

— **A Maros vize.** Aradról irják e hó 23-áról: A jégtömeg, melyet Gyulafehérvárról jeleztek, a mondott időre, söt azon tul sem érkezett meg. A Maros ugyan rohamosan felszökkent, gyorsabban, mint ez a tavaszi vizemelkedésnél rendesen történni szokott, hanem már tegnap délután elérte legnagyobb magasságát s ettől kezdve lassu, de folytonos apadás állott be. Ugy látszik, Gyulafehérvárott nagyobbnak látták a bajt, minő volt valójában. Az egész áradás ez ideig oly természetü, mely távolról sem adhat okot nagyobb aggodalomra.

— **Egy mammuth szarv.** T.-Abádról irják lapunknak e hó 21-ről: Kis Lajos és Polyák Bálint halászok e hó 17-én az abádi Tiszán halászván, óriás nagyságu mammuth szarvat leltek. A szarv hossza 235 cm., a fej felől való rész külkerülete 51 cm., e részben van egy 59 cm. mély és 15½ cm. átmérőjü üreg; a szarv szine rozsdás rezes, vékonyabb vége felé feketés, külseje felcserepesedett, belsejében pedig taplószerü anyag van. A szarv egész sulya 50 klgrm, ebből 10 kgrm esik arra az egészen tömör darabra, melyet a hálóból kivétel alkalmával, hogy könnyebben hozzáférhető legyen, a halászok letörtek. A leletet egyelőre Kovács Zsigmond vette őrizete alá, különben a halászok felajánlották megvétel végett a nemzeti muzeumnak.

— **Villámütés.** Csettinyéből jelentik, hogy az odavaló arzenálnak nagyon primitiv épületébe bele ütött e hónap 10-én a villám s lőporrobbanást idézett elő. A szomszéd épületekből eltávolitották hamarjában a fölhalmozott lőport és dynamitot, miáltal elejét vették a nagyobb szerencsétlenségnek. Ugy látszik, hogy a montenegrói fővárosi katonai hatóságai nem valami óvatosan bánnak a lőszerekkel, mert a megmentett készleteket most is a főváros közepén helyezték el két rozoga házban.

— **A halottégetés** *Rómában* annyira terjed, hogy hivei már rendesen ily módon temetkeznek. A milanói osztrák-magyar konzul utasitást kapott, hogy a halottégetést Rómában tanulmányozza és jelentését *Budapest* fővárosnak küldje el. Olaszországban most Brescia és Bologna épitenek halottégetőket. — Hire jár, hogy *Párisban* is állitanak Siemens-féle halottégető kemenczét. Garibaldit, mint mondják, halála évfordulóján égetik el. Gambetta is azt kivánta, hogy elégessék, de családja nem teljesitette e végső akaratát. — A *gothai* halottégető kemenczében 1878. decz. 10-től 1882. decz. 10-ig összesen száz holttestet égettek el. A gothai uj temetőben már egy csarnok is épült a hamvvedrek elhelyezése czéljából.

— **Kézfogó akadályokkal.** Aradról irják: Barna legény, barna lány nyitott ajtót tegnap délután egyik helybeli tisztelendő atyára. Bevallott czéljuk, hogy az ő kézfogójukat erősitse meg a pap áldása, akkor könnyebben kivárják az időt esküvőig. Aztán egymás hüségében is nagyobb a hitük, ha pap is tud a jegyváltásról. Nincs semmi akadály, az atyafiság az ajtóban maga ösztökéli előre a dolgot. Hanem mikor a tisztelendő belepillant az anyakönyvbe, akkor látja, hogy a szerelemszomjas vőlegény, Albert Péter nincs belajstromozva. Ez bizony baj, fiam Péter. Igy mi sem lesz a kézfogóból. Majd előbb kitudjuk, hol születtél, hanyadfü legény vagy, által-e már sorozó komité előtt stb. Hiába esdekelt a megrökönyödött sereg a vőlegény javára, az ifju párnak kotródnia kellett, mert nem elég a szerelem, a szabályzat az első. A desperátus vőlegény az örömapával lóhalálban futott a rendörségre s ott aztán kiadták az irást, hogy Albert Péter ugyanaz a czigány legény, a ki a matrikulában Albert Péter név alatt szerepel. A násznép az alatt dideregve várta a küldetés eredményét. A menyasszonyt csak a fiatal, fáraói tüz s a módfeletti szerelem mentette meg a megfagyástól. No, de annál nagyobb lett aztán a czigány dinom-dánom.

— **A windsori képzelt merénylet**, melynek előbb rokonszenvesen sajnált, most pedig alaposan kinevetett hősnöje Lady Florence *Dixie*, mindinkább ki kezd derülni, hogy voltaképen minő szélhámosság. A londoni «Echo» olyan adatokat közöl az exaltált urhölgy felől, melyek nagyon jellemzik egész mivoltát. Lady Florence anyja, özvegy *Queensberry* marquisné, a tulzó ir párt hü tagja volt, a ki gyönyörködött a párt minden legbolondabb cselekedetében is. Legidősbb fia, *Queensberry* marquis, igazi Bradlaughja az arisztokrácziának, atheista tetőtől talpig és nem foglalhatja el helyét a felsőházban, mert az esküt nem akarja letenni. Öcscse, Lord *Archibald* ellenben rendkivül kegyes férfiu, katholikus pap és a london-harrow-roadi szeretetház vezetője. E szép hivatásában támogatta öt huga, Lady *Clarence*, a ki egy szép nap kapta magát és férjhez ment a — *szeretetház pékjéhez.* Lady *Dixie* kétségkivül leghiresebb tagja a különös családnak. Neve akkor lett legelöször ismeretessé, mikor fölképelt egy uri embert, a ki elég bátor volt a lady jószágával szemben levő folyó parton horgászni. A megfenyitett férfiut csak nagy nehezen birhatták rá, hogy vádját visszavonja. — Ezután következett a lady kalandos utja Patagoniába, melynek *férfi ruhába öltözve* indult neki. A zuluháboru alatt a «Morning Post» *hadi tudósitója volt Dél-Afrikában* és határozottan pártját fogta Csetevájónak. Közölte a trónjavesztett szerecsen király egy olyan levelét, mely miatt interpellálták az alsóházban. A vizsgálatból kiderült hogy a levelet voltaképen nem Csetevájó irta, hanem maga Lady Dixie. Ilyenek után nem csoda, ha a vadregényes hölgy legujabb rémtörténetét közönség és sajtó egyaránt csak neveti.

— **Eltitkolt sikkasztás Oroszországban.** Néhány hó előtt Krakóban egy orosz tisztet fogtak el, kinél sok orosz rubel és arany volt, melyről rögtön bevallotta, hogy egy pétervári katonai pénztárból elsikkasztott nagy összegből származik. A krakói rendőrség abban a hitben, hogy a sikkasztásnál nagy összegről van szó, és hogy bünrészesek is lehetnek, a pétervári katonai hatósághoz fordult, kikérve az ügy valódi állásának közlését. És a pétervári katonai hatóság? Határozottan tagadta, hogy az ő pénztárából valaki sikkasztott volna, hiába vallott be mindent a Krakóban letartóztatott gárdabeli tiszt. A dolog nyitja alkalmasint az lesz, hogy a sikkasztásban magas állásu urak is részesek, a kiket Péterváron nem akarnak kompromittálni. Igy hát a krakói fogoly tisztet minden valószinüség szerint szabadon eresztik és visszaadják neki az elkobzott sikkasztott pénzt.

— **107 éves asszony.** Offenbányáról irja levelezőnk e hó 22-dikéről: A vidéken, talán egész Torda-Aranyos megyében a legöregebb asszony F.-Szolcsván lakik. Az agg asszony most töltötte be a százhetedik évet. Korához képest kiválóan jól érzi magát, állitása szerint sohsem volt nagyobb beteg. A legkülönösebb az, hogy Deli Borbála a havas közepén és a szomszédoktól jó távol lakik már harmincz éve, s ezóta szobában sohsem volt. Télen a legnagyobb hidegben is künn alszik a ház eresze alatt. Nem riasztja öt vissza sem a legzordabb idő, sem a farkasok üvöltése, mely egész ágyáig elhallatszik. Mikor kérdezik az öreg asszonytól: hogyan élhet igy a szabadban? azt feleli: «Ez adja az egészséget. Ha szobában hálnék, már rég nem lennék az élők közt, minthogy a betegséget adó rossz szellemek a szoba rossz levegőjén keresik föl az alvó embert.» Elmebel állapota legkisebb fogyatékot sem szenvedett a hosszu évek sora alatt.

— **A táviróforgalom gyorsitása.** *Koller* főigazgató e napokban oly találmányt szerzett meg a magyar állam részére, melynek segitségével Hughes-féle (betüs táviró) gépen egy és ugyanazon időben egy pontra oda és vissza lehet táviratozni. A kisérletet valószinüleg már május hó elején fog a legélénkebb vonalakon, például Budapest és Bécs közt megtörténni. Az is kiköttetett, hogy a kisérletekkel járó összes költségek a feltalálót terhelik, s az esetben, ha a kisérlet alatt a találmány teljes használhatósága ki nem tünnék, a feltaláló semminemü kárpótlásra igényt nem tarthat.

— **Öngyilkosság vitriollal.** Esztergomi levelezőnk tudósit e hó 23-ikáról a következőkről: Városunkban a napokban egy farnadi illetőségü leány öngyilkossági szándékból nagy mennyiségü vitriolt ivott. Ennek következtében félhalva a kórházba szállittatott, hogy gyógyitás alá vették, életéhez azonban semmi remény nincs, mert belei teljesen összeégtek. Szörnyü kinokat szenved, mióta tettét elkövette; semmi eledelt nem bir el gyomra. Az orvosok azt hiszik, éhen kell elpusztulnia, ha az égési sebek nem volnának is halálokozók. A szerencsétlen leány reménytelen szerelem miatt akart öngyilkos lenni.

— **Kereskedő ifjak vándorgyülése.** A kereskedő ifjak társulata, azon indoknál fogva, hogy a kereskedő segédeknek is vannak panaszaik és sérelmeik, de nincsen semmiféle forum, a hol ezek iránt meghallgatást és orvoslást nyerhetnének, mozgalmat inditott meg kereskedő ifjak vándorgyülésének rendezése tárgyában, melyek azután hivatva lennének ugy a kereskedősegédek egymáshoz, valamint fönökeikhez való viszonyát szabályozni, vitás kérdéseket megvitatni s általában a kereskedő ifjak érdekeit képviselni. Az első ilyen vándorgyülések a vidéken tartatnának s csak ha az intézmény életrevalónak bizonyul, fognak nagygyülést a fővárosba összehivni, mely országos jellegü lesz s szükség esetén sérelmei orvoslását az országgyülésnél és kormánynál is kérelmezni fogja.

— **Rablógyilkosság Bécs mellett.** Az iglaui (Csehország) rendörség értesiti a főkapitányságot, hogy e hó 12-én Skorpil József mészároslegény Iglauról gyalog Bécsbe indult. Utközben egy 21 éves közép termetü czipészlegény csatlakozott hozzá s midőn közel Bécshez megpihentek, a czipészlegény megtámadta Skorpilt, késsel összeszurkálta, 8 forint készpénzét, valamint összes ruháit elrabolta s a félholtat az ut mellett hagyta s odább állott. Még élt, midőn megtalálták s beszállitották a szomszéd községbe, hol elbeszélte a tényállást. A tettest most mindenfelé körözik.

— **Nagy idők tanui.** E czimmel közöltük mai számunkban az 1848-diki képviselőház ama tagjainak neveit, kik még életben vannak. A névsorban hiba esett, a mennyiben *Sembery* Imre keresztnevét elferditette a szedő. A közöltük lajstrom pótlásául azt irja nekünk Tarnóczy Gusztáv ur, hogy édestyja *Tarnóczy* Kázmér szintén tagja volt az 1848-diki parliamentnek s máig is él Szlavoniában, cseszneki birtokán.

— **Arany János emléke.** Az elhunyt nagy költő tanitványai nevében Jankó Károly ev. lelkész és Zombori László t. ügyész felszólitják a tanuló-társakat, hogy adakozzanak a nagy-körösi alma maternál, az Arany nevéhez kötött ösztöndij alapitására. Ezzel az emlékkel vélnek leginkább hódolni a dicsőült nevének. A felhivás meleg hangon van tartva és minél tömegesebb adakozásra hivja fel a költő volt tanitványait.

— **Hat indiai elefánt** érkezett a napokban Colombobul a marseillei kikötöbe, honnan az állatokat vasuttal Hamburgba, az odavaló állatkert számára szállitják. Az elefántok még gyermekkoruak; a legöregebb 18, a legfiatalabb 2 éves. Ez az utóbbi a gőzhajón megbetegedett és nagy gonddal kellett ápolni. A födélzeten pálmalevelekkel födött ketreczekben voltak az elefántok, kisérőjük: egy indus őrizete alatt. A szállitás fejenkint 300 frankba került. Marseilleben a gőzösről emelőgépekkel eresztették le a ketreczeket és rögtön a vasuthoz szállitották, mely egyenest Hamburgba viszi az indiai vendégeket.

— ***Meggyilkolt lelkész.*** Szvoboda Lajos weimslitzi lelkésznek általunk már jelentett meggyilkolásáról Morva-Kromauból mai kelettel következő részleteket távirják: Szvoboda lelkész igen sajátságos módon élt; sokat olvasta az ugynevezett természetorvosok müveit és testét mindenképen edzeni igyekezett. Igy mindennap hosszu sétát tett és a leghidegebb télen is mindennap hideg vizben fürdött. E czélból a fürdésre alkalmas helyet keresett ki magának, mely Weimslitztől egy órányi távolságra a Zbonitzba vezető ut mellett, igen kietlen vidéken volt. Szvoboda szerdán röviddel ezután, hogy szerény ebédjét elfogyasztotta, szintén fürödni ment, tulajdonképen csak fürdés után szokott ebédelni. A kromaui uradalom egy gazdasági tisztviselője fél 5 óra körül találta meg a mezőn a lelkész holttestét. A test még meleg volt, s a hivatalnok, miután meggyőződött arról, hogy a lelkészt többé életre nem hozhatja, a városba sietett s a hatóságnál jelentést tett a gyilkosságról. Csütörtökön a kromaui biróság kiküldöttjei fölvették a tényállást. Az eljárás délutáni 2 órától éjjeli 11 óráig tartott. A meggyilkolt lelkész holttestét Fischer és Oelstrozil orvosok bonczolták fel, s konstatálták, hogy a lelkészt először erős sörét töltéssel meglőtték, s mikor a szegény ember a sulyos sebesülés következtében összerogyott, a gyilkos ugy látszik hozzá közeledett és a szerencsétlennek fejét valami töralaku eszközzel össze-vissza szurta. Több, mint harmincz seb látható a szegény áldozat fején. Ezek közül három seb halálos, és egy rendkivül erős szurás a fülön keresztül egész az agyvelőig hat. Azt, hogy a holttestet megrabolták volna, nem konstatálták, s igy azt hiszik, hogy a gyilkosságot aljas boszuból követték el. Szvoboda, mint lelkipásztor, hiveinek egy része előtt nem nagy rokonszenvnek örvendett, mert pártember és mint ilyen heves és szenvedélyes természetü volt. A község két pártra szakadt; az egyikhez tartoznak a heves ultranaczionalisták, a másodikhoz pedig a mérsékeltek, vagyis azok, kik a németekkel békés együttlétben kivánnak élni. A mérsékelt pártot gunyból nemzinek (német) nevezték el, habár az egész községben egyetlen németül beszélő ember sincsen. Szvoboda a mérsékelt pártnak volt hive, és már több izben névtelen leveleket kapott, melyekben halállal fenyegetik. A hetven éves rendkivül erőteljes aggastyán hevesen védelmezte magát támadója ellenében, s lehet, hogy a gyilkos nyomait is viseli a kétségbeesett küzdelemnek. A meggyilkolt lelkész vagyona körülbelül 1300 frtra rug, ezenkivül néhány hold szántóföldje is volt. A znaimi ügyészséget értesitették az eseményről, s a tettesek ellen megindították az erélyes és szigoru vizsgálatot. Eddigelé még legcsekélyebb nyomra sem akadtak. A meggyilkolt lelkész temetése hétfőn megy végbe.

— **Nagyszebeni rémités.** E hó 20-án éjjel *Román Miron* érseknek ablakait — mint röviden emlitve volt — beverték a miatt a körlevél miatt, melyben a középiskolai törvényjavaslat ellen tartott gyüléseket rosszalja és az oláh papoknak e gyülésen való részvételét határozottan megtiltja. Hir szerint a végzett román joghallgatók és román theologusok rendezték a botrányt, kik folyvást titokban gyüléseznek is. Az éjjeli gyülések eredményekint több levél czirkulál, melyek közül egyet Veres Ignácz a gimnázium igazgatója és Téglás Gábor az elemi iskola igazgatója kapott. A levél egy példányát lapunknak is beküldték és következőkép hangzik: Utolsó figyelmeztetésünk. Városunkat mielébb hagyák el örökre ha a törvény a gyülöletes magyar nyelvet kötelezi tanitani, ha el nem hagyák nem felelünk mi lesz a következmény akkor abol. Nagyszeben 1883. martius 18. Bizottság.

— **Hajótörés.** A «*Bremén*» nevü német hajó, mint egy táviratunk már emlitette, Messina és a kalábriai partok közt zátonyra került és első segitségben a «*Leone*» olasz gőzös részesitette. A «Leone» e hó 7-én futott ki a messinai kikötöből. Mikor a tengerszoros torkolatához ért, a kapitány észrevette, hogy a messinai csatornába ép egy «*Capellina*» nevü gőzös megy be, vontató kötélen kis csónakot huzva, melyben három ember ült. A kapitány annyira közeledett a «Capellina»-hoz, hogy szócsövön beszélni lehetettt, megtudta, hogy a kalábriai partokon egy gőzös küzd az elsülyedéssel és a csónakban levők ama gőzösről valók. A «Leone» rögtön megállt és födélzetére vette a hajótörötteket csónokjokkal együtt, a hajótöröttek pedig voltak *Kropp* kapitány és a «Bremen» két matróza. Ezután a «Leone» teljes gőzerővel arra hajtatott, a hol a veszedelemben forgó hajónak kellett lennie. Az éj koromsötét volt, az ég borult és a tenger viharos. A «Leone»-ra végzetessé válhatott bátor vállalkozása. De a kapitány: *Bisso* nem csüggedett és a gőzös egész erejével hasitotta a hullámokat, mulva végre egy óra mulva a part mellett világosság tünt elő. — A «Bremen» lámpája volt. A «Leone» gépe e perczben kifejtette minden birósságát és csakhamar meglátszott a «Brémen» hajóteste, amint küzd a habokkal és mindjobban odavetödik a sziklákhoz. A németek csónakját leeresztették, Kropp kapitány két legényével hajójához evezett; a «Leone» lassan közeledett s magát is majd neki ragadta az áramlat a sziklaknak. Ép fő idő volt segiteni, a «Bremen» fenekén néhány lék volt, és a viz folyton szivárogva bele, már sülyedni kezdett. E pillanatban a derék Bisso kapitány beszédet tartott embereihez, hogy mentsék meg a szegény hajótörötteket, ha életveszély árán is. A csónakokat vizre bocsátották; Bisso elsőnek szállt be és utána bátor matrózai; ép akkor érkezik a «Bremen» mellé, mikor az már-már elsülyed és megmenti a szerencsétleneket, kik nélkülök mind odavesztek volna. Bisso kapitány, tisztjei és legénysége valóban nagy tiszteletre érdemesek és diszei az olasz tengerészetnek.

— **Gorcsakov szülei — ismeretlenek.** A herczeg halálát követő napon Bickel halottkém elment Mihály herczeghez, az elhunyt fiához, hogy töle a halott-bizonyitvány szabályszerü kitöltésére szükségelt adatokat megtudja. A herczegnek azonban ugy tetszett, hogy a német hatóságok kiváncsisága tovább megy a kelleténél. Az elhalálozás napja, a gyermekek száma — már be volt mondva. «Igy tehát most eleget tud, Isten önnel.» — «Kegyelmes uram, még boldogult atyjának szüleit kérdezném.» — «Atyám orosz államkanczellár volt, én meg követ vagyok, ezt irja, — többet nem kell tudnia.» Bickel ur kénytelenitve lévén rovatait betölteni, azt irta: Az elhalt szülei — „*ismeretlenek*“.

— **A skutarii orgyilkossághoz.** A «Neue Freie Presse»-nek az «Egyetértés» által már tegnap jelentett orgyilkosságról a következőket sürgönyzik; *Vrbicza* István tüzérkapitányt a montenegrói kormány kedden katonai kisérettel Skutariba küldötte, hogy ott tengerit vásároljon. Mikor a városba ért, egy csapat albán reá rohant; a montenegróiak közül *többet megsebesitettek és Vrbiczát, a volt miniszter fivérét megölték.* Mihelyt a véresemény hire megérkezett, Rjekából kétszáz montenegrói vonult Skutari felé. A török helyőrség megakadályozta a montenegróiakat abban, hogy a városba benyomuljanak. Vrbicza holttestét török kiséret hozta a határig, a hol atadták a montenegrói határörségnek.

— **Vallásháboru Birminghamban.** Londonból irják a következő sajátságos esetet: A birminghami Szentháromság-templom papja éveken át tisztelendő *Enraght* vikárius volt, a ki nemrég egyszerre csak beállt ritualistának. Mindenféle uj katholikus forma szertartásokat szőtt bele az istentiszteletbe, melyek a közönség egy részének nagyon tetszettek, más részénél azonban visszatetszést szültek. Ez elégedetlenek panaszára a tisztelendőt megidézték a Beaconsfield lord által alakitott egyházi törvényszék elé és a püspök a vikárius urat megfosztotta hivatalától. — Helyébe egy tisztelendő *Allan Matts* nevü sunderlandi papot neveztek ki. Mikor az uj pap megjelent Birminghamban, az Enraght hivei, kik közzé az összes templombeli alkalmazottak tartoztak, a kántortól a sekrestyésig, igen el voltak keseredve és Allan tisztelendőt nem akarták beereszteni a templomba. Vasárnap azonban mégis megnyitották előtte a templom ajtaját, de ugy a kántor, mint az egész kar lemondtak állásaikról. Valami volt a levegőben. A rendőrség egy szakasz konstáblert rendelt a templomhoz, melynek minden ajtajában nagy néptömeg állt. Mikor az uj pap megjelent a sekrestyében, a hivek egyik vénje iratot nyujtott át neki, melyben tiltakoznak kineveztetése és a ritualizmus megszüntetése ellen. A pap békéltető hangon felelt. Alig lépett azonban a templomba, oly zürzavar támadt, a minőt a képrombolók óta nem látott isten háza. Anglikán szertartásokhoz hivek régi egyházi éneköket harsogták, a ritualisták pedig tul akarták őket kiáltani a maguk létániájával. Irtózatos zaj, mely csak növekedett, mikor Allan tisztelendő a szószékre lépett. Ha a rendőrség nem lép közbe, vér folyik. Ezzel be volt igtatva az uj pap, de nem lett vége a háborgásnak. A papnak még ki is kellett jutni a templomból. A rendőrség sorfalat képezett s ezen át menekült haza felé a szegény lelkész; «pokolba vele!» — rivalgott a csőcselék és ha a konstáblerek nem lépnek közbe, a pásztort széttépi a nyáj. Este megint ismétlődtek a viharos jelenetek. A hitközség tagjai össze is verekedtek. A papot a templomból ötven rendőrnek kellett kikisérni. A régi pap, Enraght tisztelendő, még most is a szomszéd plébániában lakik és a vallásháboru napján nem lépett ki szobájából.

— **Rövid hirek.** ***Az első magyar általános*** biztositó társaság tisztviselői kara a csángók betelepitésének költségeihez 1000 frttal járult. — ***Magyar tanszék cseh egyetemen.*** A prágai cseh egyetemen magyar nyelv és irodalomtanszéket állitottak fel és ennek tanárául Brabek, ismert Petőfi-forditót nevezték ki. Brabek a cseh műegyetemen már régibb idő óta tanitja a magyar nyelvet. — ***Mórról*** irják, hogy Csanádi János velegi vadász, ki Bardont agyonlőtte s aztán magát is agyon akarta lőni, de nem sikerült, e hó 17-én önként jelentkezett a járásbiróságnál. — ***Párisban*** a legutóbbi zavargások alkalmával egy magyarországi zsidó vallásu kereskedősegédet is elfogtak és egy hónapi fogságra itélték; a kiállott büntetés után kiutasitják az országból. — ***A második nemzetközi antisemita kongresszus*** a közép-németországi kedvezőtlen időjárás miatt a kongresszus számos tagjának óhajára nem mint a drezdai kongresszus határozta március végén, hanem f. évi április 27. és 28-án tartatik meg Chemniczben. — ***A fehértemplomi*** törvényszék tisztviselői a bankjegyhamisitók monstre-pöréhez delegált biróság tagjai tiszteletére e hó 21-én lakomát rendeztek. — ***309 szó egy buzaszemen.*** Egy bécsi lap szerkesztőségének varrótűre tüzött buzaszemet küldtek, melyen Tissot Viktor Bécsről irott művének egy 309 szóból álló helye van ráirva nagyrészt szabad szemmel is látható kaligrafikus betükkel.

—

= **Öngyilkos szakaszvezető.** Pleiffer Alajos, a 32-ik gyalogezred 10-ik századában szakaszvezető, tegnap reggel a budai nyul-kaszárnyában fegyverével meglőtte magát. Az életveszélyesen sebesültet rögtön a XVII-ik számu katonai kórházba vitték és értesitették a hadi törvényszéket és térparancsnokságot az eseményről. Mig azonban a hadi törvényszéktől egy százados hadbiró egy tizedes kiséretében megjelent, hogy az öngyilkost tettének okáért kihallgassák, a szerencsétlen meghalt. Tettét ugy vitte véghez, hogy a puska fejét ágyának lábához szoritotta, a cső végét pedig mellének szegezte, a sárkányt lábával nyomta le. Pfeiffer a tizedik század számvevő altisztje volt, és öngyilkossága több apróbb sikkasztások eredménye, melyeket a század pénztárának kárára elkövetett és tovább nem tudott leplezni. Pfeiffer bécsi születésü és jó módu, tisztességes szülők gyermeke. Még nem rég igen pontos altiszt volt, ekkor egy budai leánynyal szerelmi viszonyt kötött, éjjelenkint elmaradt, több szolgálati hanyagságért megbüntették, és hogy a gyalázatát elkerülje, sziven lőtte magát.

= **Merényletet** követett el ma délelőtt egy házaló Szentkereszthy Gusztávné ellen, muzeum-körut 41. sz. alatti lakásán. A házalót ugyanis különféle portékák eladása végett felhivták Szentkereszthynéhez. Alku közben a házaló folyvást ide-oda tekintgetett. Egyszerre, minden ok nélkül, az ajtóhoz lökte a handlé az asszonyt és erre dulakodás keletkezett, melynek csak az asszony fiának közbelépte vetett véget. Ekkor a házaló futásnak eredt s a ház pinczéjében iparkodott elrejtőzni. Itt rátaláltak és a rendőr a kapitánysághoz bekisérte.

= **Rejtélyes.** A «N. P. J.» mai száma a következő hirt közli e czim alatt: «Szombaton, e hónap 17-dikén idegen ember szállásolta el magát a Sáros-fürdőben. Kis kézi ládát hordott magával s állitólag egyenesen a vasutról jött. Hónapos szobát kért, mert, a mint mondá, orvosi rendeletre fürdőt kell használnia. Kifizette előre az egy hóra való szobabért s tudatta, hogy ő N. nemes, született magyar, de régebb idő óta Berlinben lakik. Egyuttal megjegyezte, hogy ne szólitsák őt nemesi nevén. Másnap reggel, midőn eléje tették a bejelentő lapot, azt mondotta a fürdő igazgatójának, hogy nem Magyarországon, hanem Hannoverben született. Kérte az igazgatót, ajánljon neki egy bankházat, hol német pénzét beválthatná, mert nem szeretne pénzváltóhoz menni. Az idegen csak esteli 11 óra felé tért vissza a fürdőbe. Ezalatt figyelmeztették a rendőrséget s megjelent két tisztviselő, hogy szemmel tartsa a gyanus fürdővendéget. A felügyeletet vasárnap is folytatták. Hire járt, hogy az idegen Cossäth berlini levélhordó gyilkosa. A személyleirás egészen ráillett s szászos kiejtéssel beszélt. Ugy látszik azonban, hogy a rendőrség nem merte őt ugy találomra letartóztatni. Hétfőn magasabb rangu rendőrtiszt jelent meg egy polgári biztos kiséretében s oly «feltünés nélkül» kisérte figyelemmel az idegent, hogy ez rosszat sejtett s ládájával együtt nyomtalanul eltünt a fürdőből. A rendőrség persze mindent elkövetett, hogy az eltüntet kézrekeritse, de hiába. Természetes azonban, hogy a «legerélyesebb nyomozás folyik.» Mint értesülünk a sárosfürdői eset sokkal egyszerübben folyt le, mint a hogy az idézett lap előadja. Az igaz, hogy e hó 17-én Berlinből érkezett idegen ember bérelt szobát a Sárosfürdőben, s a cselédsége, mely hirét vette, hogy a berlini Francesconi fölfedezőjének 1500 márkát igér a rendőrség, a levélhordó gyilkosának vélte a vendéget. A pinczérek jelentést tettek a rendőrségnek, mely el is küldött egy polgári biztost a Sárosfürdőbe. Később maga *Zsarnay* kapitány kisérte figyelemmel az idegent, ki az ő barátságos felszólitására megmutatta rendben levő iratait, melyek szerint őt Kiliányi *Kilián* Henriknek hivják, diszletfestő, Hannoverben született, s Berlinben lakik. Az idegen elmondta a rendőrkapitánynak, hogy atyja Budapesten volt diszletfestő; később azonban Hannoverbe költözött, ő maga azért jött a magyar fővárosba, hogy atyja hazáját megismerje. Zsarnay bocsánatot kért Kiliántól s visszaadta iratait. Nagyobb bizonyosság okáért sürgönyzött a főkapitányság a berlini rendőrségnek, melytől az a válasz érkezett, hogy Kiliányi *Kilián* Ede Henrik diszletfestő ellen se a rendőrségnek, se a biróságnak kifogása nincsen.

= **Czigányélet.** A főváros czigányai között nagy az izgatottság. Szörnyen féltik *Patikárus* Ferkó életét, kit szeretnek, becsülnek valamennyien, mert jó fiu és jeles muzsikus. Azzal, hogy hütelen szerető, minek is törődnének, pedig épen ez a rossz tulajdonsága keverte most bajba. Patikárus Ferkó vadházasságban él négy esztendő óta Balogh Ilkával, az iglói primás gyönyörü szép szöke leányával. Amugy czigánymódra kötött vele frigyet s megigérte az öreg Baloghnak, hogy később isten előtt is feleségévé teszi a leányt, ki tizenkét éves volt épen, mikor Iglóról a fővárosba hozta. Nem volt ura a szavának. Az öreg primás elköltözött a tulsó világba, hol nincs becsülete a hegedünek, csak a trombitának. A felesége meg idejött ebbe a nagyvárosba, hogy a fia mellett töltse hátralevő napjait. Nógatta folyvást Patikárus Ferkót, hogy kösse be már a leánya fejét, de Ferkó csak halogatta máról holnapra a dolgot. A minap végre azzal a hirrel rikatta meg szegény Balogh Ilkát, hogy hiába is erőltetik, nem vezeti oltár elé, mert nem akar sógora lenni a bátyjának, ki őt szörnyen csuffá tette. Ennyit mondott s hóna alá csapta hegedüjét meg a többi drágaságát s eltávozott bucsutlanul. Később megtudta a leányasszony, hogy Ferkó összetüzött testvérbátyjával, Balogh Károlylyal, ki ugyancsak megtánczoltatta vonóját a hátán. A szegény leány elpanaszolta nagy bánatát öreg édes anyjának, ki megfogadta, hogy boszut áll a hütelen szeretőn. Megleste őt, mikor látogatoba ment Kálózdi impresszárió rákos-utczai lakásába, beosont utána a szobába s hozzávágott egy vitriollal telt bögrét. Patikárus meglátta a czigányasszony kezében a fölemelt bögrét s lebukott a földre. Épen jókor, mert különben arczát éri a vitriol, mig igy csak a ruháját égette össze. Baloghnét letartóztatták s Zsarnay kapitány tegnap tárgyalta ügyét Patikárus Ferkó, Balogh Ilka és a Berkes-család több tagjának jelenlétében. Megdorgálta keményen a merénylő asszonyt s nem kimélte szavával Patikárus Ferkót, ki nagyon csodálkozott rajta, hogy őt felelősségre vonják, a mért ott hagyta kedvesét, holott a grófok oltár előtt esküdnek hüséget feleségeiknek s mégis megválhatnak tőlük büntetlenül. Baloghnét rokonai kezességére szabadon eresztették, de aligha vissza nem kerül megint a rendőrséghez, mert azt hajtogatja egyre, hogy nem nyugszik addig, a mig meg nem ölte leánya megcsalóját.

= **Öngyilkossági kisérlet.** Horváth Mari kecskeméti születésü 24 éves hajadon cseléd ma reggel gazdájának Nagy-János-utcza 17. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból kénsavat ivott, de még korán észrevették, ellenszert adtak be neki s beszállitották a Rókus-kórházba. Tettét állitólag azért követte el, mert tegnap kimenése levén, késő tért haza, e miatt gazdája szemrehányásokkal illette és azt mondotta, hogy büntetésül a nyáron nem viszi őt ki magával falura. A vitriol, melylyel magát megmérgezte, egy kis üvegben, gazdája fiokjában állott, s azt tyukszeme kiirtására használta. A nő állapota nem életveszélyes.

= **Elsülyedt hajó.** Tegnap este 5 és 6 óra közt az összekötő vasuti hidon alul egy gabona szállitó-hajó, megrakva különféle vásári árukkal, lyukat kapott s a hajó személyzetének minden igyekezete daczára elsülyedt. A hajó tulajdonosát Constantinovics Györgynek hivják s Smedrovában rakodva, akart a fővárosban kikötni. Az előkészületeket már megtették, hogy a hajót emelő gépek segitségével kiemeljék. A kár jelentékeny.

= **Meglopott miniszter.** Gróf Ráday Gedeon honvédelmi miniszter a lapokból értesült, hogy a fővárosban elfogtak bizonyos Winderker József nevü egyént, aki Ikládról ellopott tárgyakat akart elárusitani. A miniszter azonnal elküldött kérdezősködni a rendőrséghez, s kitünt, hogy a tárgyak a miniszter ikládi kastélyából valók. A tolvaj elismerte, hogy a mondott kastély ablakát betörte, azon bement, s igy lopta el a tárgyakat. Átadják a törvényszéknek.

= **Titokzatos lövöldözések.** Az Angyalföldön a Kanitz-testvérek és Déri szálloda-bérlő majorságai tőszomszédságban állanak. A Kanitz testvérek kertésze: Ardugyelovics Péter bolgárországi születésü 35 éves egyén mult év november havában a Déri-majorságból több lövést hallott egymásután, melyek azután időrőlidőre ismétlődtek. Egy napon egy lövés épen füle mellett süvöltött el, mig egy másik lövés sörétei a czombjába furódtak. Az erős termetü szálas legény meg se jajdult, hanem fogta a bicskáját s azzal kifeszitette czombjából a söréteket. Azután átment a Déri-majorba, hol Junczer József majorsági tehenészt és a vele volt két suhanczot figyelmeztette, hogy ha máskor lövöldöznek, jobban vigyázzanak, anélkül azonban, hogy az esetről saját gazdájának szólott volna, vagy a rendőrségnél jelentést tett volna. Azóta ismét több izben történtek lövöldözések. E hó 9 én egy a Déri-majorból jövő lövés Kanitznak az ebét találta, egy másik pedig az épen ott sétáló fiatal Kanitz mellett furódott a földbe. Az esetről Kanitz jelentést tett a terézvárosi kapitányságnál, mely ez ügyben erélyes vizsgálatot inditott meg, s ez fogja kideriteni, hogy ki volt a veszedelmes lövöldöző és hogy tettét csupán passzióból vagy bosszuból követte-e el. A kihallgatott Junczer tehenész oda nyilatkozott, hogy illő jutalomdij mellett megnevezi a tettest.

= **Az őrült huszártisztről** a lapokban a «Hiradó» után megjelent közleményekre vonatkozólag a budapesti térparancsnokság által felkérettünk annak kijelentésére, hogy e közlemények a valóságnak nem felelnek meg. Az a közlemény a helyes, melyet a mi tudósitónk irt.

A bukovinai magyarok hazatelepitése.

— **A bukovinai magyarok** betelepitését segélyező bizottmány tagjai kéretnek, hogy holnap, szombaton, délelőtt 11 órakor sürgős teendők elintézése végett az országházban megjelenni sziveskedjenek. *Somssich* Pál, elnök.

Szucsava, márcz. 22. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A küldöttség összeirta Józseffalván a Magyarországba készülőket. Sokan jönnének, de egy-két heti készülődésre s adósságaik törlesztésére van szükségük. Legczélszerübbnek látszik, hogy két szállitmány indittassék hazafelé azokból, kiknek elköltözését nem gátolja semmi. Azok, kik most készülnek Magyarországba, pár hét mulva kelnének utra. Óriás hidegben, szélben, fagyban utazott tegnap Józseffalvára a küldöttség, s még zordonabb időben tért vissza Szucsavára, honnan estefelé vasuton ment Istensegitsre. Az uti igazolványok kiállitása javában folyik s még csak hivatalos megerősitésük van hátra. Ebből látja meg majd a küldöttség, hogy kinek nem akadályozzák kiköltözését a hatóságok.

—

— **A bukovinai magyarok hazatelepitésének** költségeire ujabban a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkhöz:

	forint
Zöld József ispán urtól az endrődi pusztáról (Monsport János tiszttartó, Kurt Rabe bérlő, Klimso János intéző, Zöld József ispán 2—2 frt, Tabak Ferencz ispán 1 frt, Krisonics László ellenőr, Lipovniczky István irnok 50—50 kr.)	10.—
Domján jános jegyző urtól, Gyón községében gyüjtött	21.—
Bodnár Zoltán a kassai főgimnázium V. osztályu tanulójának gyüjtése Nagy-Szalánczon	14.50
Eddigi gyüjtésünk	3109.10
Összes gyüjtés:	**3154.60**

Domján János ur gyóni gyüjtéséhez járultak: Domján János jegyző 1 frt, Sziráki Pál biró, Zisek Lajos s. jegyző, Gugyerás Mihály, Tar Ferencz, Balog Pál, Ladányi Mihály, Singer Lajos 50—50 kr, Becze János 40 kr, Beneder József, Torjai Ferencz 50—50 kr, Blau Ignácz, Kereszturi János 20—20 kr, Ladányi Lajos 50 kr, Rosenfeld Adolf 20 kr, a ref. lelkész 1 frt, Goldner Gáborné 30 kr, Benedek A. 20 kr, br. Zedlicz Emilné 2 frt 20 kr, Stefanovics János, Achim Mihály 1—1 frt, gr. Vay László 3 frt, Mári Mihály 30 kr, Halász Zoltán 2 frt, Halász Jenő 3 frt = *21* frt.

Bodnár Zoltán ur nagyszalánczi gyüjtéséhez járultak: X. Y. Z. 5 frt, Bodnár Péter 2 frt, Pecher Gyula, Dancs Ferencz, Benson William, Szagányi Erzsi 1—1 frt, Balázsy István 40 kr, Pusztay András, Czikó András, Kézsely Pál, P. Kónya István, Gyöngyösi András és Pál, Vaszily Ferencz, Lefkovics Ábrahám 20—20 kr, T. J. 30 kr, Visa Károly, Boczán István, Vaszély János, Iván András, Hézsely András, Hézsely János, Varga György, Kónya András, Czékó István 10—10 kr, Bodnár Zoltán 30 kr, = *14* frt *50* kr.

= **Orvosok figyelmébe.** Berlinből irják lapunknak: Az orvosszerek kiállitása alkalmából számos orvos fog Berlinbe érkezni, kikre nézve bizonyára fontos megtudni, hogy berlini orvoskörök kezdeményezésére a berlini polyklinika az orvostudomány speciális szakjai számára állandó klinikai kurzusokat nyitott, melyek minden hó elején kezdődnek és egy-egy hónapig tartanak. A berlini polyklinika a Louisen-Strasse 51. sz. házában van, szemközt a Charité-kórházzal.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A népszinházból.** Vidor Pálnak «A száraz malom» czimü népszinmü ujdonsága a jövő hó 5-én kerül szinre; a próbák már kezdetüket vették. A főszerepek Blaha Lujza, Munkácsyné az ujonnan szerződött tag, továbbá Pártenyiné, Klárné, Vidor Pál, Tamássy, Tihanyi és Eöry kezeiben vannak. E népszinmü után a «Herczegasszony» czimü operette lesz a legközelebbi ujdonság. — Hétfőn Makróczy «Becsület szegénye» kerül szinre.

— **Pálmai Ilka** tegnap lépett fel másodszor Kolozsváron a vörös kereszt egylet javára a «Sárga csikó»-ban s mint Erzsike egészen elragadta a közönséget. A kolozsvári lapok nem győzik eléggé dicsérni játékát és énekét. Az «Ellenzék» azt irja, hogy oly sokat haladt, olyan feltünően emelkedett eltávozása óta, hogy mind a mi benne bájoló volt, a hivatottabb körben folytatott gyakorlat és müvészi kerekdedség által kétszeresen olyanná vált. A jótékony nőegylet a kedves müvésznőt diszes virágbokrétával lepte meg, melynek közepéből piros kaméliából ügyesen összealkotott kereszt emelkedett ki; mint az egylet jelképe.

— **Patti Adelina** visszatér megint a régi világrészbe. Április 24-én indul utnak az «Arizona» gőzössel Európa felé. A diva elment mégis az Egyesült-Államok elnökének egy estélyére s énekelt is a «Fehér ház» vendégei előtt. A hangverseny után lakoma volt tiszteletére s a nagy müvésznőt az elnök jobbjára ültették. Impresszáriója: Mapleton, ki az utolsó Patti-stagione alatt sok pénzt keresett, uj szerződést ajánlott a müvésznőnek, huszonkét ezer frankot igérve neki egy-egy előadásért. Patti még nem irta alá a szerződést.

— **Schwarz Gyula** énektanár növendékeivel e hó 26-dikán (husvét-hétfőn) délelőtt fél 12-kor zene-reggélyt tart a «Harmonia» társulat zongoratermében, (váczi-utcza 3. sz. I. emelet), melynek műsora ez: 1. Mendelssohn «női-kar»-a. 2. Egyesi Kornélia Meyerbeer «Próféta» czimü dalmüvéből magándalt énekel. 3. Dietrich Lujza és Löffler Natália eléneklik Mendelssohnnak egyik kettősét. 4. Schödl Izabella előadja Arditinak «L'estasi» czimü keringőjét. 5. Csüggényi Vilma és Németi Gizella Supénak «Boccaccio»-jából kettőst énekelnek. 6. Gluth Jozefin Schubertnek két dalát adja elő. 7. Schödl Izabella és Egyesi Kornélia kettőst énekelnek Verdinek «Aida»-jából. 8. Jan Gall «női kar»-a.

— **A mücsarnokból.** A müncheni nemzetközi kiállitásra a bejelentések a magyar művészek részéről oly szép számban érkeztek, hogy a képzőmüvészeti társulat biztositva látván, ezen nagy jelentőségü nemzetközi versenyen, a magyar művészetnek méltó képviseltetését, magára vállalta egy külön magyar osztály rendezését, daczára az ezzel járó tetemes költségeknek. A Münchenbe szánt müvek nagy része, Benczur Gyula nagyszabásu festményével egyidejüleg a mücsarnokban április hó 20-ától május 20-áig ki lesz állitva. A kiállitásban részt vesznek: Vágó Pál, Vastagh György, Gyárfás Jenő, Spányi Béla, Kubányi Lajos, gr. Nemes Eliza és többen. A részt vevők közt lesz Szinnyey Merse Pál is, ki hosszabb szünet után a bécsi müvészegylet mult évi kiállitásán a «Pacsirta» és «Roccoco» czimü festményével lépett fel és a birálók részéről igen kedvezően fogadtatott. A társulat lépéseket fog tenni az iránt, hogy az ő felségeik által a mult évi őszi tárlaton s ugyanakkor a kormány által a muzeum részére megvásárolt festmények szintén elküldessenek a müncheni kiállitásra.

— **A Zichy-kiállitás** már csak rövid ideig lesz nyitva. A müpártolók vetélkednek az érdekes rajzok és kartonok megszerzésében. Igy legutóbb gr. Zichy Ferencz a tárlat egyik legtetszetősebb darabját, a «Raphael és modelje» czimü sépia rajzot, Pollák József pedig Mary-nek «Erdészfiu» cz. érdekes szines krétarajzát vásárolta meg.

— **Rafael-ünnep.** A kontinensnek minden nagyobb városa megüli e hónap 28-dikán Rafael Sanzio születése négyszáz éves fordulóját. Urbino, Rafael szülőfaluja szintén nem marad hátra s az ősi Montefaltro-palotát föl is ékesitették az ünnepre, melyen Minghetti és Mancini mondanak beszédeket. Ezeken kivül számos iró, müvész, szenátor és képviselő tudatta jövetelét. A bécsi fényképészek egyesületét Wimpffen gróf fogja képviselni. Francziaországból Jules Comte, a közoktatásügyi minisztérium osztályfőnöke és Barbet-Jony, a nemzeti muzeum igazgatója utazik Urbinóba. Az ünnep programmját még nem állapitották meg. A Rafael-ünnepet kiállitással kötik össze, melyen bemutatják a hallhatatlan festő szobrának dijért versenyző terveit. Rossi mester odahagyja Nápolyt, hogy maga vezesse az ünnepi himnusz előadását. A Sanzio-szinházat Gounod «Faust»-jával nyitják meg.

S P O R T.

— **Botrány a vincennesi gyöpön.** Lapunk párisi tudósitója irja nekünk: A vincennesi versenytéren vasárnap egy hete Breteuil gróf hires Vert-Galant nevü lova is futott, nyergében Skinner jockeyval. Vert-Galantnak az összes pályázó lovak közt a legtöbb reménye volt, ezért a totalizateur mindig 7/1-gyel jelötte, a mi annyit jelent, hogy a ki például ozer frankot akar nyerni annak hétezret kel tennie. A totalizateur Morris, osztozást ajánlott Skinner jokeynek, ha ugy fut, hogy ne elsőnek érkezzék be. A hütelen lovász ráállt, mire a totalizateur 3/1 arányt irt ki a táblára. Természetesen tömegesen raktak a lóra, az összes tételek 340,000 frankra rugtak. Skinner visszatartotta a lovat, Morris nyert és a nyereményt hüségesen megfelezte a jockeyval. Ez nagy örömében kifecsegte a dolgot egy pajtásának, ez meg a harmadiknak és a dolog csakhamar az érdekletteknek is tudomására jutott. A versenybiróság fenyitő törvényszék elé vivé az ügyet, de a biróság illetéktelennek nyilvánitá magát, mert bár a hatóság bizonyos körülmények között türi a hazárdjátékot, a biróság nem érezheti magát hivatva a játszókat a hamis játékosok ellen védeni, ez annyi lenne, mint a játék jogosultságát hivatalosan elismerni. Egészen büntetlenül még sem maradtak Morris játékbankár és Skinner jockey, a párisi versenyek rendezői kitiltották mindkettőt örök időkre a franczia versenyterekről.

— **Uj divatu regatta,** Gordon Bennett ur, a «New-York Herald» kiadója Alexandriába érkezett, onnét, hogy «Namonna» gőzösével a «die Dorne» yachttal, mely Hamilton herczeg birtokában van — versenyre keljen. Az utazás czélpontját a villafrancai kikötő képezi. A tét mindkét részről egy millió frank.

— **A soproni tavaszi versenyek** versenyfeltételei: I. *Akadályverseny.* Tiszteletdij, adva József főherczeg által. Legkisebb teher 70 kiló. Telivér és egy sik- vagy akadályverseny győztese (tiszti versenyt sem véve ki) ugyszintén lovasok, kik nyilvános versenyben nyertek, kizárvák. Oly lovasok, kik már versenyt lovagoltak, 2½ kiló több. Táv kb. 3200 méter; 8 akadály. Tét 5 frt, f. v. f. A tét és bánatpénzek fele a második lóé. — II. *Gátverseny.* 300 forint. Egyleti dij és tiszteletdij, adva Pejacsevich Miklós által. Teher 70 kiló. Táv kb. 2000 méter. Tét 20 frt, bánat 5 frt. A tét és bánatpénzek fele a második lóé. Három különböző tulajdonos lovainak kell indulni, különben a dij nem adatik ki. III. *Akadályverseny.* 300 frt. Cs. k. hadseregbeli m. k. és cs. honvédségek tisztjeinek, hadapródainak s egyéves önkényteseinek birtokában levő lovak számára, azok által lovagolva. Legkisebb teher 80 kilo. Táv. kb. 3200 méter, 8 akadály. Tét 10 frt, fele bánat. A tét és bánatpénzek fele a második lóé. IV. *Akadályverseny.* 400 frt. Adva Albrecht fhg és Vilmos fhg által, cs. kir. hadsereg, magyar királyi és cs. honvédségek tisztjeinek, hadapródainak és egyéves önkényteseinek birtokában levő lovaknak, azok által lovagolva. Teher 75 kilo. — Távolság kb. 3200 méter; 8 akadály. Tét 10 forint, fele bánat. A tét és bánatpénzek fele a második lóé. V. *Sikverseny.* Tiszteletdij, adva Braganza hg. által. Táv. 1200 méter. Teher 4 é. 70 kilo, 5. é. 72½ kilo, 6 é. és idősb lovak 75 kilo. Tét 10 frt, fele bánat. A tét és bánatok fele a második lóé. VI. *Akadályverseny.* Dij 500 frt. Adva a király ő felsége által, 4 é. és id. lovaknak. Teher 4 é. 68 kilo, id. lovak 75 kilo. 4000 méter, 10 akadály. Tét 10 frt, f. v. f. A második lóé a tét és bánatpénzek fele. VII. *Vadászlovaglás.* Lovagolva a soproni dandár-tiszti iskola tagjai által. — Nevezési zárlat valamennyi tavaszi versenyre f. é. április 2-dika. Valamennyi nevezés Szalay százados egyleti titkárhoz (Sopron, György-utcza 24. sz.) küldendő be.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A honvédorvosok** nem tartoznak diplomáikat a közigazgatási hatóságoknál bemutatni. A belügyminisztert némely törvényhatóságok arra kérték, hogy a honvédorvosokra nézve is rendelje el a kormány diplomáik bemutatásának szükségét; azonban a honvédelmi minisztériummal folytatott tárgyalások után a belügyminiszter e kérelmekre tagadólag döntött, miután a honvédorvosok orvosi kezelésben a honvédeket dijtalanul részesitik. A diploma láttamozás végett a közigazgatási hatóságoknál csak akkor mutatandó be, ha az illető honvédorvos magángyakorlatot is folytat.

— **Jóváhagyott határozatok.** A belügyminiszter a fővárosnak azt a határozatát, a melylyel a csángók hazatelepitési költségeire 500 frtot szavazott meg, tudomásul vette, a laczházai tüzkárosultak javára megszavazott 1000 frtnyi adományt pedig jóváhagyta.

— **Az adókivető** bizottságok közül holnap folyó hó 24-én csak a III. ker. müködik, mely az ujlaki 227. régi házszámtól végig összeirt adókötelesek adóját fogja tárgyalni.

— **Az adókezelés államositásának** keresztülvitelét czélzó törvényjavaslat felett a város részéről első sorban, mint tudjuk, az adóügyi-szakbizottság ád véleményt. E bizottság kedden, márczius 27-én fog ülést tartani d. u. 4 órakor a régi városház tanácstermében. Megemlitendőnek tartjuk még az adókezelés államositása tervéhez azt is, hogy a pénzügyminiszter átveszi ugyan a mostani személyzet egy részét, de a 10 évnél több szolgálati évvel biró hivatalnokok által befizetett nyugdijjárulékokat a város az államnak visszafizeti.

— **Az «Orpheum»** nevü ismeretes német zengeráj tulajdonosa folyamodott a fővároshoz, hogy a nyárra nyári szinpadot állithasson fel azon hajós-utczai épület udvarában, a hol a zengeráj most terjeszti a czivilizcziót. A főváros magánépitési bizottsága s ennek véleménye nyomán a tanács elutasitotta a kérelmet, mert a helyszini viszonyok olyanok, hogy azon udvaron tüzbiztonsági szempontok miatt szinpad fel nem állitható.

— **A belügyminiszter** egy szabályrendeleti javaslatot küldött le a fővároshoz, melyet a prostituczió ügyében a főkapitány dolgozott ki. E szabály lenne hivatva a réginek, mely több részében alig alkalmazható, helyébe lépni. Az emlitett tervezett tárgyalását a föv. rendészeti bizottság közelebb kezdi meg.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A «Magyar Jogászegylet»** f. hó 27-én (kedden) d. u. 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségeiben ülést tart, melyen folytattatni fog a dr. Jellinek Arthur által a büntető biróságok szervezetéről tartott előadás és illetve ennek alkalmából a bünvádi eljárási tervezetének birói szervezete s különösen annak jogorvoslati rendszere fölötti vita.

— **Az «irók és müvészek társasága»** saját helyiségében (nemzeti szinház bérháza I. emelet) f. hó 24-én szombat délután 4 órakor ülést tart, melynek tárgya: Az irói s müvészi tulajdonjog. Előadó: dr. Dell'Adami Rezső.

— **A budapesti vas és fémáru** munkások önképző egylete márczius 25-én délután 3 órakor, mint husvét napján az egyleti helyiségben (akáczfa-utcza 39. szám) rendes évi közgyülését tartja.

— **A budapesti izr. kézmü- és földmivelési egylet** márczius 25-én délelőtt 10 órakor tartja közgyülését a pesti izr. hitközségi fitanodai termében, dohány-utcza, templomépület. A napirend tárgyai: 1. az évi jelentés, 2. számvizsgálók választása, 3. az igazgató és 12 választmányi tag választása, 4. jutalomdijak kiosztása az egyleti növendékek közt, 5. netaláni inditványok.

— **Az állatkertből.** Az igazgatóság nagy megrendeléseket tett állatokra, s azokból néhány érdekes példány, ugyanis: két ritka szép láma, egy pettyes hyena, egy hód és számos ritkább faju különféle majom már megérkezett. A hátralevő példányok is helyben lesznek e hó utoljáig. A megrendelt állatok vételára a 12 ezer forintot meghaladja. Ugyanaz állatkertben Allinak, a renitens elefántnak vasuti sinekből készülő keritése munkában van.

—

A budapesti ügyvédi kamara köréből.

A budapesti ügyvédi kamara választmányának a márczius 31-én tartandó rendes közgyüléséhez beterjesztett jelentéséből közöljük a következő érdekesebb adatokat: A kamarához 1882-ben érkezett összesen 3130 beadvány, ehez számitván az 1881-ben elintézetlenül maradt 33 beadványt, elintézésre várt 3163 ügydarab; ebből ülésben elintéztetett 1697, ülésen kivül pedig 1451, elintézetlenül maradt 15. 1882. év végével az ügyvédek létszáma 775, az ügyvédjelölteké pedig 1064 volt; a kamara lajstromaiba bejegyzettek együttes száma tehát 1839-re rugott. Fegyelmi panasz 138 emeltetett ügyvédek ellen, 2 pedig ügyvédjelöltek ellen, ezekhez számitván az 1881-ben érdemileg el nem intézett 24 panaszt, elintézésre várt 164 panasz; érdemileg elintéztetett 144, végleges elintézés nélkül maradt 20 panasz. Vizsgálat 1882-ben 32 volt folyamatban, ebből befejeztetett 16, befejezetlen maradt 16. Végtárgyalás 19 tartatott; 15 esetben vétkesnek, 2 esetben nem vétkesnek találtatott a vádlott, 2 esetben a vizsgálat kiegészitését rendelték el. Felfüggesztve az 1882. év végén 5 ügyvéd maradt.

Az ügyvédi kar és az igazságszolgáltatás érdekében szerkesztett felterjesztések közül kiemeljük a következőket: Egyik fölterjesztés a budapesti ügyvédi körrel egyetértve, a fővárosi és különösen az V. kerületi kir. járásbiróságok személyzetének elégtelen voltából származó bajok megszüntetésére volt irányozva; a második szintén a budapesti ügyvédi kör hasonkérvényével kapcsolatosan; a végrehajtási eljárásról szóló törvénynek az adó, illeték és egyéb az adók mintájára beszedendő kincstári követelésekre való kiterjesztését szorgalmazta.

A kamara e felterjesztése eredménytelen maradt. A pénzügyminisztérium, melylyel az igazságügyi minisztérium a beadványt közölte, azt válaszolta, hogy a tett javaslathoz annál kevésbbé járulhat, mert a közadók kezeléséről szóló 1876. XV. t. cz. módositása iránt a képviselőházhoz beterjesztett és annak pénzügyi bizottsága által már le is tárgyalt törvényjavaslatban foglaltaktól a pénzügyi igazgatás fontos érdekeinek megóvása czéljából el nem térhet.

Az igazságügyi minisztérium által jelentéstételre felhivatván arra nézve: vajjon fordultak-e elő a kamara területén oly esetek, a melyekben az 1874. 34. t. cz. VI-ik fejezete értelmében az ügyvéd személyi biróságához, de az összegnél fogva az 1877. 22. t. cz. alapján a községi biróság illetékességéhez tartozó ügyvédi dijak iránti keresetekben az ügyvéd lakhelyén levő községi biróság illetékességét leszállitotta azon okból, mert alperes nem azon község lakosa? továbbá ha fordultak elő ily esetek, vajjon

---

A GÁLYARABOK.

FRANCZIA REGENY.

Irta: PIERRE ZACCONE.

MÁSODIK KÖTET. 45

XXXIII. (Folytatás.)

Blondel.

— Ily rágalmat könnyü koholni, de be is kellene bizonyitani, mondá a gróf büszkén.

— Már be van bizonyitva s nemsokára meg fogja tudni ön is, viszonzá Blondel.

Précigny vállat vont.

— A mi pedig Lucienne kisasszonyt illeti, folytatá, neki is épületes dolgokat mondhatok a márczius 30-dika éjjelén történtekről.

— Halljuk, halljuk!.. szólt közbe egy idegen hang.

Mindnyájan az ajtó felé fordultak, melyen most Michaud lépett be egy alacsony öreg urral, ki nyugodtan jött előre s a szoba közepén megállott.

Burnótos szelenczét vett ki zsebéből, szippantott s azután igy szólt a grófhoz.

Márczius 30-án éjjel a Michaud ur pénztárából kétszázezer frank tünt el s a lopással ön van vádolva.

Précigny büszkén emelte föl homlokát.

— E nevetséges gyanut már emlitette ön előttem, viszonzá, és ugy hiszem, már bebizonyitottam önnek e vád alaptalanságát.

— Az az, hogy mostanáig nem bizonyitott be semmit, mondá Fichet.

— Nem adtam-e önnek át a kulcsot, a melynek segitségével a kivánt bizonyitékokat megszerezhette?

— De igen.

— Nos, elküldött Párisba valakit?

— Igenis, gróf ur.

— S embere elhozta azt a tárczát, a melyről szóltam? kérdé a gróf, látható aggódással.

— Itt van! viszonzá Fichet apó röviden.

S zsebébe nyulva egy zöld kordován-bőr tárczát vett ki belőle.

— Akkor hát, mondá a gróf, kiderülő arczczal, — nyissa ki e tárczát s meg fogja tudni végre ön is és mindenki, hogy mit kerestem én márczius 30-án éjjel a Michaud ur házában.

Maurice és Lucienne, Michaud és Blondel feszült kiváncsisággal várták, hogy a rendőrügynök mit fog erre felelni.

Ez azonban csak mosolygott s apró, szuros szemeit a grófra szögezve s a tárczát kezében forgatva mondá:

— Gróf ur, fontolja meg jól, hogy mit kivánt most tőlem.... Én nem tudom, mi van ebben a tárczában, de bizonyos ön abban, hogy nem követ el valami gyöngédtelenséget, valami olyan szégyenletes dolgot, a mely alávalóbb a bünténynél, mert a legnemesebb bizalomért a leggaládabb árulással fizet?

— Tetteim birája magam vagyok, uram! viszonzá a gróf nyersen. — Nyissa ki e tárczát s mutassa meg mindenkinek, hogy mi van benne.

— Akarja?

— Akarom.

— Nem bántja a lelkiismeret?

— Az az én dolgom s nem az öné.

— Legyen hát kivánsága szerint, mondá Fichet apó.

S lassu mozdulattal kinyitotta a tárczát, lopott pillantást vetve Michaura, kinek halvány, vonagló arcza a legnagyobb szenvedést árulta el.

— Nos, mondá a gróf, — olvassa el azokat a leveleket.

— Micsoda leveleket?

— Ejh, hát a Michaudné asszony leveléit! felelt a gróf indulatosan. — Nagyon világosan szólnak.

Fichet apró elejté karjait, és a legnagyobb ámulásba esett.

— Szavamra mondom, kiáltott föl aztán, — hogy hosszu rendőri pályámon igen sok ügyes emberrel találkoztam ugyan, de ilyen tökéletes komédiást, mint ön, még sohasem láttam.

— Komédiás? Mit jelentsen ez?

— Azt, gróf ur, hogy ön igen tapintatosan találta ki az egyetlen menekvési módot, mely számára még lehetséges volna; s hogy leleményessége, ha nem erős oldala is a lovagiasság, dicséretére válik eszének, szinészi képessége pedig olyan kitünő, hogy igazán mindenkit meg tudna vele csalni. Pedig csak komédia az egész.

— Komédia! kiáltott föl Précigny dühösen, — de olvassa el hát a leveleket!

— Ejh, gróf ur, hiszen láthatja, hogy engem nem sikerült elbolonditania... Ne kivánja hát tőlem olyan leveleknek az elolvasását, a melyek nem léteznek s a melyek — hiszen ön tudja legjobban — sohasem is léteztek.

— De ez a tárcza...

— Itt van gróf ur. Kinyitottam, megvizsgáltam, s nem találtam benne semmit.

S Fichet apó csakugyan felmutatta az üres tárczát.

Précigny kikapta kezéből s reszkető kézzel, lázasan vizsgálta.

De a tárcza bizony üres volt... A gróf dühösen vágta a földhöz.

— Elárultak! kiáltott föl. — Ellenségeim, a kiknek ön eszköze, vesztemre esküdtek s kiüritették e tárczát.

Fichet apó gunyosan mosolygott.

— Megtalálni csak azt lehet, a mi meg van, gróf ur, mondá, — de a mi aztán meg van, azt mindig meg is lehet találni... Itt van rá a bizonyiték... S azzal két irást vett ki zsebéből.

— Ime, folytatá komoly hangon, — erre a papirra föl vannak jegyezve ama bankjegyek számai, a melyek Michaud urnak a pénztárából ellopattak, ki, mint kereskedő, rendes jegyzéket vezetett bankjegyeinek számáról; s ezek a számok teljesen megegyeznek ama bankjegyek számaival, a melyekkel Précigny gróf egy paix-utczai ékszerárusnak kifizette a csinos B... kisasszony számára vett drága ékszereket... Nos, gróf ur, mit szól ehhez?... Most is azt hiszi-e még, hogy a Michaud ur házában tett éjjeli látogatását más szinben tüntetheti fel előttem, s ily lesujtó bizonyitékkal szemben is megmarad-e még ép oly hitvány mint képtelen állitása mellett, hogy önnek Michaudné asszonynyal viszonya volt.

A gróf le volt sujtva.

Nagyon sajnálom, hogy e részletekkel kell fárasztanom, folytatá Fichet apó, — de ez még nem minden... Ez a másik irás itt egy bizonyos Mac-Bellnek a vallomása...

A gróf összerezzent.

— Hja, folytatá Fichet, — nekem sok mindenfelé vannak ismerőseim, s a mint tetszik látni, ennek néha hasznát is veszi az ember... Mac-Bell egy lánczra volt kötve bizonyos Cramponnal, régi czimborájával és czinkostársával, a kivel tegnapelőtt összetűzött, még pedig annyira, hogy Crampon boszszuból mindent elárult...

— Mit törődöm én e nyomorultakkal! kiáltott föl Précigny.

— Várjunk csak, gróf ur!... Mac-Bellt kihallgatták, s azzal az igérettel, hogy mostani büntetését nem fogják sulyosbitani, ha töredelmes vallomást tesz, csakugyan rábirták a vallomásra. Részletesen előadta Michaud ur bátyjának a meggyilkolását, nem különben a Maurice Dubreuil élete elleni két merényletet...

— De ki fog hitelt adni ilyen embernek? mondá a gróf.

— Az igazságszolgáltatás, gróf ur, a mely igen is képesnek fogja önt hinni egy gyilkosság elkövetésére, mihelyt az imént tett kisérletéről és Michaud ur házában elkövetett lopásáról értesül.

Précigny gróf lehorgasztá fejét... Érezte, hogy el van veszve... hogy számára többé nincs remény... Ha fegyver lett volna kezében, bizonyára főbe lőtte volna magát.

Lódobogás hallatszott... Két lovas csendőr érkezett a házhoz.

— Ezek lesznek az utitársaink Párisig, — mondá mosolyogva Fichet apó. Egyébiránt legyen nyugodt, gróf ur, jó társaságban lesz ott, a hova kerül. Barátja, De Brescé vicomte sem kerülhette ki sorsát. A derék Salviat huga, kit a tengerbe akart fojtani, de a kit szerencsésen még élve fogtak ki, följelentést tett ellene az államügyészségnél. Ép mikor ide jöttem, értesültem a vicomte letartóztatásáról.

E pillanatban belépett a szobába a két csendőr.

— Fogjátok meg ezt az embert, szólt Fichet apó, Précigny grófra mutatva s ovatosságból tegyetek pereczet a kezére!

— Nos, gróf ur, szólt most Blondel előrelépve, — nem megmondtam-e önnek, hogy egyszer ön is gályára kerül? A mi engem illet, biztosithatom róla, hogy többé nem térek oda vissza.

— Vigyázzatok rá! szólt Fichet a csendőrökhöz.

— Szükségtelen, viszonzá Blondel nyugodtan.

— S azután, Mauricehoz közeledve, folytatá:

— Maurice! bünös voltam, nagyon bünös; de évekkel ezelőtt alkalmam lett volna becsületes, hasznos élettel tenni jóvá egy ifjui könnyelmüségből eredt hibámat, ha utamba nem áll ez az ember, kit az isteni gondviselés sujtoló keze végre elért... A gályarabság és gyalázat hosszu éveit szenvedtem végig miatta, s ma, ha visszakerülnék is a társadalomba, csak mint megbélyegzett embert fogadnának... Mindenki elfordulna tőlem, s rád nézve örökös kin és szemrehányás volna atyád személye. De ne félj, ez nem fog megtörténni. Elérkezett a végső áldozat pillanata — a te boldogságodért, nyugalmadért, erre is kész vagyok!... Isten veled!... Gondolj néha atyádra!...

— Mit akar ez? kérdé Fichet nyugtalanul.

— Mindjárt meglátja, Fichet ur, felelt Blondel, s zsebéből kis papirdobozt huzva ki, abból egy kis fekete pirulát vett ki, melyet lenyelt...

A másik pillanatban, mintha villám sujtotta volna, egyetlen vonaglással összerogyott s mozdulatlanul terült el a padlón.

— Meghalt! mondá Fichet, miután gondosan megvizsgálta.

— Meghalt!... meghalt!... ismétlék Pauline és Maurice, a mozdulatlan tetemhez rohanva.

Pár perczczel utóbb a két csendőr által kisért postakocsi Précigny gróffal és Fichet apóval Páris felé robogott.

*

Kevés hozzátenni valónk van az eddig elbeszéltekhez. Joseph, Michaud és Michelette nagy örömére pár nap mulva mint ártatlan bocsáttatott ki a rabságból; hü kedvesével való egyesülésének most már semmi sem állott utjában. Menyegzőjöket egyszerre ünnepelték Mauriceszal és Luciennenel Michaud házában, kinek boldogságát az öreg Fichet ügyessége élte hosszaiglan biztositotta.

De Bresce viomtera, miután Burty gróf végrendeletének hiteles példánya Marcelle által napfényre került, annál könnyebb volt rábizonyitani nagybátyja meggyilkolását, mert kétségbeesésében sem ezt, sem a Marcelle ellen elkövetett gyilkossági kisérletet nem tagadta. Husz évi gályarabságra itélték, miként barátját Précigny grófot is. Hogy miként töltötték a rabságot, ez — ugy hisszük — senkit sem fog érdekelni.

Vége.

az ily határozatokkal szemben az 1877. 22. t. cz. 25. §-a alapján a járásbiróság és esetleg az annak határozata ellenében igénybe vett semmiségi panasz folytán a törvényszék mily értelemben határozott? — a választmány e kérdést a kamara összes tagjaival közölte és őket az előfordult esetek bejelentésére felhivta. A beérkezett jelentések alapján a kérdés érdemére jelentette a kamara, «hogy pozitiv adat arra nézve, vajjon fordultak-e elő oly esetek, mint a leiratban emlittettek, nem jutott a kamara tudomására, de kitünt ugyancsak e jelentésekből az is, hogy ennek oka főleg abban rejlik, mert készebbek a szegény sorsu ügyvédek is fáradságuk jutalmáról lemondani, hogy sem annak megitélését szellemi munkájuk értékét megbecsülni nem biró községi közegekre bizzák.»

A kamara egyik tagja — kézbesitési ügyben történt megbirságoltatás tárgyában a kamaránál emelt panaszt az eljáró kir. járásbiróság ellen. A kamara ez ügyben az igazságügyi miniszteriumhoz intézett felterjesztésében keresett orvoslást. A panasz azonban alaptalannak találtatott. A miniszternek e kérdésben a kamarához intézett leiratára ujabb felirati választ adtak. E kettős felterjesztéssel a kamara kilépett ama tartózkodó állásból, melyet mult évi jelentése szerint eddigelé elfoglalt, mert a birságolásokban mindinkább egy bizonyos czélzatos irány sürübb jelenségei nyilvánulnak, melyek az 1874. 34. t.-cz. 19-ik §-ában a kamarákra rótt kötelesség szoros teljesitését követelik és követelését szükségessé teszik.

Az 1874. 34. t.-cz. 19-ik §-ában körülirt véleményezési jog gyakorlására az elmult évben csak egyhez nyilt alkalom, a midőn «a birósági végrehajtók biztositékairól, azoknak dijairól és azon idő meghatározásáról, a melyben a birósági végrehajtók a marasztalás tárgyának átvételére jogosultak. —» szóló törvényjavaslat iránti észrevételeinek előterjesztésére hivták fel.

A jelentés szerint az ügyvédség helyzete, — melyet a mult évi jelentés is élethü vonásokban ecsetelt, s a melynek tarthatatlanságát a nyolczadik magyar jogászgyülés is meggyőzően igazolta — semmiben sem változott. Erre nézve a jelentésből átvesszük a következőket: «Felszólalásaink a kivánt eredményre nem vezettek, az ügyvédi kérdés megoldására egy lépés sem tétetett, az ügyvédrendtartás óhajtott módositására, a kar élet érdekeinek biztositására egy év leforgása alatt az igazságügyi kormányzat ugy látszik nem is gondolt, de a panaszok és sérelmek fokozódtak, a gyanusitások, a rosszakaratu ferditések, melyekkel az ügyvédek tekintélye nyiltan és nyilvánosan folyton és szüntelen megtámadtatik, rendszeresen ismétlődtek; támaszt, reményt csak az ügyvédi kar önérzetében és becsületes törekvésében találunk, mely üldöztetése daczára sem csügged és melynek kitartása előbb-utóbb diadalra vezetendi ügyünket. Lankadatlan buzgalommal folytatjuk a küzdelmet, mely kell: hogy végre valahára sikerre vezessen, hiszen nem hiu ábrándok, nem önző czélokért küzdünk, egy magasztos, egy nemes czél eléréséért fáradunk: a magyar igazságszolgáltatás reputácziójának helyreállitásáért, mely egyik legfontosabb tényezőjének, az ügyvédi karnak czélzatos becsmérlésével és lenyügözésével vesztének indult.»

A jelentésben foglalt számadások szerint a kamara mult évi tényleges kiadása 10,528 frt 20 kr; bevétele 11,945 frt 66 kr volt, megtakaritás 442 frt, a pénztári maradvány 1417 frt 46 kr. A kamara segélypénztárának számadása szerint 1882. évi márcz. 1-től 1882. évi deczemb. 31-ig a bevétel az 1882. évi márczius 1-én szereplő maradványnyal együtt 28,793 frt 50 kr. Kiadás 3447 frt 85 kr volt; maradvány tehát 25,345 frt 65 kr. — Az 1883. évi január 1-től február utolsó napjáig a mult évi maradványnyal együtt bevétel 27,577 frt 45 kr, kiadás 976 frt 73 kr, maradvány 26,600 frt 72 kr. — Dr. *Dell Adami* Rezső kamarai tagnak következő három inditványát tüzték a közgyülés napi rendjére:

I. Tekintve, hogy a budapesti ügyvédi körtől a kamarához csatlakozás végett átküldött esküdtszéki felirat a kamara szakbizottságában csaknem egyhangulag elfogadásra ajánltatott; tekintve, hogy az ország többi kamarái csatlakozásukat nagyobbrészt már kifejezték a képviselőházhoz és kormányhoz beadott kérvényeikben és a még hátralévő rész hasonló intézkedése legközelebb várható; tekintve, hogy ily körülmények között a teljes megelőztetés a vezetésére hivatott fővárosi kamarának becsületére nem válnék, hogy a halogatás indokolatlan és az ügy érdekéből czélszerütlen és hogy a meggyőződés érlelt volta az esküdtszék behozatala mellett kétségtelen e kamara tagjainál, kik azonosok a kör tagjaival: mondja ki a közgyülés határozatilag, hogy az *esküdtszéki intézmény* behozatalát, mint bünvádi eljárásunk gyökeres és korszerü reformjának alapját, szükségesnek és kivihetőnek tartván, a budapesti ügyvédi kör feliratához csatlakozik és választmányát utasitja, hogy azonnal adja be pártoló kérvényét a képviselőházhoz és igazságügyi miniszterhez.

II. Tekintve, hogy a járásbirósági hatáskörbe utalt bünügyekben a felebbvitelt korlátozó törvényt f. é. márczius 1-én életbeléptető igazságügyminiszteri rendelet az e f. törvényszékeknek mint felebbviteli hatóságoknak, azok különben fennálló gyakorlatával ellentétben, az irásbeli eljárást hagyja meg, mi ama sajnos korlátozást türhetetlen bajjá és a polgári szabadság veszélyévé fokozza, a mennyiben a hatályos szóbeli nyilvános védelem garancziáját is lerontja: mondja ki határozatilag a közgyülés, hogy ezen a törvény szellemével ellenkező rendelkezést az igazságszolgáltatás és az ügyvédi kar érdekeire sérelmesnek tekinti és utasitja a választmányt, hogy az ellen azonnal indokolt kérvénybeli előterjesztést tegyen a képviselőházhoz és az összkormányhoz.

III. Tekintve a kamarai könyvtár szegénységét a hazai jog alapvető forrásmunkáiban, melyek tanulmánya nélkül üdvös nemzeti irányu jogmivelés nem várható; tekintve e szempontból különösen a Fejér-féle okmánytár pótolhatatlan becsét, jelenlegi ritkaságát és a véletlenül épen most fennforgó alkalmat beszerzésére: «utasitsa a közgyülés a könyvtári bizottságot illetve a választmányt e munkának az 1883-ra megszavazott budget keretén belül esetleg póthitel igénybevétele mellett e müvek beszerzésére.»

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A tiszaeszlári esethez.** Nyiregyházáról távirják lapunknak: Birói körökben hirlik, hogy az igazságügyminiszter Scharf Móriczot az ünnepek után egyenesen törvényszéki elnök kérésére Budapestre viteti. Dr. Stern védő ma Bary kiséretében felkereste védenczeit: Lusztigot, Jungert és Braunt.

— **A Nyiry-ügyhöz.** A «Székesfehérvár és Vidéke» irja: Az elkövetett több rendbeli nagy ... évü sikkasztás a fehérmegyei árvaszéket s ezáltal a kiskoru árvákat nem terheli, vagy ha igen, ugy igen kis mértékben. Az árvaszék ugyanis már régen gyanus szemmel kisérte a közjegyző üzelmeit, s nem látván benne kellő garantiát s bizalmat, árvaszéki kiküldetéssel nem is igen bizta meg, annyival kevésbbé, mert a budapesti közjegyzői kamara az árvaszék két rendbeli alapos följelentésére azt a végzést hozta, hogy a följelentésben nem lát mást, csak zaklatást. A volt közjegyző árvaszéki megbizatás nélkül foganatositotta az árveréseket, a vételárt fölvette s önczéljaira elfecsérelte. Csakis az árverési vevők károsodnak tehát, kiknek vagy ujból le kell fizetniök a vételárt, vagy vissza kell bocsátaniok az árverésen megvett ingatlant az árvaszék birtokába, miután a vételár fizetését nem árvaszéki utalványozásra teljesitették.

— **Az Andrássy-féle betöréshez.** A budapesti kir. fenyitő törvényszékhez a mult héten egy embert kisértek át, a ki ellen az a gyanu merült fel, hogy az Andrássy-féle betörésben neki is része volt. A főczinkos Hrevesz Pál ugyanis őt jelölte meg mint azt az egyént, a ki az ellopott ékszerek egy részét eladta, később pedig magához vette s értékesitette. Hogy mi igaz ebben, azt a vizsgálat fogja kideriteni.

— **Felségsértő irredentista.** Az innsbrucki törvényszék e hó 16-án tárgyalta *Conci* Bertalan ügyét, ki a Paduában megjelenő «Baccighone» czimü lapban egy czikket irt «La voce degli Irredenti» felirással, a melyben Ausztria ellen izgatott. A törvényszék 3 évi sulyos börtönre és ennek letelte után a birodalomból való kiutasitásra itélte.

— **Az Istóczy-Wahrmann-féle** párbajügyben a végtárgyalás e hó 28-án lesz a székesfehérvári kir. törvényszék előtt. Az erre vonatkozó idézés a feleknek már kézbesittetett. A törvényszék vádhatározat mellőzésével közvetlen végtárgyalást rendelt el a párbajt vivott felek ellen, mig a segédek csak mint tanuk idéztettek be. Istóczy Győző védőjéül dr. Füzessery Géza ügyvédet, országgyülési képviselőt választá, mig Wahrmann védő nélkül fog a tárgyaláson megjelenni.

— **Megakadályozott Wertheim-pénztár feltörés.** *Torma* Endre ujpesti asztalossegéd szorgalmasan levelezett a Bécsben *Zwieblein* Jozefina urhölgynél szolgálatban levő Katicza nővérével. Torma Katicza egyre másra meg nem szünt urnője gazdagságáról irni. Egyik levelében azt állitotta, hogy urnője Wertheimszekrényében sok, nagyon sok ezrest látott és mindketten boldogok lehetnének, ha Endre a Wertheimszekrényhez kulcsot küldene. Endre nővérétől mintát kért a készitendő kulcs részére. — Katicza előbb papir- később viaszmintát küldött, minek következtében Torma Endre Bergl mülakatosnál készittette a kérdéses kulcsot és nővérének el is küldte. Ez nemsokára meg is üzente, hogy a kulcs teljesen megfelel czéljának és pár nap mulva mindketten boldogak lesznek. Zwieblein urhölgynek Torma Katicza viselete gyanusnak tünt, ki napról-napra levertebb lett. Urnője erősen vallatta a leányt, holmiját kimotoztatta és ott találták az ujdonatuj Wertheimkulcsot. Ennek alapján Torma Endrét azonnal elfogatták és a IV.—X. kerületi járásbiróság épületében letartóztatták. Ez ügyben ma volt meg a tárgyalás Gajzágó Manó albiró előtt, ki Torma Endrét lopás kisérleteért két havi fogházra itélte.

— **Riesz Lajost**, kinek Bassán viselt dolgairól tegnap megemlékeztünk, a budapesti kir. törvényszék — előadó Brinkmann — az ügyészi inditványhoz képest csalás és sikkasztás miatt tegnap vád alá helyezte. A végtárgyalás a vádhatározat jogerőre emelkedése után fog kitüzetni.

— **Weiszberger Móricz**, aradi kárpitost, ki tudvalevőleg merényletet követett el *Csiky* Károly városi tanácsos ellen, három évi börtönre itélte az aradi törvényszék. *Weiszberger* föllebbezett ez itélet ellen s a királyi tábla másfélévi fegyházra szállitotta le büntetését.

— **A budapesti törvényszék** bünfenyitő osztályánál, mint lapunknak illetékes ügyvédi körből irják, még mindig igen primitiv jog felfogás uralkodik. Igy egy sikkasztás miatt inditott bünügyben, a károsított fél kijelentette, hogy neki kára nincs, hogy a vádlott megbüntetését nem kivánja; mind a három fok a vádlottat *egy napi* fogságra itélte. Az elitélt, ki büntelen előéletü s tekintélyes polgári állásu, de öreg s beteges ember, a kuriai itélet kihirdetése előtt uj tények alapján s tanukra való hivatkozással perujitási kérvényt adott be, teljes ártatlanságának kimutatására. Lehet, hogy ily esetben a perujitás alaptalan, lehet, hogy alapos; e kérdés fölött végleg csak a kuria van hivatva dönteni. De annyi bizonyos, hogy *egy napi* fogsággal szemben s perujitás jogorvoslata tárgytalanná tétetik, ha a büntetés végrehajtását föl nem függesztik. S mintha az államnak az lenne égető érdeke: hogy a polgárok, ha ártatlanok is, csak mihamarább bezárassanak, s mintha a modern bünvádi eljárás minden törekvését és legfőbb problemáját nem képezné ellenkezőleg az: hogy ártatlan ember ne büntettessék, a bpesti törvényszék büntető jogászbirái a perujitási és felfüggesztés iránti kérvény elintézése előtt *végrehajtották* az *egy napi* fogságot a vádlotton. Már most ujithat a vádlott, már most kimutathatja ártatlanságát — birtokon kivül.

— **Merénylet a kétfejü sas ellen.** Római táviratunk már jelentette, hogy Rogattierit, ki f. é. január 4-én Romában az osztrák-magyar nagykövetség palotáján levő czimerre revolverrel rálőtt, 3 évi fogházra itélték. A lefolyt esküdtszéki tárgyalásról most a következő részletesebb tudósitást közöljük: A tárgyalási terem tömve volt. A vádlott mindent beismert és igen bátran beszélt. «Mindjárt a Piazza Colonnán tartott első tüntetés után, a melyet Oberdankért tartottak, — ugymond — elhatároztam, hogy az osztrák követségnek emlék jelet adok. Egy darabig gondolkoztam azon, hogy mit tegyek, végül legjobbnak találtam, ha heti béremen revolvert vásárolok. Először a Chigin-palota előtt levő sétányra mentem, hol a követség székhelye van, de miután láttam, hogy ott nincs czimer, eltávoztam és a Venezia palotán kifüggesztett követségi czimerre négyszer rálőttem. Ugyanekkor elkiáltottam: «Éljen Oberdank!» mert ez által akartam tüntetni igazságtalan kivégzése ellen. Ezután eldobtam a revolvert és elfogattam.» — «Ön azt is kiáltotta: halál az osztrák császárra!» mondja az elnök. — «Igen, de a császár Bécsben volt s nem Rómában.» «Ismerte ön Oberdank Vilmost?» — «A Garibaldi temetésekor rendezett ünnepélyen ismerkedtem meg vele.» — «Tagja-e ön valamely társulatnak?» — «Igen, a nyomdászok segélyegyletének.» «Volt önnek fegyvertartási engedélye?» — «Nem.» — «Ön tehát beismeri mindazt, a mi a vizsgálati iratokban van?» — «Igen, beismerem.» — «És azt állitja, hogy szándoka volt a revolverlövéssel Ausztriát inzultálni?» — «Ugy van, ez volt szándékom.» — Ezután az államügyész tartott beszédet és vádlottat a büntető törvénykönyv 174. szakasza szerint, legkevesebb három évvel kivánta büntetni, mint olyan egyént, ki az államot háboru veszélyének tette ki. A védő csupán fegyverhordozási engedély hiánya miatt kérte védenczére kimondani az itéletet, az esküdtek azonban az ügyész felfogásához csatlakoztak és a verdiktjök alapján a törvényszék három évi fogságra itélte el Rigattierit.

Berlin, márcz. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Magdeburgban elfogott *Sobbe* kereskedősegédet ma hozták ide; *bevallotta, hogy Cossáth berlini levélhordozót ő ölte meg.* Sobbe régebben a magdeburgi 7-ik számu vértesezredben szolgált mint altiszt: ez az ezred küldte meg fényképét Berlinbe, melyet *Abelt* vendéglős és a gyilkos szállásadói rögtön fölismertek. Mikor Abelt vendéglősnek egy rendőr megmutatta a fényképet és kérdezte, hogy ki az, Abelt rögtön felkiáltott: «Ez a gyilkos, biztosan tudom, hogy ez az.» Ugyanezt mondta a képre az a pinczér is, a ki a *Sander* Ernő név alatt élő Sobbevel többször játszott tekét. Hogy ezt a Sandert Sobbe vértes altiszt személyében kell keresni, arról jöttek rá, hogy Abelt vendéglős az üzletébe járt gyilkosnál többször látott egy Sobbe altiszt nevére szóló katonakönyvet.

A fehértemplomi bankjegyhamisitás.

(Az «Egyetértés» tudósitójától.)

Fehértemplom, márcz. 21.

IX. nap.

Ma folytatták a *macsevicsi* ügy tegnap elhalasztott tárgyalását.

Zsivanovics Zsiva 1-ső rendü vádlott előadja, hogy őt Mazisescu megbizta, hogy számára Belgrádból egy márványlapot hozzon, melyre neki mint festőnek szüksége van. Tagadja, hogy a bankjegykészitéshez szükséges szerek beszerzésére pénzt adott volna. A vizsgáló biró meghatalmazást tett eléje, és kivánta, hogy *Dr. Milosavljevits* ügyvédet vegye védőül. Csak midőn már 5 hónapig fogva volt, olvasták fel a jkönyvet, mely ellen ő fellebbezni akart azonnal, de a vizsgáló biró a végtárgyalásra utasitotta. Hivatkozik Dr. Milosavljevits ügyvédre.

Dr. Milosavljevits ügyvéd, mint tanu, elismeri, hogy Zsivanovics neje őt védőjéül felhivta, ezt el is fogadta. Midőn azonban szabad lábra helyezésről a vizsgáló biró tudni nem akart, Zsivanovics védőül őt többé elfogadni nem akarta.

Zsivanovics vádlott folytatja vallomását. Hogy Marisescu a börtönben szabadon járt volna, nem tudja, mert vele nem beszélt. Különben mindent tagad.

Trujkics Illie, elsőrendü vádlott, kinek házában a bankócsináló-szereket rejtegették, azt mondja, hogy ő nem tudta, mi van a nála letett ládában. Mikor, Marisesev, Rados vljevics és Vasza hozzá jöttek és köveket vettek ki a ládából, tagadja, hogy a tanyán jelen lett volna. Ezt ő a vizsgáló biró előtt nem mondotta. Igaz, hogy midőn Zsivkovics tudomására adta, hogy Marisescu már fogva van és igy a veszély beállott, a ládát felbontani kezdette, e munkája közt jött hozzá atyja, kinek két követ átadott, a többit pedig maga rejtette el. Atyja nem tudta, hogy a szerek mire valók. A felmutatott sajtó-részeket többnyire ismeri. Marisescunak szemébe mondja, hogy volt nála Macsevicsen, mit ez tagad. Elismeri továbbá, hogy a fogházban Zsivkovics levelet irt neki, melyben kéri, hogy ne mondja, hogy a ládát ő vitte hozzá. Hanem mondja, hogy találta. Ha ezt nem tehetné, ugy háritsa a dolgot Marisescura, ki a bizottságot házához vezette.

A többi vádlott: *Zsivkovics, Radosevljevics, Gyurics* megmarad egyhangu tagadása mellett.

Dr. Bottlik védő felhozza, hogy Zsivkovics és Trujkics a börtönben, szembe lévén elzárva, Trujkics tollba mondta oly nemü vallomását, melylyel magukat a dologból kimoshatnák. Ennek bizonyitására Nikolics kir. ügyészt mint tanut kivánja kihallgattatni, hasonló módon Nikolics Szávát.

Dr. Kossutány Géza kir. ügyész tiltakozik Nikolics kir. ügyész kihallgatása ellen. Kijelenti, hogy az esetben, ha a törvényszék megkérdeztetését elrendelné, hivatalos nyilatkozatra szólitandó fel.

A törvényszék határozat hozatalra visszavonulván, elrendeli, hogy a kir. ügyészség hivatalos nyilatkozatot adjon.

Negyedórai szünet után: *Jege Kiefer* János vádlottat, a lemezek készitőjét hallgatják ki. Jege Stanijlevics belgrádi kereskedőnél volt alkalmazva, mikor hozzá jöttek Marisescu, Jerdimirovics és egy vöröstemplomi kovácsmester. Megtekintették a kereskedést és őt a kávéházban megvendégelték. Marisescu előadta, hogy ő kőnyomdát szándékozik felállitani. Három hét mulva ismét eljöttek Marisescu, Mayer Robert, Lina Vilmos, Jeanplang Ferencz, kik két nagyobb és egy kisebb követ, egy hengert, papirost, fekete festéket vettek. Egy hét mulva Rakasdiáról jött Zsivko biró, ki szintén egy nyomtatáshoz való követ vett. Meghivták, hogy jöjjön Fehértemplomba a kőnyomdát felállitani. Gazdája engedelmével utnak indult. Vöröstemplomból elvitték Zsivkovics erdőkerülőhöz, ki azonban kijelentette, hogy még nem lehet felállitani a kőnyomdát, mert a gép még nem érkezett meg. Este jött Jezdimirovics és a radimnai biró, kik megmondták, hogy még korán jött; haza mehet és 3—4 hét mulva majd hivják. Ekkor hazament. Két-három hét mulva Jezdimirovics levelet irt, hogy a gép megérkezett. Mert az üzlet Belgrádban nem jól ment, Jege átjött Magyarországba. Marisescu elvitte Macsevicsre a pap házához. Ő ott csak egy öreg asszonyt látott a házbeliek közül. A szobában talált egy autográfikus gépet; az egyik márványlapon allegorikus képek és egy tiz forintos (de igen rossz) volt rajzolva. Az ajtót reá zárták és Jezdimirovics felszólitotta, hogy csináljon számukra legalább néhány nyomatot és adjon irásbeli utmutatást a kezelésre nézve. *Fenyegették*, hogy ha ezt meg nem teszi, *megölik*. Erre irt számukra utasitást, melylyel azonban semmire sem mehettek volna, mert szántszándékkal ép az ellenkezőt irta.

E munkánál Marisescu jelen volt, de Jezdimirovics nem. Ő kövön nem dolgozott és reggel Baziáson át, Belgrádba visszautazott. Utazási költségül 10 frtot kapott. Belgrádba névtelen levelet kapott, melyben fenyegették, hogy semmit el ne áruljon. Később Blőser és Lina meg Grünwald megjelentek nála Belgrádban és ezek is követ akartak venni, de ő figyelmeztette gazdáját a vele történtekre, mire ez megtagadta az eladást. Kérték ezután, hogy más kereskedésben szerezzen számukra követ. Jege tudomásukra hozta, hogy van Belgrádban még egy másik kőnyomda is — megpróbálhatják ott — talán kapnak.

Beismeri, hogy a börtönben egy czédulát csusztattak hozzá, melyben kérik, hogy senkit se ismerjen, őt sem fogja senki sem ismerni.

A tegnapi tárgyalásról visszamaradt *Murun* Illie tanu elmondta, hogy a helybeli fogházban fogva levén, szolgálatokat teljesitett. Igy Marisescunak is vizet hordott; Marisescu panaszkodott, hogy mily rosszul megy dolga; ő csinálta a bankót, de más élvezi a hasznát. Elmondta néki, hogy Kustélyon tartották a prést. Patarinnak pedig *ezer darab tizest* adtak.

A tárgyalás ezután az ünnepek miatt e hó 27-éig elhalasztatott.

Az itélet kihirdetése jövő héten, csütörtökön vagy pénteken várható.

GYÁSZROVAT.

Rabinovszky Manó, a bukaresti franczia főkonzul, *Hartmann* Sándor budapesti ügyvéd apósa, e hó 13-án Kairóban, hova betegsége miatt, orvosi javaslat folytán utazott, hosszas betegség után meghalt. Leánya: Hartmanné csak most értesült az esetről; a levél, mely a szomoru hirt hozta, 8 nap alatt érkezett Kairóból Budapestre.

Ernszt Gyuláné, *Nagy* Eszter asszony, elhunyt 45 éves korában Mező-Turon. Nagy számu rokonság gyászolja a derék, kedves nő elhunytát.

A hivatalos lap márcz. 23-ki számából.

Kitüntetés. Ő felsége Darányi János orvostudornak és Arad város tiszti főorvosának, a közegészségügy előmozditása körül szerzett érdemei elismereséül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Kinevezések. A pénzügyminiszter a kataszteri felmérés személyzetének rendszeresitett létszámában: Hedrich János főmérnököt másodosztályu felmérési felügyelővé, Goller János, Schreiber János és Tóth Adolf 1. oszt. mérnököket főmérnökökké, Macek József, Gazdik Ferencz, Perhács Béla, Juricic Fülöp, Székely Ferencz és Domján György segédmérnököket harmadosztályu mérnökökké, — Glükmann Lajos, Dékány Imre, Morva Kálmán, Skultety László, Csemiczky Pál, Hödl Fridolin, Polonyi Pál, Kovács Károly, Pihal Nándor, Hajek János, Radimszki Ulászló, Kollár Dániel, Kerékgyártó Károly és Zubora Gyula felmérési növendékeket mérnöksegédekké, — Marosy Sándor, Szilvásy János, Láncsos Milos, Gánoczy Sándor, Jankovics László, Tabéry Ármin, Liebentritt József, Kuti Péter, Szánthó Árpád, Madocs István, Wieland Gyula, Rauschmann Géza, Makay Győző és Fuchs Zsigmond dijnokokat felmérési növendékekké nevezte ki, egyszersmind előléptette Krbek Ferencz 2. oszt. felmérési felügyelőt első osztályu felmérési felügyelővé, — Pribil Ferencz 3. oszt. háromszögelő mérnököt másodosztályu háromszögelő mérnökké, — Prüller Miklós, Brökelt Antal, Wagner Benedek, Trinks József és Matejka Norbert 2. oszt. mérnököket első osztályu mérnökökké, — Baader Alajos, Hauschka János, Röszler Károly, Krenpl Lipót, Tins József, Obenau Károly, Kubesch János, Jermendy Károly, Hödl Román, Wurda Pál és Lang János 3. oszt. mérnököket másod-osztályu mérnökökké. A belügyminiszteriumhoz Maader Ede, Schwáb Mihály cs. és kir. 51. sz. gyalogezredbeli 1. oszt. számvevő altiszt és Papp György nagyváradi kir. törvényszéki dijnok — hivataltisztekké neveztettek ki. Bandas Gyula és Filó Ferencz dijnokok, a belügyminiszteriumhoz fizetés nélküli hivataltisztekké neveztettek ki. A igazságügyminiszter: Kiss Imre pápai ügyvédi irnokot a komáromi kir. járásbirósághoz végrehajtóvá nevezte ki. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, Nagy Imre szentesi lakost, Csográdmegye tiszántuli járására nézve, az állandó gazdasági tudósitói tiszttel bizta meg. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, Bodnár Margit verbóczi állami elemi tanitónőt állomásán végleg megerősitette. A veszprémi kir. törvényszéki elnöke, Marinczer Antal veszprémi kir. törvényszéki dijtalan joggyakornokot ugyanoda segélydijas joggyakornokká, dr. Segesdy Ferencz veszprémi ügyvédjelöltet a ugyanoda dijtalan joggyakornokká nevezte ki.

Ugyvédi kamarák. A budapesti ügyvédi kamara részéről közhirre tétetik, hogz Söltész József (lak. II. vizi város, iskola-u. 44. sz.) és Veszter Imre (lak. IV. Ferencziek bazárja) ügyvédek, a kamara lajstromába folytatólag felvétettek; továbbá hogy Horváth Elek budapesti ügyvéd és kamarai tag, önkéntes lemondása folytán, a kamara lajstromából kitörültetett s irodája részére gondnok-kirendelésnek szüksége nem forgott fenn. A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy Iponyi Lipót debreczeni ügyvéd a kamara lajstromába felvétetett. A szabadkai ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy Merényi Árpád zentai ügyvéd, Zenta város árvaszéki ülnökévé lett megválasztatása folytán, a kamara lajstromából saját kérelmére kitöröltetett és dr. Reisner Lajos szabadkai ügyvéd a kamara lajstromába felvétetett. A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy Kőmives Béla nyiregyházi ügyvéd a kir. kuria fegyelmi biróságának 22/883. számu itélete szerint az ügyvédség gyakorlatától hat hónapra felfüggesztetett, mely felfüggesztés f. évi márczius hó 4-ikétől szeptember hó 4-ik napjáig tart. A pozsonyi ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy dr. Prenoszil Iván pozsonyi ügyvéd a kamara ügyvédi lajstromába bejegyeztetett. A szombathelyi ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy Ajkay Sándor körmendi ügyvéd a kamara lajstromába folytatólag felvétetett.

Névváltoztatások. Andrész József bajai illetőségü szegedi lakos «Andrási»-ra, Beslics Mária bajai illetőségü ugyanottani lakos Sándor nevü kiskoru fia «Hományi»-ra, George János szakadáti illetőségü skorei lakos «Georgesai»-ra, Stern (másképp Spronz) Bernát vágujhelyi illetőségi thurdossini lakos «Csillag»-ra, Günsberger József pakodi illetőségü nagykanizsai lakos «Győri»-re, és Zuszkin Mihály felsőhámori illetőségü ugyanottani lakos saját, valamint Emma nevü kiskoru leánya «Mihályfi»-ra, George János szakadáti illetőségü skorei lakos «Georgescu»-ra, Klueska István alsókubini illetőségü ugyanottani lakos «Kubányi»-ra, Löwi Izrael szentesi illetőségü fogarasi lakos «Ladányi»-ra, Reiter Károly emesvári illetőségü ugyanottani lakos saját, valamint Nándor nevü kiskoru fia «Révai»-ra, Adler Jenő hajdu-szoboszlói illetőségü ipolysági lakos «Acsádi»-ra, kiskoru Grosz Zsigmond gyöngyösi illetőségü ugyanottani lakos «Gerő»-re, Michelstädter Mózes (Mór) gyöngyösi illetőségü ugyanottani lakos «Váradi»-ra, Kadelburger Mór nagyberecskereki illetőségü szegedi lakos «Kelő»-re, Mayer Károly Lajos lőcsei illetőségü nagybocskói lakos «Fenyves»-re, és Gotifried Adolf békési illetőségü gyulafehérvári lakos «Örs»-re, Herczels Móricz kővágó-örsi illetőségü berlini lakos «Szivesdi»-re változtaták nevöket belügyminiszteriumi engedélylyel.

Alapszabály megerősités. A pozsonyi polgári lövőtársulat alapszabályai, a naszódi önkéntes tüzoltó-egylet alapszabályai, a temesvári gyárvárosi magyar társaskör alapszabályai, az abrudbányai önkéntes tüzoltó-egylet alapszabályai, a nagybecskereki munkás képző és társas-egylet alapszabályai, a deésaknai olvasóegylet alapszabályai és a pöstyén-hévvizi önkéntes tüzoltóegylet alapszabályai a belügyminiszterium által a bemutatási záradékkal elláttattak.

Posta. Márczius hó 16-án Szepesmegye Javorina községében uj postahivatal lép életbe, mely hetenkint háromszor közlekedő küldönczkocsipostajárat által a szepesbélai postahivatallal lesz összekötve. Vitnyéd sopronmegyei községben e hó 11-én uj postahivatal lépett életbe.

Vásár. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Gömör- és Kishontmegye területéhez tartozó Rimaszécs községben, a folyó év április hó 23. és 24-ére eső országos vásár ez évben kivételesen ugyanazon hó 16. és 17-én, Bács-Bodrogmegye területéhez tartozó Zenta r. t. városban, a tavaszi országos vásár ez évben kivételesen márczius hó 27. és 28-ik napjain tartassék meg.

TÁVIRATOK.

Bécs, márcz. 23. Az «Armeeverordnungsblatt» ma a következőket közli: Pasan-brdói lovag Lemaic György vezérőrnagy az altábornagyi jelleg ad honores adományozása mellett áttétetik a nyugalmi állományba, szintugy Breysky Venczel ezredes, a 2. szekerészezred parancsnoka is; áthelyeztettek: gr. Liechtenberg-Mordaxt-Schneeburg Arthur vezérőrnagy, a 17. lovasdandár parancsnoka hason minőségben a 62. lovasdandárhoz és Rödiger János alezredes az 1-ső szekerészezredtől a 2. szekerészezredhez.

Bécs, márcz. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A «Neue Freie Presse» jelenti: A Wagnertoron történtek alkalmából az ötödik hadtest parancsnokának rendeletére az összes karmestereket az ezredparancsnokok elé idézték, a hol tudtukra adták, hogy jövőben elő kell terjeszteniök mindama darabok müsorát, melyeket nyilvános helyen játszani fognak. Be kell mutatniok ama darabok jegyzékét is, melyekkel esetleg megtoldani fogják a müsort. Az ezredparancsnokságok feladata a müsor megbirálása. *Nemzeti dalok játszása feltétlenül tilos* s a zenekarok által játszatni szokott egyvelegekből az ilyenek kihagyandók. A katonai zenekarok karmestere kötelezve van a közönség legcsekélyebb tüntetésénél is zenekarával együtt a helyiséget elhagyni. E rendelet ellen cselekvő karmesterek azonnal elbocsátandók. Az ezredparancsnokoknak kötelességük minden esetben, midőn a katonai zenekar közremüködését kérik, az illető ünnepély jellegét megvizsgálniok s ha az ünnepély olyan, hogy tüntetéstől lehet tartani, az engedélyt meg kell tagadniok.

Prága, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Az ifju csehek klubja husvéthétfőjén politikai bankettet fog tartani.

Lemberg, márcz. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A választók mai gyülésén *Bilinszki* tanár visszalépett a jelöltségtől. A lengyel klubnak okvetlenül jelöltet kell állitania Sztaniszlóban, a hol különben az oroszbarát jelölt győzelme fenyegeti. Bilinszki megválasztatása Sztaniszlóban bizonyos lett volna. Zacharievicz, a lembergi politechnikum tanára kijelentette, hogy megválasztatása esetére a lengyel klub liberális kisebbségéhez fog csatlakozni, azután programmbeszédében azt igéri, hogy ha megválasztják, a reichsrathban a közlekedési eszközök javitása, folyók szabályozása és vasutak épitése érdekében fog müködni.

Róma, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) A pénzügyminiszter elrendelte, hogy folyó hó 27-diktől kezdve minden államhivatalnoknak fizetését aranyban adják ki.

Róma, márcz. 23. A «Moniteur de Rome» jelentése szerint *Schlözer* átnyujtotta Jacobini bibornoknak *Poroszország válaszát* a bibornok jegyzékére vonatkozólag.

Berlin, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) *Schlözernek* jelzett jegyzéke, melyet *Ledochovszky* bibornok vatikáni tartózkodásáról küldött, ekként hangzik: *Róma*, 1882. decz. 4. Eminencziád! Olyan hirek keringenek itt koronkint, melyek alkalmasak rá, hogy Poroszországot rossz világitásba helyezzék s megzavarják kormányomnak a szent székhez való jó viszonyát. Az e féle hireket megczáfolni s a valódi tényálladékot feltüntetni kötelességemnek tartom a Poroszország és a római kuria közt fennálló megállapodások érdekében. — Az ilyen hirek közé számitom azt a sokaktól terjesztett állitást is, hogy Poroszország szerződésre lépett az olasz kormánynyal a végből, hogy *Ledochovszky* bibornok ő excellencziáját letartóztassák s kiszolgáltassák Poroszországnak, ha a vatikánon kivül valahol megjelennék. Van szerencsém ezzel szemben hivatalosan kijelenteni a következőket: Ledochovszky bibornok ő eminencziáját, a porosz törvények megsértése miatt különböző büntetésekre itélték annak idején különböző poseni biróságok s kormányom ez itéletet szabályszerüen eljuttatá az olasz hatóságok közvetitésével a bibornoknak. Kormányom azonban sohasem juthatott arra a gondolatra, hogy az olasz kormánynak Ledochovszky bibornok ő eminencziája elfogatását és kiszolgáltatását ajánlja, s az olasz hatóságok nem is fogadtak volna el soha ilyen ajánlatot, mert a porosz-olasz kiszolgáltatási szerződés nem alkalmazható az olyan vétségekre, a minőkkel Ledochovszky bibornok vádoltatik. Bátorkodom tehát ismételve hivatalosan kijelenteni: 1. hogy kormányom sohasem ajánlotta itt Ledochovszky bibornok elfogatását és kiszolgáltatását, minélfogva 2. Ledochovszky bibornok ő eminencziája eltávozhatik bátran a Vatikánból, legkevésbbé sem tartva attól, hogy Rómában vagy egyátalán Olaszországban elfoghatnák s kiszolgáltatnák Poroszországnak, vagy hogy a Poroszországban elkövetett vétségek miatt összeütközésbe juthatna az olasz hatóságokkal. Fogadja eminencziád legkiválóbb tiszteletem és hódolatom ismételt kifejezését. (Aláirta): *Schlözer.*

Páris, márcz. 23. A «Temps» szerint a megyei főnökök egyhangulag kinyilatkoztatják, hogy az alkotmány átvizsgálását czélzó mozgalom az ország közvéleményének semmi tekintetben sem felel meg.

Madrid, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Spanyolországban folyton ujabb részletek kerülnek napfényre a „*Mano negrá*“-nak nevezett anarchista szövetkezetről. Az «Epoca» levelezője felkereste a xeresi fogházban levő Juan *Ruizt*, a ki a szövetség feje és a következőket irja: «Juan Ruiz harminczöt éves, asconnocalejai születésü, kicsiny termetü, igen sovány ember; a «fekete kéz» főnökének Blanco halála után választották meg, és résztvett minden felkelésben, különféle foglalkozást üzött, egy izben még tanitó is volt egy iskolában. Az anarchisták minden elfogatásnál kétségbeesett ellentállást fejtettek ki és több helyen vér is folyt. A szövetség nem annyira politikai pártnak, mint inkább rablóbandának tekintendő, mely politikai külszin alatt akarja folytatni mesterségét.» Lissabonból jelentik a szövetségre vonatkozólag, hogy a klerikális pártnak különösen érdekében áll a nép körében elterjedt félelmet még sokáig fentartani, söt a mennyire lehetséges, még növelni is. Az Oportoban megjelenő «A Palavra» czimü jezsuita lap azt a hirt hozta, hogy a szétvert banda két tagja Oportoba menekült és ott elrejtőzködött; azonkivül Oportoban már hosszabb idő óta van a «Mano negrá»-nak egy fiókegyesülete. Minthogy e légből kapott hirek Oporto lakosságát nagy felindulásba hozták, a rendőrfőnök felszólitotta a lap szerkesztőjét, hogy 24 óra alatt vonja vissza a hirt, különben a lapot elkobozza. Hogy a törvényszéki eljárás ne szakittassék félbe, Madridból Andaluziába azt a parancsot küldték, hogy az egyes itéleteket egymástól függetlenül mondják ki.

London, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Hire jár megint, hogy *Gladstone a legrövidebb idő alatt visszalép.*

London, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) *Sullivan* képviselő, az ir párt egyik legkiválóbb tagja, felhivást intézett az Amerikában élő irekhez, melyben határozottan tiltakozik a dynamitpárt tervei ellen. Kárhoztatja minden erőszakos eszköznek használatát s óvja földieit attól a hiedelemtől, hogy megrémithetik Angliát. Azt mondja, hogy az ilyen fenyegetéseknek az ireknek ama százezrei vallanák kárát, kik Nagy-Brittaniában keresik kenyerüket. Sok családapa veszté el már kenyerét s nem lehet rossz néven venni az angol kereskedőktől, hajótulajdonosoktól és gyárosoktól, hogy nem adnak munkát irországi embernek. Angliában mindenütt elvesztik állásaikat az irek s tömegesen bocsátják el az ir szolgálókat is. Hogyan is bizhatnának az irekben az angolok, mikor egyre-másra azt hangoztatják, hogy föl kell gyujtani az angol gyárakat, raktárakat s légbe kell röpiteni a brit hajókat.

London, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) A «Standard» szerint az orosz kormány 100,000 embert vont össze az örmény határokon és legközelebbre orosz-török összeütközés várható. Az örmények, a kik észrevették az angol kormánynak irányukban tanusitott közönyét, örömmel fogják venni az orosz okkupáczió kiterjedését egész Erzerumig.

London, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Pétervárról irják, hogy az ottani hatóságokhoz titkos följelentés érkezett egy *jelentékeny dinamit-raktárról, mely Moszkva és Pétervár között egy faluban van elhelyezve.*

Pétervár, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Ama hir, hogy az angol és orosz kormány a szoczialisztikus üzelmek ellen szerződésre lépett volna, teljesen alaptalan. Az orosz kabinet e tekintetben az utóbbi időben sem maga nem tett egy lépést, sem más kormánynyal együttesen.

Pétervár, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Eddigi megállapodás szerint a czárkoronázáson a bécsi udvart *Károly Lajos* főherczeg, a berlinit pedig *Albrecht* herczeg hannoveri kormányzó fogja képviselni.

Belgrád, márcz. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Holnap délután Szerbia királynéja Takovo grófnő néven Baziáson keresztül Bécsbe utazik s kedden Velenczébe. A királynét kisérik a trónörökös, az udvari marschal, Katargiune, s az udvari orvos.

Belgrád, márcz. 22. (Az «Egyetértés» távirata. A merénylet ügyében meginditott vizsgálat kideritette, hogy *Knisanin* asszony, a fővádlott barátnője nem rég felakasztotta magát a fogságban; szintén vétkes volt. Hogy e vádlottnő sógora és sógornője tudtak-e megelőzőleg a merényletről valamit, az még nincs kideritve. Szétágazott összeesküvés lehetősége teljesen ki van zárva.

Konstantinápoly, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A Libanon kérdésben egyezség jön létre Francziaország és a porta között, mert Angolország nem foglal el álláspontot.

Szófia, márczius 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Bulgária komoly zavaroknak néz eléje. Az orosz tábornokok és a belföldi miniszterek sehogysem tudnak egymással egyezni, noha ez utóbbiak több tekintetben lényeges engedményeket tettek, de az orosz tábornokok azzal nem elégedtek meg. A minisztereknek végre is le kellett mondaniok. Azonban az ébredező nemzeti öntudat nagyon zokon vette a dolgok ilyen fordultát. Az elégületlenség egyre nő. Meglepő események okozója lehet a közvélemény mostani vajudása. A viszály legközelebbi oka a konstantinápolyi szent zsinat ama határozatában keresendő, mely szerint Meletius metropolita Szófiában a szószékről eltávolitandó, mert a háboru kitörése alkalmával egyházmegyéjét s hiveit elhagyta s külföldre menekült. A szent zsinat eme határozatának foganatositását Stoilov vallásügyi miniszterre bizta s valóban Meletius metropolita, alig hogy hirét vette a határozatnak, visszavonult s a biloi kolostorba huzódott meg. De Sobolev s Kaulbars tábornokok, nem egy könnyen magyarázható okból, beleavatkoztak a dologba s Meletius metropolita visszahelyezését kivánták. De Meletius, a ki a szent zsinat határozatának kész engedelmeskedni, vonakodott helyét ujra elfoglalni. Az orosz tábornokok eljárásuk által nemcsak az egyház jogkörébe avatkoztak illetéktelenül, a melynek jogkörét még a török uralom is tiszteletben tartotta, de egyuttal a nemzeti gyülés által legközelebb elfogadott s a fejedelemség egyházi viszonyait szabályozó törvényt is megsértették. Stoilov vallásügyi miniszter, a ki egyszersmind a külügyek minisztere is, az orosz tábornokok e különös beavatkozása következében beadta lemondását s azt indokolta is. Az bizonyos, hogy Sobolev s Kaulbars tábornokok nem tudtak rendeltetésüknek eleget tenni, nem tudták a bolgárok rokonszenvét megnyerni, söt elömozditották az orosz befolyás ellen küzdők ügyét. Ez ellenkedés az oroszok s bolgárok között legcsattanósabban Ikonomovnak, az államtanács volt elnökének a Slavianineben, az egyetlen szabadelvü bolgár lapban közzétett levelében nyilatkozik. Szerinte az oroszok s bolgárok között az egyetértés nem hogy növekedne, söt lazul. Egyik fél a másik ellen gyanakszik. A bolgárok ugyan készségesen elismerik, hogy sokat köszönhetnek Oroszországnak, de a presszió, a mely alatt állanak, minden önállóságnak csiráját is elfojtani kész. Nagy a panasz a csendőrségre; igen zokon vették az orosz lapokban a bolgárokat kicsinylő czikkek közlését is.

Athén, márcz. 23. Minthogy kilátásban van, hogy a király *Moszkvába* utazik, a kormány törvényjavaslatot fog a kamarának benyujtani, melynek értelmében a király távolléte idejére a *kormányzattal a miniszterelnök* bizatik meg.

KÖZGAZDASÁG.

Kassa, márcz. 23. Mandl testvérek kassai szeszgyárában 22 tehén ragályos tüdővészben megbetegett. A kellő óvintézkedések már is életbe léptettettek. Az állatok hatóságilag megvizsgáltattak s a beteg állatok külön rekesztettek. Ezek közül egyet levágtak es husát elásták. Mandl testvérek ez állatokat Morvaországból hozatták.

Bécs, márcz. 23. *Az osztrák hitelintézet* 1882-ki mérlege. *Vagyon*: Értékpapirok 3.612,792 frt; váltótárcza 30.393,444 frt; pénztárállományok 4 millió 89,956 frt, előleg értékpapirokra 10.007,206 frt, előleg árukra 12,390 frt, leltározott tárgyak 62,720 frt, ingatlanok 1.554,000 frt, adósok 110.500,931 frt. *Teher*: Részvénytőke 40.000,000 frt, még föl nem vett osztalékok 20,866 frt, elfogadmányok 14.474,357 frt, tartalékalap számlája 2.815,308 frt, kamatozó betétek 11.752,347 forint, hitelezők 86.721,920 frt, nyereség 4.448,641 frt. Nyereség és veszteség számlája: fizetések 830,939 frt, költségek 336,221 frt, leirások 7460 frt, adók és illetékek 600,910 frt, járulék a nyugdijalap öregbitésére 25,000 frt, nyereség-egyenlege 4.448,641 frt. Nyereség értékpapirokon 269,919 forint, nyereség társ-üzleteken 873,884 forint, kamatszámla (letéteményekért járt kamatok levonásával) 3.182,622 forint, banküzleti dijak 877.728 forint, áruüzleti dijak 185,664 frt, házbérjövedelem 27,305 frt, külföldi váltók 579,585 frt, áruk számlája 17,676 frt, utólag befolyt összegek (a szenvedett veszteség levonásával) 11,074 frt, a magyar általános hitelbank bank- és árnosztályának nyereményéből az intézetet megillető rész 213,090 frt, elévült osztalékok 516 frt, 1881-ről fenmaradt nyereség 10,108 frt. A folyó üzlet, tekintet nélkül az értékpapirok és társüzletekből származott nyereségre, a részvénytőkének 8·958 százaléknyi kamatositását eredményezte. *Értékpapirállomány*: Magyar állampapirok 2.201,979 forint, tiszai vasuti elsőbbségi kötvények 222,750 frt, bankrészvények 385.790 forint, iparvállalati részvények 626,035 frt és különfélék 176,239 frt.

Bécs, márcz. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Értesülésem szerint kilátás van arra, hogy a Károly-Lajos vasut jároslau-socali vonala a kiew-brzesci vasuthoz Kiwerra irányában csatlakozást nyer.

Konstantinápoly, márcz. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A minisztertanács lényegileg jóváhagyta a dohányegyedárusága tervezetét, de a szultánnál ez ellen intrigálnak. Számos török dohánytermelő és dohánykereskedő peticziót irt alá a dohányegyedárusság ellen.

Bécs, márcz. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Értéktőzsde.** Ma a tőzsde zárva maradt. A *magánforgalomban*, minthogy külföldi árfolyamok nem buzditottak, csak nagyon csekély üzlet fejlődött ki. Az irány mindazonáltal elég szilárdnak jelenthető. Az uniobank mérlegét kedvezően fogadták.

12 órakor jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 311.10 és 311.60 után 311.50, uniobank 119.50 után 119.75, osztrák-magyar államvaspalya 343.75, *magyar 4%-kos aranyjáradék* 88.80.

Délután az üzlet csak osztrák hitelrészvényekre szoritkozott és ebben is csak nagyon kevés kötés jött létre, mi közben azonban az árfolyamok jelentékenyen emelkedtek. Osztrák hitelrészvény 311.50-ről 312.90-ig emelkedett, uniobank 120, *magyar 4 százalékos arany járadék* 88.85.

Hét órakor zárul: Osztrák hitelrészvény 312.60.

Bécs, márcz. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Gabnatőzsde**: A tartós fagyok következtében az irány szilárd volt a mai *magánforgalomban*. — *Buza* tavaszra 10.02 frton, őszre 10.54—10.56 frton, *zab* tavaszra 7 frton, *rozs* tavaszra 7.57 frton köttetett, marad mind igy kinálva.

A délutáni magánforgalom jelentékenyen csendesebb irány mellett üzlettelen volt és jegyeznek: *Buza* tavaszra 10 frt, őszre 10.52 frt, *zab* tavaszra 7 forint, mind inkább áru; *tengeri* május—juniusra névleg 6.80 frt.

Páris, márcz. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai tőzsdén kedvező hangulat volt, mert a török és egyiptomi értékek londoni számlára vásároltattak; azonkivül a kontremine is részben fedezésre vásárolt. Az üzlet azonban nagyobb élénkségre nem jutott. Egyiptomi és osztr. déli vasut 2—2 frkkal emelkedett, ottomán bank 3 frkkal, szuezrészvény 33 frkkal, osztrák-magyar államvaspálya és osztrák tartományi bank 1—1 frankkal emelkedett.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 5% évi járadék 114.50, 3% járadék 80.85, törleszthető járadék 81.75, Szuez-részvény 2528, egyiptomi 380, osztr.-magyar államvaspálya 733, osztrák déli vasut 310, osztrák tartományi bank 527, *magyar országos bank* 502, osztr.-alpesi bányatárs. 150, ottomán bank 763, *magyar 4%-os aranyjáradék* 76, osztrák aranyjáradék 84.50.

Budapest-szőnyi-vasut. A képviselőház elé legközelebb — a mint értesülünk — törvényjavaslat fog terjesztetni a budapest-szőnyi vasut kiépitésének költségei iránt. Az épitési költségek 10 millió frtra lesznek előirányozva, a miből a jelen év folyamában körülbelől 6—6½ millió fog igényeltetni. Ezenkivül, a mint ezt már előbb jeleztük, a budapest-ferenczvárosi pályaudvar föltétlenül szükséges megnagyobbitására, a vágányok szaporitására és egy petroleum-raktár épitésére körülbelül 1.390,000 frtnyi összeg fog igénybe vétetni. Ha a pályázatok az épitésre idejekorán megtörténhetnek, a szőnyi vasut jövő évi májusban alkalmasint meg lesz nyitható.

Vágvölgyi vasut. Miután az osztrák-magyar államvasut birtokába átment vágvölgyi vasut, beleértve a lundenburgi szárnyvonalat, valamint a győr-brucki vonal becslése már keresztül van vive — a becslés a vágvölgyi vasutra nézve 7.648,013 frtnyi értékösszeget eredményezett — az osztrák-magyar államvasut igazgatósága — a mint értesülünk — ez összeg legnagyobb részét vételár fejében már kifizette a kincstárnak. A győr-brucki részvonal becsértéke 7.611,764 frtra rug, e szerint 36,309 frttal kevesebb, mint a vágvölgyi vasuté. A győr-brucki vonalat tudvalevőleg csak akkor veszi át a magyar állam, ha a buda-szőnyi vonal is állami üzemben meg fog nyittatni.

Földmivelés Boszniában.

Bosznia-Herczegovina nemzetgazdasági fejlődésére, — a mennyiben saját segélyforrásukat veszszük szemügyre, három főtényező játsza a szerepet: földmivelés, erdészet és bányászat.

Az ország jó fele részét gazdag erdőség boritja, de egy rész földmivelésre alkalmas. Azonban a nép rendszeres földmivelést nem üzött: hiányzott nála részint a kellő értelem, részint a munkakedv. Távolról sem hozta meg a föld azt a jövedelmet, melyet csekély munkásság mellett is hozhatott volna.

Az erdőséggel nem törődött senki. Kezdetben magán tulajdon volt, később állami lett, de a hiányos, rosz kormányzat nem volt képes abból a tartományra nézve nagyobbszerü jövedelmi forrást előidézni. A bünös mulasztás közben részint az emberi kéz, részint maga a természet óriási pusztitásokat vitt végbe.

A hegyek nagy mennyiségü nemes- és nemtelen fémet tartalmaznak. Azonban rendszeres bányászatról Boszniában eddig szó sem volt, legfelebb kisérletek tétettek.

A bosnyák földmüveléssel, erdészettel és bányászattal külön-külön kivánván foglalkozni: ezuttal csupán a földmivelést tárgyaljuk.

Boszniának a törökök általi meghóditása, maga után vonta a korán azon tételét, mely szerint az egész meghóditott tartomány egyedüli, kizárólagos ura: a szultán. Az ő intézkedései folytán azután az összes földbirtokot három részre osztották: egy harmad a szultáné, egyharmad az egyházé, és egyharmad a mohamedán vallásu főuraké lett! A főurak (spahi, timár) nem élvezték teljesen a szabad egyéni birtokot, hanem a földet a szultántól inkább az általuk teljesitett katonai szolgálat fejében kapták hüber gyanánt. De bárminő is volt kezdetben a spahik birtoklási jellege: ők alkották az általános földbirtokos osztályt, nem csak a keresztény rája, hanem a többi mohamedánok nagy részével szemben is.

A spahik nem voltak mind valóságos ozmanlik, hanem többnyire szerb és horvát eredetüek, kik ősi vallásukat bár elvetették, saját nyelvükön beszéltek és régi szláv hangzásu neveiket legnagyobb részben megtartották. A spahik a városokban és nagyobb helységekben laktak, adót nem fizettek, birtokaikat a rája által müveltették, a hová évenkint egyszer — ősz tájban — ellátogattak, mikor a tizedet szedték be.

Boszniában a spahik mellett, kik a lovasságot képezték, csakhamar egy másik osztály keletkezett, mely velük az elsőség felett vetélkedett. Ez a másik osztály a janicsárság volt, mely a katonaságnál gyalogos szolgálatot végzett.

Kezdetben a janicsárok csupán zsoldot huztak és laktanyákban laktak. Azonban később elhatalmasodtak s eredeti jellegükből egészen kivetkeződtek. Keveselték a zsoldot s földbirtok után vágytak. Nem akarták türni azt, hogy a lovas szolgálatot végző katona helyzete az övéknél jóval kitüntetettebb legyen. Lassankint annyira befészkelték magukat minden közügybe, hogy döntő befolyásuk mellett csakhamar czélt értek, mert mi sem volt könnyebb, mint az amugy is elnyomott ráját az ő földesuri voltuknak elösmerésére kényszeriteni.

A rája földesur semmi körülmények közt sem lehetett. A földet ő munkálta jobbágy módjára. Minél nagyobb volt a versengés a janicsárok és spahik között, annál jót akaróbban bánt a rájával a spahi, ki különben sem vádolható azzal, hogy valami zsarnok módon járt volna el velük, sőt legtöbb esetben védelmezőjük volt a török hivatalnokok és janicsárokkal szemben. A spahi a ráját örökös bérlőjének tekintette, a ki nem volt földhöz ragadva, szabadon költözhetett egyik helyről a másikra, lakását nagyobbithatta, lerombolhatta vagy ujra felépithette s ha a spahinak járó termésrészt megfizette, akadálytalanul elszállithatta, eladhatta fölösleges terményeit tetszése szerint.

Meg kell itt jegyeznem, hogy az elköltözködési engedély csupán elméletileg volt meg, valójában azt meg nem tehette az ezredik se, mert alig akadt Boszniában bég, ki szomszédjának emetjét földjére bocsátotta volna. A bizonytalanba pedig nem szedhette össze az emet családját, hogy vándoroljon országszerte, a mig véletlenül tanyát, földet kap. A legnagyobb része oly szegény volt, hogy ha el kellett volna költözködni ugy főzőüstjénél egyebet magával alig vihetett volna. Kimondhatlan nyomor és inség uralkodott a keresztény földmivesek között. Életük szánalomra méltó tengés volt, tele sanyargatással és nélkülözéssel.

Nem olyan volt a ráják helyzete a janicsárokkal szemben, kik Boszniában csakhamar megteremtették a csiftlik sáhibik birtokos osztályt. Mig a spahi magát csupán a szultán hübéresének tekintette és a rájákkal szemben elnéző bánásmódot gyakorolt: addig a janicsárok azon területen, hová magukat befészkelték, valóságos tulajdonosoknak tartották és a rájával szemben a legnagyobb szigort, — ugy szólván zsarnokságot gyakorolták.

A spahi a városokban lakott s a rájának szabad munkálkodási tért engedett.

A janicsár ellenben oda telepedett, a hol földbirtoka volt, ellenőrizte és szemmel kisérte folyton a rája munkáját. E sajátságos helyzet következtében megváltozott a rája viszonya teljesen.

Kezdetben ugyanis azon szempontból indult ki, hogy ő ugyan elismerni tartozik a hóditó mohamedán elemet urának, de a tüzhelyet, melyet a család megalapit, a földet, melyet sajátkezüleg megmunkál, sajátjának tekintheti. Átmeneti kornak tekintette az egész uj intézményt s nem maradandó állapotnak s bizott a jövőben, hogy jogos igényei helyreállittatnak s tulajdon jogát a földre nézve ujból elismerik.

Azonban csalódott, mert a mohamedán elem hatalma ugy Boszniában, mint annak határain tul rohamos léptekkel haladt előre s hovatovább mindinkább megszilárdult.

A csiftlik sáhibik behozatala megalapitotta az örökölhető tulajdonjogot és a rája reményeinek minden orra szárnyát szegte. A földes urak tétlenségben töltötték napjaikat és csak abból éltek, a mit a rája csekély munkássága jövedelmezett. Azért, hogy a rája a földet megmunkálhassa, terhes dézsmát hoztak be, mely ellen panaszt sem emelhettek.

Ha még tekintetbe veszszük azon számtalan más adóterhet, melyet a szerencsétlen rájára különböző időben más-más czim alatt róttak: ugy nem lehet rossz néven venni, ha ez teljesen elvesztette munkakedvét és legfelebb annyit iparkodott elérni, mennyivel puszta életét fentarthatja.

Századokon keresztül tengette igy a rája napjait még akkor is, midőn az ozmánok ereje megtörvén, a mohamedánok minden külső kalandos hadjárat hiányában saját országukban voltak kénytelenek magukat megvonni s ennek bonyolódott belső viszonyait rendezni.

Az 1878-iki okkupáczió mint mindenben, ugy ebben is lényeges változást idézett elő. Azt a kérdést azonban: vajjon a rája azon föld darabnak, melyet megmivel, s melyet századokon át ősei miveltek, bérlője, — vagy tulajdonosaként tekintessék-e: még mind ez ideig nem oldották meg.

A bég kezdetben 1/9 részt követelt a termesztményből s azt is a földesur volt köteles haza vitetni. Később azonban emelkedett 1/3—1/2 és a kmet tartozott azt haza szállitani. Ezen kivül hetenkint 2—5 napot tartozott robotolni a földesurnál.

Külföldi nagyhatalmak sürgetésére lett e nyomasztó állapot megszüntetve s helyette az 1850-iki nagy felkelés elnyomása után sikerült egy uj rendszert meghonositani, mely még maig is fennáll.

Az esetben, ha az emet házat, földet, marhát, szerszámot és vetőmagot a bégtől kap, terménye felét tartozik átadni; a hol azonban csupán földet és háztelket kapott harmadot (tretina) fizet. A szénának azonban minden esetben felét tartozik a bég lakására szállitani, a miért viszont a bég tartozik házadójából egyharmad részt fizetni.

A mig a kmet kötelességét teljesiti, önkényüleg s a hatóság tudta nélkül telkéről a bég el nem üzheti.

Ugyan e rendelet továbbá azt is mondja, hogy minden lakója az országnak, vallás különbség nélkül földbirtokot vásárolhat.

Ha kezdetben volt is némi hatása e rendeletnek, később nem igen javitott a ráják helyzetén. Mi sem volt könnyebb, mint okot találni egy mohamedán vallásunak arra, hogy keresztény ráját elkergethesse. A biróság előtt csak a mohamedán vallás szava birt fontossággal. Arra pedig találtak ezer módot, hogy kijátszák a törvény ama szavát, mely megengedi, hogy nem mohamedán földet vásárolhasson. Igy tehát ezentul is a mohamedánoké volt a föld kizárólag.

Az 1878-iki okkupáczió után igaz ugyan, hogy a földmives terhe aránytalanul kisebb lett, igaz, hogy már nem részesül többé nyomasztó, zsarnoki bánásmódban, mint ezelőtt, de nem lehet másrészt várni, hogy a munkakedv ugyan ez arányban egyszerre fokozódjék, holott az eddig teljesen hiányzott.

A földmivelés teljes hanyatlása a századokon keresztül ott uralkodó munkakedvtelenségnek tulajdonitható, a mely ismét a birtok viszonyok rendetlenségében leli magyarázatját. Ha a birtokviszonyokat sikerül a jelenlegi kormánynak igazságos és méltányos módon rendezni, ha az adót a föld helyes osztályozásával megfelelően fogják kivetni: azt hiszszük, hogy a munkakedv, bár lassan, de folytonosan, emelkedni fog.

Most csak egy pillantást kell vetnünk a bosnyák földmives nyomorult, düledező viskóira, a család életmódjára s önkénytelenül szemünk előtt áll a legborzasztóbb szinekben az égető agrarkérdés rendezetlen volta.

Ha szemügyre veszszük az okkupált tartományt, azt tapasztaljuk, hogy kivéve a hegygerinczeket és sziklákat, valamint Herczegovina némely vidékén lévő bozóttal fedett sziklás talajt: az egész tartomány igen termékenynek mondható. A fentemlitett okoknál fogva azonban a völgyek gazdag humus földje, valamint a partos helyek agyag talaja csak igen kezdetleges és csekély miveltetésben részesült.

Ha a modern mezőgazdaság némely ujitását honositanák meg Boszniában, vagy ha csak a mostani primitiv kezelés helyébe egy rendszeresebb lépett volna, ugy a jelenleg megmüvelt terület is a mostani termésnél kétszerte többet eredményezne. Magától értetődik, hogy a munkakedv és a munkaerő emelkedésével a most parlagon heverő nagy földterületek megmüveltetnének és a terjedelmes sikokat szintén mezei és kerti müvelés alá fognák.

A tevékeny és rendkivül erélyes Ozman pasa, kinek utak épitésében nagy érdemei vannak, a földmivelést sem hagyta teljesen figyelmen kivül. Maga is nagyobb mérvü földbirtokokat vásárolván össze az 50-es években, arra törekedett, hogy külföldi földmivelési eszközöket alkalmazzon azon s ez által mintegy példával járjon a többi földbirtokosok előtt. Azokat is minden kitelhető módon rá kezdette birni az ujitásra s igy a földmivelést a kezdetleges állapotból igyekezett kiemelni. Azonban ezen törekvése a bosnyák bégek közömbössége és kimondhatlan tunyasága miatt teljesen hajótörést szenvedett. Csupán Posavinában ért némi tekintetben czélt, minthogy e termékeny része Boszniának már csak a müveltebb tartományok közvetlen szomszédsága miatt is hajlandóbb volt erre, mint a többi részek. De itt a közelség azt is eredményezte és birt buzditó hatással, hogy a terményt könnyen nagyobb piaczra vihették, a mi más helytt a közlekedési utak és forgalmi eszközök nagy hiánya mellett, ugy szólván lehetetlenség volt, vagy legtöbb esetben veszteséggel járt.

Ha kifogásunk van a mennyiség ellen, a mennyit e tartomány termel, annál jogosultabb kifogásunk van a minőség ellen, mert az, a mi ott terem, valóban nagyon rosz. Ezt azonban, ha egyrészt a rossz kezelésnek tudjuk be, mindenesetre nagyrészt ama ferde birtokviszonynak tulajdonithatjuk, a mely ott jelenleg is fennáll.

A nagybirtokosok földjeiket csak el-elvétve hajlandók évi haszonbér fizetés mellett bérbe adni. Leginkább egy harmad vagy felébe dolgoztatnak jobbágyaik által. Nagyon természetes tehát, hogy sem a földesur, sem a jobbágy valami nagy hajlamot nem érez melior actiokra.

A váltógazdaságot Boszniában még nem honositották meg eddig, e tekintetben teljes rendetlenség uralkodik. A kövér termőföld bősége megengedné, hogyha valamely évben miveltetett, az a rá következőben ugarnak maradhasson, de itt egymásután bevetik a kukoriczát vagy rozsot trágya nélküli talajba és nincsenek tekintettel ama rossz következményre, melyet e tapintatlan eljárás maga után von. Általában a hármas forgás szerint gazdálkodnak. Néhány évig bevetik a földet, azután ugarnak marad.

Nagy hiány az országra nézve az, hogy nincsenek egyes kiváló nagy földbirtokosai, kik kellő tőke és szakavatottság fölött rendelkezvén, rendszeres gazdaságot honosithatnának meg; a gazdasági eszközöket, melyek most a legkezdetlegesebb jelleggel birnak, modern szellemben javitott gazdasági eszközökkel és gépekkel váltanák fel. A példa bizonyára utánzókra taiálna és a földmüves osztály nagy részénél megszünnék a bámulatos hanyagság és könnyelmüség.

Ugyanazon egyszerü gazdasági eszközökkel rendelkezik a bosnyák ma, és ugyan oly módon munkálja meg földjét ma, mint évszázadokkal ezelőtt ősei. Vasekét ritkán használnak és ott is hol ez meg van, nagyon visszaidézi az ős idők emlékeit, a mikor földmivelési eszközöket kovácsoltak vasból. Az egyetlen vas rész, mely az ily fajta ekén van: függőleges módon hasitja igen kis mértékben a földet, azt nem hányva fel. Erre a müvelésre is négy-nyolcz igás állatot használnak és nagy hü-hó mellett több személyre van szükség a munka végzésére. Többnyire keresztbe fektetett fafogasokkal szántanak. A boronák fogai vesszőből vannak és elébe szintén ökröket fognak. Aratás után a gabonát szabad ég alatt, egy e végre készitett szérün lovak tapossák, a cséplés nem lévén szokásos.

A vetőmagot nem változtatják, s igy az egészen elsatnyult és rossz minőségü.

A len-, kender- és burgonya vetőmagját már régen változtatni kellett volna, hogy mennyisége és minősége javuljon. A tököt, dinnyét, babot egyszerüen a kukoriczával elegyitve vetik el. Midőn a bosnyák a földet meghasogatta, követi őt az emlitett vetőmag vegyülékkel felesége vagy leánya s ez lábával a hasadékba vetett magot göröngygyel betakarja.

Tulnyomólag kukoriczát termelnek, melynek elvetése márczius közepétől egész április elejéig, az aratás pedig junius végétől szeptember végeig tart.

Boszniában mintegy 2.100,000 mázsa kukoricza terem évenkint, legalább az okkupáczió után a dézsma eredmény alapján ennyire vehető az átlagos termés.

A buza-termés ugyancsak a dézsma alapján 980,000, az árpa 760,000, a zab 300,000 köles, 200,000 mázsát tesz ki évenkint. Lóherét egyáltalában sehol sem termesztenek, ez teljesen ismeretlen.

A szerajevói országos pénzügyigazgatóság a beszedett termény-dézsma alapján szerkeszti a kimutatást az összes terményekről. E szerint pl. 1880-ban az általános gabona-termés 10.250.000 mázsát tett ki. Ha tekintetbe veszszük, hogy a dézsma rendesen mily tág tért nyit a visszaélésre: ugy könnyen elképzelhető, hogy a termés a valóságnál jóval nagyobb.

Egy-egy parasztgazda, nagyon ritkán, rendelkezik egy pár ökörnél többel, de az nem lévén elégséges, a még szükségeseket szomszédaitól veszi kölcsön; a hiányzó munkaerőt a családtagok és rokonság pótolja. Napszámosokat e czélra az egyszerü paraszt soha sem használ. Egész Boszniában kevés nagybirtokos van, ki kivételképen szőlőjét felfogadott napszámosokkal mivelteti.

A rosszabb minőségü földeket trágyázás által nem javitják. Trágyát egyáltalán nem gyüjtenek rendszeresen, nincs is ez módjukban, mert a házi állatok számára állandó istálókról igen kevés helyen gondoskodnak. A marha még télen is a szabadban legel. A szénát és szalmát nem gyüjtik mindjárt össze, hanem hosszan künn hevertetik a szabadban s ez által kiteszik a természetes rothadásnak. Az okkupáczió alkalmával a katonaság számára még a legtermékenyebb vidékeken is kivülről kellett a szénát óriási költséggel beszállitani.

Padlásokról vagy magtárakról nem gondoskodnak. A gabonát vagy kukoriczát magas czölöpökön nyugvó vessző fonatu kalibákba teszik. Innen van az, hogy azon helyeken, hol a szükségesnél valamivel több termett, a fölöslegest aratás utan rögtön eladják. Nem törődnek a jövővel s más eshetőséggel. Hogy pedig azzal még spekulálni is lehet, ez teljesen ismeretlen volt eddig előttük.

A szénát legtöbb helyen fák tetejére teszik piramisok alakjában vagy pedig magas póznákra erősitett keresztfákra helyezik rendkivüli nagy ügyességgel, hogy áradások alkalmával a viz el ne érhesse.

A gabona többnyire ki van téve a téli rossz időviszontagságnak és megromlik. Babot sokat termesztenek, mert böjtök alkalmával kedvencz ételül szolgál. A böjt Boszniában nagy szerepet játszik, mert pontosan megtartják és a görögöknél 180, a katholikusoknál 105 napig tart.

Hagymát, kiváltképen foghagymát és paprikát minden ház termeszt kisebb-nagyobb mértékben. Különösen nagy elterjedésnek örvend a zöldszinü paprika, mely bár nem bir azzal a csipős, erős izzel, mint a piros szinü, mégis sokkal kedveltebb, mint emez.

A mezőgazdaság haladásának, a munkakedv kifejlődésének a fent jelzett feltételeken kivül főkellék, hogy a közlekedési utak jó karba helyeztessenek. A haladást e tekintetben ugyanis az utak rosszasága nagyban hátráltatja. Az eladható felesleges termést csupán állatokon lehetett tovaszállitani, a mi egyrészt igen nehézkes, másrészt igen költséges, de miután a szekérközlekedés eddig majdnem az egész országban lehetetlenség volt, ez maradt e tekintetben egyedüli mód. Az okkupáczió előtt csupán Brod-Szerajevo között volt szekérut. Itt a föld aránylag jobban is müveltetett.

A gond, melyet a jelenlegi kormány az utakra fordit, a mezőgazdaságra is lényeges befolyással bir. Ha az épitett utakon szekerek jönnek alkalmazásba, ugy az eddig szükségelt lovak negyed részével is be fogják érni és a fölösleges teherhordó állatok helyett szarvasmarhát és birkát tarthatnak és hizlalhatnak, a mely állatok az adott körülmények között sokkal inkább hasznára vannak a gazdaságnak, mint a fölösleges számu lovak.

Ha az utak jó karban lesznek tartva, csakhamar önkénytelenül rá fog jönni a lakosság, milyen lényeges különbség és előny származik a szekéren és az állatok hátán való szállitás között.

Az ország belsejéből a régi állapotok miatt a gabonakivitel teljesen lehetetlen volt. A szállitás költséges volta nem engedte meg eddig, hogy a termési helyről valamely távolabb eső piaczra vitessék a termény, mert a viteldij nemcsak elnyelt minden hasznot, de még veszteséget is okozott.

Lassankint érezhető ama jótékony hatás, melyet a földmivelésre a kormány ujabb intézkedései gyakoroltak. A tartomány kormánya ugyanis minden tőle kitelhető erővel oda törekszik, hogy a mezőgazdaság kezdetleges állapotán változtasson és javitson, hogy a lakosságban a mezőgazdasági haladás iránt hajlamot ébreszszen. E miatt országos költségen hozatott ekéket, cséplő és gabonatisztitó gépeket, boronákat és azokat az egyes gazdaságokban mintául osztja szét. Az kétséget sem szenved, hogy az ily intézkedés, bár nem rohamosan, de lassan-lassan megtermi gyümölcsét s ha az itt uralkodó eddigi hiányokat megszüntetni nem is fogják rövid néhány év alatt, de szemmel láthatólag fölébresztik az érzéket a jobb iránt s az elhanyagolt mezőgazdaságot jobb mederbe terelik.

A haladást már is tényekkel lehet bizonyitani, igy pl. némely helyen a földmivelési munkálatok teljesitésére idegen napszámosokat vettek fel Livnóban egy oda való gazda saját pénzén egy cséplő- és gabonatisztitó gépet szerzett be. A tisztviselők és néhány oda bevándorlott gazda kezdeményezése folytán számos helyen örvedetes mozgalom indult meg mezőgazdasági egyletek alapitására, melyeknek főczélja a mezőgazdasági eszközök beszerzése és minél szélesebb körben való terjesztése. Ilyen vidékek a travniki, glamoi, livnoi járások, valamint Rogatica, Dervent, Tesanj, Kostajnica, a hol a haladás kétségtelen jeleivel találkozunk.

A banjalukai kerületben pedig a haladás már oly mérvü, hogy már a földöntözést is megkezdették. E kerületben nagy számu és ritka szorgalmu német és tiroli telepitvényesek vannak, a kik a legjobb példával járnak elől és követésre buzditják a lakosságot. Szintén ily jótékony befolyást gyakorolnak a württembergi és osztrák telepitvényesek, mert a merre ezek megfordulnak ott, ha más nem is, a vaseke meghonosul.

Ha azonban az eddigi állapotokat tartjuk szem előtt, ugy ez a lépés is már óriási haladásnak tekinthető és már e helyen is kénytelenek vagyunk megjegyezni, hogy az okkupáczió óta e tartományban letelepedett nagy számu kereskedők a kereskedelem emelkedésére nem birtak oly befolyást gyakorolni, mint a csekélyebb számu földmives telepitvényesek. Ennek azonban a főoka, hogy mig egyrészt a bevándorolt kereskedőket nem vezette eddig más, nemesebb szándék, mint a könnyü szerrel való gyors meggazdagodás és nyerészkedés vágya: addig a földmives telepitvényeseket nagyrészt a munkakedv s munkaakarat vitte Boszniába s az ott kifejtett szorgalom és buzgalom által a régi lakosokban nem kis mérvü tiszteletet és bizalmat ébresztettek fel maguk iránt. A földmives szivesebben követi az ő példájukat s fogadja el az ő utasitásaikat, tanácsaikat, mint a benlakó, bevándorolt kereskedőkét.

A gépek most már előttük sem tartoznak a nagy ritkaságok közé. Azt épenséggel el kell ismernünk, hogy az egyes gazdák érdeklődése azok iránt igen nagy. Nem egyszer történt meg, hogy egyesek több mértföldnyi utat jártak meg gyalog, csupán azért, hogy gépeket saját szemükkel láthassanak. Midőn a banjalukai Maria-Stern oszt. trappista rend magának cséplő- és több varrógépet rendelt meg, a szomszéd földmives gazdák valóságos bucsujárást tartottak tömeges látogatásukkal. Mindenki kiváncsi volt látni a gépek müködését.

A zab az okkupáczió óta rendes beviteli czikket képez Boszniában, mert bár e tartományban nagy mennyiségü sikság áll, a zabtermelést illetőleg a lakosság rendelkezésére s mégis a saját szükségletüket sem képesek előállitani, minek folytán a zab folyton oly magas árral bir itt mint akár Páris, vagy Londonban. Mig a mezőgazdaságban nagyobb mérvü s előnyösebb fordulat nem áll be s a rendszeres felhasználás a földek árát tetemesen le nem csökkenti, végül mig a kincstár is oly nagy mennyiségüt fog fogyasztani, mint jelenleg: addig Magyarország nagymérvü zab kivitelnek fog örvendeni. Ugyanis e termeny jelenleg a legjobb termés mellett is oly kis mértékben szállittatik, hogy a középszerü zab kilója 10 kr.

A jelenleg Boszniában termesztett buza silány minőségü s nem épen alkalmas a kivitelre. Ennek főoka nem csak abban lelhető fel, hogy a föld rendszertelenül müveltetik, hanem leginkább, hogy a vető magot nem változtatják.

Magyar gőzmalmok tetemes mennyiségben szállitanak 6, 7 és 8. számu lisztet, mig közép- és igen finom minőségüt már csekélyebb mérvben. A bevándorolt idegenek, valamint az itt elhelyezett katonaság fogyasztja a legnagyobb részt.

Szerajevo és környéke egymagában évenkint átlag 16—18,000 métermázsa lisztet fogyaszt el.

A magyar liszt már a benlakó és régi bosnyák pékek által sütésre alkalmaztatik s nagyon valószinü, hogy jobb közlekedési viszonyok mellett azon években, mikor a liszt ára Magyarországon leszáll: a magyar liszt bevitele az okkupált tartományokba, nagy mértékben fog emelkedni.

Több izben volt szó arról, hogy Szerajevóban egy nagyobbszerü malmot fog valamely nagyobb bécsi iparos épiteni. Ez azonban egyelőre, a mezőgazdaság mostani viszonyai között majdnem lehetetlen, mivel az ily nagy malom müködésére szükséges buza mennyiséget jelenleg Bosznia nem képes előállitani. Tény, hogy 1880-ban járt egy bécsi vállalkozó Boszniában, kinek szándéka volt Szerajevóban malmot épiteni, de néhány havi tanulmányozás után arra a meggyőződésre jutott, hogy ő egyelőre nem képes 4—5000 mm. buzát bevásárolni jutányos áron. Felhagyott tehát tervével, pedig az itteni kormány jó előre biztositotta a leghathatósabb támogatásáról, s mindenek felett előnyben kivánta részesiteni minden katonai szállitásnál és meg is vett már jó drága áron egy megfelelő nagy telket.

Legtöbb lisztet ide Budapest szállittat s ezenkivül érkezik déli Magyarországból is. Az okkupáczió előtt Trieszten át amerikai liszt is érkezett a bosnyák piaczra, de nem nagy mennyiségben.

Strausz Adolf.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Budapest-pécsi vasut. A tudvalevőleg mult év november 16-án a közforgalom számára átadott budapest-pécsi vasut eddigi üzleteredményei — a magyar általános hitelbank, e pálya engedélyesének közlése szerint — igen kielégitők s az e vállalathoz füzött reményeknek teljesen megfelelnek, oly annyira, hogy az abba fektetett tőke kamatoztatása bizton várható. E vasutvonal épitése közben Tolnamegye több birtokosa és községe e vasutnak egy, a rétszilasi állomásból kiágazó szárnyvonal épitése által összeköttetését Szegszárddal kérte. Miután az e helyi érdekü vasut körül érdekelt birtokosok és községek annak helyreállitási költségeihez megfelelő összegekkel hozzájárulni megigérték s az ez irányban beszerzett adatok szintén kétségen kivül levőnek tüntetik fel, hogy a fővonal forgalma e szárnyvasut által az épitési költségek a nevezett bankra eső részének megfelelően fog emelkedni, ez utóbbi az Oesterreichische Creditanstalt für Handel und Gewerbe-vel együttesen elhatározta ez 54 klm. hosszu vasutvonal engedélyezéseért folyamodni. Az erre vonatkozó tárgyalások a kormánynyal még folyamatban vannak. Befejezésük után az egész vállalat részvénytársasággá való átalakitása terveztetik, minek megtörténte után a czimletek megfelelő időben fognának kibocsájtatni.

Bolgár vasutak. Már többször emlitettett, hogy a bolgár kormány a közte és Hirsch báró közt a ruscsuk várnai vasut megvétele ügyében folytatott tárgyalásokat, melyek mult évi novemberben megszakittattak, ujból megkezdte. Ez ügyben Szófiából legujabban a következőket jelentik: Hirsch báró mult évi november havában tudvalevőleg 224.000 frankot követelt az emlitett vasut minden kilométereért (a vasut 220 kilométer hosszu) s azonkivül hat milliót a kocsikészletért. A bolgár kormány 135.000 frankot igért kilométerenkint, a kocsikészletért pedig 1.500.000 frankot. Hirsch báró követeléseit november óta jelentékenyen leszállitotta s most 212.000 frankot követel kilométerenkint, mig ellenben a bolgár kormány 165.000 frankot ajánl neki. Szófiában azt hiszik, hogy a báró végre 175.000 frankkal mégis meg fog elégedni kilometerenkint, a kocsi készletért pedig 3,600.000 frankkal.

IPARÜGYEK.

— **A hazai szabó- és czipész-ipar védelme.** A fővárosi iparoskör tegnap este tartott választmányi gyülésén *Novelly* Antal alelnök előadja, hogy iparunk fogyasztására nézve igen leverő tapasztalatokkal bir, különösen kiemeli a *szabó-, czipész-* és *butor-ipart*, mint olyanokat, melyek finomabb gyártmánya hazánk születési- és pénzarisztokrácziája által a külföldön vásároltatik. Mi a butor-ipart illeti, a mai lapok közlik, hogy egy társulat alakult, mely a külföldi butorgyártmányok behozatalának utját akarja állni. Kivánja tehát a szabó- és czipész-ipar védelmét. Ezekre nézve elmondja, hogy van elég főnemes, kinek már apja, nagyapja a külföldről hozatta ruhanemüit, a nélkül, hogy tudná, hogy idehaza ugyan oly ruhát, talán sokkal olcsóbban is kaphat. E tekintetben az illetőket fel kellene világositani; az ügyet pedig az illető iparosoknak kellene kezükbe venni, és az országos iparos-egylet elnökét, szintén még más közbenjárásra fel kellene kérni. — Tud eseteket, midőn egy pár czipő, vagy más ruhanemü mértékvételére, az illető iparost Bécsből hozatták le; tud oly esetet is, midőn előkelő nők a türelmetlenül várt báli ruhát kénytelenek voltak Budapesten megigazittatni, vagy hogy azok egyátalán be sem váltak. Mind ezt tekintetbe véve, nem hiszi, hogy a főrangu családokat, kellő felvilágositás után, nem lehetne a magyar iparnak megnyerni. Ismételve meleg szavakban ajánlja inditványát és kéri, hogy az akár az országos iparegyesülethez tétessék át, akár a kör által felkaroltassék, a fődolog az, hogy e téren határozott lépés tétessék. *Ráth* Károly elnök ez inditványt, mint saját eszméjét is, melegen pártolja, de utal a nehézségekre is, melyekkel meg kell küzdenünk, óhajtja, hogy a dolgot a kör vegye kezébe, vagy ha nem, tegye át az országos iparegyesülethez, hol ő is szószólója lesz. Dr. *Schnierer* Gyula m. tanácsos igen fontosnak tartja a kérdést, visszapillantást vet a mult években megalakult «hazai iparpártoló egyesület» müködésére, mely czélját nem érhette el és csakhamar feloszlott. Szükségesnek találja, hogy az illető iparosok az országos kiállitásra ugy készüljenek elő, hogy az illető körök őket iparukról fölismerhessék, és igy a külföldtől elforduljanak. Szóltak még az ügyhöz *Korompay*, *Eöry* János, *Kováts* Zsigmond stb., mig végre az elnök konstatálja, hogy a felhozottakból itélve, mindannyian egy nézeten vannak, mely szerint az ügyet minél jobban fel kell karolni. Inditványozza, hogy az ügyet előlegesen a kör tartsa kezeiben, ő addig több szakférfiuval meg fogja a dolgot beszélni és annak idejében e megbeszélések eredményét be fogja jelenteni a választmánynak. A kör az elnök inditványát elfogadja, mire az ülés szétoszlott.

— **Az állami kedvezményeket** élvező gyári vállalatok külön könyvvezetése, illetőleg adóbevallása. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium következő rendeletet tette közzé:

Az 1881. évi október hó 1-én 34591. sz. a. kibocsátott körrendelet 5. §-a értelmében az 1881. évi 44. t. cz. által biztositott állami kedvezmények, a midőn nem az egész gyári vállalat, hanem csupán annak bizonyos részeire engedélyeztetnek, csak azon feltétel alatt adatnak meg, ha a vállalkozó magát az illetékes pénzügyi közeg részéről megállapitandó külön könyvvezetés kötelezettségének és módozatainak alá veti. Az ily módon állami kedvezményekben részesült gyárosok azonban panaszolván ez eljárás nehézkes és egyik-másik esetben költséges voltát, nehogy ez által a törvényileg engedélyezett kedvezmények csorbittassanak, a ministeriumban ez ügyben tartott értekezlet megállapodásai szerint ezentul a következő eljárás lesz követendő. Az illető iparos jövedelmi adóbevallást adván be, ebben külön kimutatja, hogy mily jövedelme van a kedvezményezett és mily jövedelme a nem kedvezményezett iparág s illetve a kedvezményezett és idegen czikkek közös raktárban való árusitása után. Ha az adóügyi hatóság a bevallásban nem nyugszik meg, az esetben az illető kereskedelmi és iparkamara véleménye fogna kikéretni arra nézve, vajjon a két bevallási összeg közötti arány helyes-e vagy nem. Magától értetődik, hogy a kamara figyelmét nem terjeszti ki a bevallott összegekre, megvizsgálására és helyes voltára, sőt ezeket nem lesz szükséges közölni sem, hanem a kamara szakértők meghallgatása alapján csak az iránt fogna nyilatkozni, vajjon a kedvezményezett és nem kedvezményezett iparágak jövedelmei egymással mily arányban állanak, illetőleg vajjon a kamarával közölt ezen arány megfelel-e a két üzlet terjedelmének.

— **A borbély és fodrász szakiskola ügyében** a földmiv. ipar és keresk. miniszter az orsz. iparegylet felterjesztése folytán értesiti az egyesületet, hogy méltányolva a budapesti borbély és fodrász ipartársulatnak a munkaképzés előmozditására irányuló törekvését, a borbély és fodrász szakiskola berendezésére 200 frtot, fentartására pedig, a jövőre való minden következtetés nélkül 100 frtot engedélyezett; miután azonban a szakiskolába való felvétel egyik kellékéül az van kitüzve, hogy a segéd vagy tanoncz a szakiskolába csakis «tanult iparos» szolgálatából vétetik fel, holott egy szakiskolából épen azoknak kizárása, a kik esetleg szakképzettség hiányában vannak, indokolatlannak látszik, mindezeknél fogva felhivja az iparegyesületet, hogy hasson oda miszerint ezen felvételi korlátozás beszüntettessék.

KERESKEDELEM ES TŐZSDE.

** **A tőzsdéről.** Ha a lefolyt tőzsdei hétre visszapillantunk, csakis a Rothschild báró és az osztrák hitelintézet között kiütött viszály az, mely mint esemény előtérbe szorul, és a mely a lefolyt heti üzletnek némi szinezetet kölcsönöz. Ez esemény minden részletében elég ismeretes olvasóink előtt, semhogy szükséges volna vele bővebben foglalkozni. Az a hatás, melyet a tőzsdei forgalomra gyakorolt, már oszló félben van és minthogy Kaulla ur lemondott Rothschild báró igéretéről, remélhető, hogy a márczius 31-iki közgyülés zavartalanul fog lefolyni és Rothschild báró megmarad továbbra is az osztrák hitelintézet igazgatótanácsában. Ma ünnepel a tőzsde, és készülve a mai és holnapi szünnapra, már napokkal ezelőtt korlátozta az üzérkedést. E két szünnap alig hoz az üzérkedésben nagyobb változást létre, mert nincsenek oly változások kilátásban, melyek az uralkodó csendes és bizalomteljes felfogást megdönthetnék. Meglepetéseket most már csak egyik vagy másik közgyülés szerezhet és a mi a nagyobb vasutak osztalékkiszabását illeti, ezek minden körülmények között csak előnyös hatással lehetnek az irányra. Ha most ismét kétkedve pillantanak Páris felé, ezt semmi esetre sem azért teszik, mert politikai természetü válságoktól félnének, — ezeket egy időre teljesen kizárják a lehetőség köréből, hanem tisztán állampénzügyi indokból, mert az ötszázalékos járadék oly határozottsággal hirdetett konverziója elvben csakugyan el van határozva, ez lehangolná a franczia pénzügyi piaczot és az ottani tőzsdéket egy időre akadályozhatná az ujabbi lendületben. Hivatalosan máig még nincs megerősitve az, hogy csakugyan szándékoznak-e konvertálni és mindenesetre még egy hónap telik el a franczia törvényhozó testület összeüléseig, tehát mig e kérdés aktuális érdeket nyer és az összes európai tőzsdékre nézve jelentőséggel birhat. A mi saját, függő konverzió-kérdésünket illeti, ennek néhány nap óta ismét akut jelleget tulajdonitanak és már anynyira megy a tőzsdei fáma, hogy elhatározott dolognak tartja a hitelintézet részéről, hogy nagyobb tétel 4%-os aranyjáradékra fog legközelebb opcziót gyakorolni. Eddig ugyan alig érett még meg a dolog, de az aranyjáradékkonverzió folytatásának ily gyakori és folyton határozottabb hangoztatása fontos mozzanatot képez a szemmel láthatólag javulásra törekvő tőzsdehangulatban, mely az ünnepek által előidézett nyugalom után valószinüleg hathatósabban fog előtérbe szorulni.

** **A Franko-magyar bank** felszámoló bizottságának ügyvezetési kimutatása január 1-től deczember 31-ig. *Bevételek:* Pénztári állomány 1881. deczember 31-én 2358 frt 50 kr. Kamatozásra elhelyezett betétekből 1529594 frt 74 kr. Adósoktól 1387 frt 02 kr. Váltó tárczából 105 frt 89 kr. Folyó számla és betéti kamatokból 54143 frt 76 kr. Sugáruti épitő vállalat jövedelméből 27993 frt 94 kr. Értékpapirokból 6796 frt 18 kr. Különféle bevételek kétes követelésekből 1428 frt 56 kr. Összesen 1623808 frt 59 kr. *Kiadások:* Részvény visszafizetésre 38000 db részvény után á frt 40.— 1520000.— le még be nem váltott 880 darab részvényért 35200 = 1484800 frt. Az 1876. junius 25-iki közgyülés által a felszámoló bizottság 4 tagja részére az üzletvezetésért megszavazott tiszteletdij részlettörlesztésre 80000 frt. Befizetésért a Károlyváros-fiumei vasut épitésre: saját részeltetésünkre 21708.40, idegen részeltetésekre 21791.60 = 43500 frt. Hitelezők kielégitésére 523 frt 60 kr. Ügyvédi költségekre 1461 frt 87 kr. Felügyelő bizottság, hivatalnokok és szolgák illetményeire 5279 frt 88 kr. Házbér, adó, részvény beváltási jutalék, részvényjegyek előállitása, nyomtatványok és különféle költségekre 6715 frt 36 kr. Pénztári állomány 1882. deczember 31-én 1527 forint 36 kr. Összesen 1623808 frt 59 kr.

** **Chamberlain csődtörvényjavaslata.** Londonból e hó 20-ról irják: Lord Chamberlain tegnap este inditványozta az alsóházban csődtörvényjavaslatának második olvasását. Bizony sajátságos, hogy oly nagy kereskedelmi államnak, mint a milyen Anglia, mely gazdagságát és befolyását főkép a kereskedelemnek köszönheti, még sohasem volt kielégitő csődtörvénye. Ötven év óta már háromszor változtatják meg gyökeresen a csődtörvénynek rendszerét és elvét s oly nagyoknak látszanak egy életre való «fallit procedur» nehézségei, hogy lord Sherborne-nal s Lowe Robert egykori pénzügyminiszterrel — az élén az államférfiaknak egész sora arra a meggyőződésre jutott, hogy az állam legjobban cselekednék, ha a fizetésképtelenségekkel semmit sem törődnék s azokat egészen a kereskedőkre bizná. Az eladó mindenekelőtt győződjék meg jól, hogy kinek hitelez, s ha adósának fizetésképtelensége által mégis kárt szenved, ugy ez kizárólag magánügy legyen, melyhez a kormánynak semmi köze. Caveat emptor, mondja a római jog, caveat venditor, mondják Lowe tanának követői. Az angol kormány azonban eddig még nem hódolt ennek az eszmének. Az 1831-ik év óta mostanáig alkalmazott törvények szerint a hivatalos beavatkozás vagy tulságos nagy, vagy tulságosan csekély volt. E két rendszer közül egyik sem ér semmit; a hivatalos beavatkozás az aktivák realizálását nehézkessé és lassuvá tette, mig ellenben az ellenkező elv nagy visszaélésekre szolgáltatott alkalmat. Chamberlain e két elvet egyesiteni akarja. Azt akarja, hogy javaslata a csődtömegnek gyors felosztását a hitelezők közt biztositsa, s hogy a csődbejutottnak körülményei egy külön e czélra felállitandó hatóság által kipuhatoltassanak s az illető ellen esetleg a bünfenyitő eljárás is megindittassék. Chamberlain ennélfogva a kontinentális törvényeket hozza javaslatba, melyek szerint a fizetésképtelenek nyilvános vizsgalat alá vonandók, mely alatt a vagyonbukottnak be kell igazolnia, hogy bukását nem saját hibája okozta. A csődtömegnek realizálása és felosztása végett külön gondnokok neveztetnek ki. Chamberlain törvényjavaslata az alsóházban nagy ellenzésre fog találni, először, mert az angolok nem szeretik, hogy a kormány magánügyekbe avatkozzék; másodszor, mert a board of trade a gondnokok kinevezése által az ország minden részében hatvan uj hivatalnokot nyerne, miáltal a kormány protekcziója nagyobbodnék, mit az angolok sem szeretnek, végül pedig azért, mert az alsóházban igen sok ügyvéd foglal helyet, ezek pedig nem igen óhajtják, hogy a csődügyek hivatalos felügyelet alatt gyorsan lebonyolittassanak, mert ez által legjobb keresetük csökkentetnék.

** **Franczia járadék-konverzió.** Egy párisi hir szerint *Tirard* pénzügyminiszter a szándékolt ötszázalékos járadék-konverzióra vonatkozólag mintegy öt nappal ezelőtt tervet terjesztett volna a minisztertanács elé. E terv szerint a kamat csak ½ százalékkal szállittatnék le, a mennyiben az ötszázalékos járadék 4½ százalékossá változtatnék át. A pénzügyminiszter azzal indokolta javaslatát, hogy a járadék kamatlábának fokozatos leszállitása ama aggályokat és nehézségeket is el fogja oszlatni, melyek eddig Francziaországban minden tervet, mely járadékkonverzióra vonatkozott, mindjárt csirájában megsemmisitettek. Még nagyobb megnyugtatására szolgálna azonban a járadéktulajdonosoknak az, ha a kormány arról biztositaná őket, hogy a járadékkamatot tiz évig nem fogja még alább szállitani. A tervnek e pontja ellen azonban a minisztertanács több tagja nyilatkozott volna, s annak a konverzió-törvénybe való felvétele ellen azt hozták volna föl, hogy a mostani kormány nem tehet oly igéreteket, melyek az utána következő kormányokat évek során át köteleznék. Különben a nemzetgyülés sem járulna hozzá, hogy a szabad rendelkezés igy megakadályoztassék, s az aránylag oly hosszu idő alatt felmerülhető eshetőségeknek elébe vágassék. Ez az érv döntött s az inditványozott biztositás elejtetett. Hogy ezzel a terv maga is el fog ejtetni, az legközelebb fog eldőlni.

** **Fizetésképtelenségek.** A budapesti hitelezői védegylet tudatja, hogy *Arnoth* Constantin, *Arnoth* Lyubomir Mokrinon és *Fischer* Lipót S.-A.-Ujhelyen fizetéseiket megszüntették. A minap közölt Weinberger Albert féle csődesetre vonatkozólag a hitelezői védegylet tudatja, hogy ez esetben Weinberger Albert *báttai* kereskedőről volt szó.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Márczius 23. —

Gabonatőzsde.

Magánforgalom.

Ma, mint nagypéntek napján a gabonacsarnok zárva volt és igy kész áruban nem volt forgalom.

Határidőüzletben a mostani viszonyokhoz képest felette élénk magánforgalom fejlődött ki; az irány az ujabbi fagyok következtében határozottan szilárd volt. — Köttetett:

Szokványbuza: tavaszra 2500 mm. 9.65 frt, 2500 mm. 9.70 frt.

Szokványbuza őszre 2000 mm. 10.16 frt, 1000 mm. 10.17 frt, 1000 mm. 10.19 frt, 4000 mm. 10.18 frt.

B.-tengeri május—juniusra 7500 mm. 6.37 frt.

Szokványzab őszre 1000 mm. 6.62 frt.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 500 mm. 14¼ frt.

Zárlat szilárd.

Déli 12 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	9.67 — 9.70
Szokványbuza őszre	»	10.17 — 10.20
Bánsági tengeri május—juniusra	»	6.36 — 6.38
Szokványzab tavaszra	»	6.52 — 6.55
Szokványzab őszre	»	— — —
Káposzta-repcze augusztus—szept.-re	»	14.¼ — 14.⅜

A **délutáni** magánforgalomban az irány tartósan szilárd maradt csekély üzlet mellett és köttetett:

Szokványbuzu őszre 1000 mm. 10.22 frt.

B.-tengeri május—juniusra 2500 mm. 6.40 frt.

Értéktőzsde.

(Magánforgalom.)

A mai magánforgalomban mindamellett, hogy Párisból gyönge boulevard-jegyzéseket jelentettek, igen csekély üzlet mellett meglehetős szilárd irány uralkodott. A **délelőtti forgalomban** osztrák hitelrészvények 310.90 és 311.60 közt váltakozván, maradtak 311.50-en, magyar 4%-os aranyjáradék 88.82½-en, magyar papirjáradék 87.05-ön köttetett. **A délutáni forgalomban** csak osztrák hitelrészvényekben fordult elő néhány kötés 312.20-on, mire 312.30 pénz maradtak.

Sertéskereskedelmi csarnok

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, márcz. 23. Jó áru hiányzik. Az üzlet korlátolt. Az árak szilárdak. Magyar urasági öreg nehéz 57½—59 forint, fiatal nehéz 61½—62 forint, közép 58—60, forint, könnyü 55—57 forint. — Szedett nehéz 58—59 frt, közép 57—58 frt, könnyü 56—57 frt. — Romániai, bakonyi nehéz —.— frt, átmeneti, közép 56—58½ frt átmeneti, könnyü 55—56, átmeneti, eredeti nehéz ——, átmeneti, közép 52½—54½, átmeneti Szerbiai nehéz 60—61, átmeneti, közép 58—59 átmeneti, könnyü 56—58. Hizó egyévesélősulyban 4% 51—56, hizó két éves élősulyban 4% ———. Két éves hizó a vasutról mázsálva ———. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el vevőnek páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittettek.

Hajóforgalom.

A Duna balpartján f. hó 22-én a következő vizijármüvek kötöttek ki: Pleyer Márton dereglyéje 30 kbmt. épületkővel Promontorról. — Luczenbacher Pál utódai 29. sz. m. h. 31,600 db faltéglával Szobról. — Kukorovics István 4 talp, 150 mm. sőprüvel Trencsénből. — Fischer W. «Kincsem» m. h. 572 mm. buzával, 10 mm. babbal, 563 mm. tengerivel Duna-Földvárról. — Tombár Mihály «Erzsébet» m. h. 2800 mm. buzával Sziváczról. — Jaczkó Mihály és társa «Duna-Földvár» m. h. 1200 mm. buzával, 100 mm. babbal Duna-Földvárról. — Simon József h. h. 159 hektoliter borral Nagy-Marosról. — Simon S. dereglyéje 50 mm. agyaggal Váczról.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Termények.

Páris, márcz. 20. A hideg időjárást a mult héten meleg eső szakitotta meg, s a gazdák ismét nem folytathatták a tavaszi munkát. *Buza* vidéki piaczainkra a rosz idő miatt kevés szállittatott, minek következtében a kinálat gyenge maradt. Az itteni piaczon is igen korlátolt üzlet fejlődött s az árak nem változtak. Belföldi sárga buzáért 26 franktól 26 frank és 50 centim közt változott az ár, piros buzáért 24 frank 50 centim és 25 frank 75 centimes közt métermázsánkint kértek; amerikai piros őszi buza 27 frank 50 centimtől 28 frankig métermázsánkint, Hávreból, magyar buza 26 frank 50 centimesen kináltatott. A kikötői piaczokon szünetel az üzlet s az irány hanyatló volt. — Az amerikai uszó szállitmányok 8.497 millió hektolitert tesznek. Mult évi julius 1-től ez évi február 1-ig 37 millió hektoliter szállittatott Amerikából. *Rozs* jó irányt követett s az árak emelkedtek. — *Árpa.* Mérsékelt üzlet mellett az árak nem változtak. *Zabnak* jó kelete volt s az előző heti árakat tartotta meg. *Liszt.* A kilencz márkás lisztben a mult héten nem igen élénk forgalom volt, s az árak mintegy 50 centimmel estek. Fogyasztási liszt ára nem változott, a kinálat nagy, a kereslet csekély volt. *Repczeolajban* az üzlet igen csekély volt, s az árak 50 centimmel estek az előző héthez képest. Az irány a hét végén meglehetősen szilárd volt. A raktári készlet 232,500 métermázsát tesz. *Szesz.* Az üzlet jelentéktelen volt, de az árak jól tartották magukat, a hét vége felé azonban 75 centimmel estek.

Czukor.

Páris, márcz. 20. Az itteni piacz a többi európai piaczokról érkező hausse-jelentésekre szilárd irányt folytatott. A forgalom mindazáltal szük határok közt mozgott és a szilárd irány csakis az eladók magatartásának tulajdonitható, kik a csekély készlet daczára az árakat lassankint felemelték. A határidőüzletben a harmadrendü fehér czukor folyó hóra 75 centimessel — 1 frankkal, április hóra 1.50 frankkal, négy hóra május 1-től számitva 1 frankkal és négy hóra októbertől számitva ¼—½ frankkal emelkedett a mult hét ellenében. 99 foku fehér és 88 foku barna czukor ½—¾ frankkal emelkedett a mult hét ellenében. Az eladók még e magasabb árak mellett is rezervált magatartást tanusitottak, és a czukorgyárak képviselői óvatosan jártak el a vásárlásoknál, hogy rohamos hausse ne keletkezzék. A párisi közraktárakban a készlet a lefolyt héten 8000 zsákkal csökkent, ugy hogy most csak 863,000 zsákot tesz; 1882-ben ugyancsak ez időben 826,000 zsákot tett a készlet. A nyers-czukorpiacz szilárd iránya a finomitott gyártmányra is befolyással volt. A kereslet ugy belföldön, valamint kivitelre nagyobb volt, és Anglia részére nagyobb vásárlások történtek. A gyárak azonban gyártmányaiknak árait nem emelték fel.

Vidéki üzlet.

Kolozsvár, márcz. 22. Ismét télre fordult tavaszunk, meglátszott a mai hetivásáron. Kevés behozatal mellett gabonaárak általán emelkedtek. A közeli ünnepek befolyása pedig majorság-piaczunkon szöktette fel az árakat. Általán közepes hetivásárunkon a következő árakat jelezhetünk. Gabonapiaczon: Buza 76 kg. 9 frt, 75 kg

8.50 frt, rozs 7.40 frt, kukoricza 75 klg. 6.50 frt, zab 42 kg. 5.80 frt. Elelmi czikkek: marhahus kg. 44 kr, disznóhus 50 kr, szalonna 88 kr, kolbász 70 kr, füstölt disznóhus 50 kr, disznózsir 88 kr, 20 liter alma 1.20 kr, tojás 5 drb 10 kr, aszalt alma literje 10 kr, aszalt szilva lit. 15 kr, aszalt körtve 12, hal kg. 1.40 kr, pityóka 20 lit. 45 kr. Majorság: kövér liba párja 6.80 frt, rideg p. 4 frt, csirke 90—1.20 frt, pujka p. 5.80 frt. Takarmány: Egy szekér széna 8—9 frt, egy szekér szalma 3 frt, egy szekér koré 3—4 frt, zsup szalma párja 10 kr. Disznópiaczra felhajtatott 270 drb, ebből eladatott 130 darab, kövér 47—72 frt, sovány 22—28 frt és malacz 15—20 forinton.

Miskolcz, márcz. 21. (Az »Egyetértés« tudósitása.) A hideg idő ugyan engedett, mégis csak legjobb esetben lehet a tavaszi munkálkodásokat az ünnepek után t. i. e hó 27-én megkezdhetni. Földbirtokosaink mult évhez képest körülbelül egy hónappal vannak hátra maradva és a mint látszik a tavaszi vetésekben sokkal kevesebb fog arattatni mint a mult évben. A terményüzletben megjegyzésre méltó változás nem történt, fővevőink saját malmaik és konzumensek. Külföld körülbelül semmit sem veszen. Mai árak a következők: Buza 8.60—9.30, rozs 6.60—7, árpa 6.60—8.50, zab 5.60—5.80, tengeri 6.10—6.30 frt 100 klgr. és minőség szerint.

BORASZAT.

*** «A szőlőmivelés és borászat kézikönyve»** czimü igen hasznos s valóban hézagot pótló szakmunka jelent meg az Athaeneum társulat kiadásában *Molnár István* a budapesti vinczellérképezde igazgatójának tollából. — Ára 3 frt. — Szerző sokkal jobban ismertebb szakember az ország borász-közönsége előtt, semhogy ne tudnók, miszerint müve a mai kor szinvonalán áll s a müvelt bortermelő közönségnek igazán nélkülözhetlen kalauzát van hivatva képezni. — Mindazáltal részünkről is szükségesnek tartjuk e kiváló irodalmi tüneményt olvasóinkkal némileg megismertetni.

Szerző 25 ivre terjedő 159 ábrával illusztrált munkájával két czélt akart elérni; nevezetesen jó használható s később a fillokszera mellett is hasznavehető kézikönyvet akart adni a magyar szakközönségnek: másrészt segiteni akart, mint előszavában is bevallja, azon nagy hiányon, hogy szaktanintézeteink tanulóinak nem volt mit kezébe adni vezérfonalul. — Ezen két czél elérésének egyeztetése egyike volt a legnehezebb feladatoknak; de mégis meglehetősen sikerült. — A gyagyakorlati szöllész és borász kifogja belőle magának kereshetni azon fejezeteket, a melyeknél kalauzolásra, felvilágositásra épen szüksége van; a tanintézeti s szakiskolai tanuló, valamint a borászati iparágat alaposan megtanulni akaró kezdő gyakorló borász pedig, kezdheti az elején a tanulmányozást s biztositjuk, hogy a mű buzgó áttanulmányozása után eme sokoldalu ismereteket igénylő és hazánkban annyira fontos iparág igényeivel tisztában lesz magával.

Különösen kiemelendőnek tartjuk az ampelografia részt, a melyben az érdemesebb szőlőfajok — mint a leirásból láthatjuk — szerzőnek saját tapasztalatai s fáradságos több évi megfigyelései után iratnak le. Szerző, nem elégszik meg a száraz leirással, leirja a fajok használhatóságát, azok fekvési s talajbeli igényeit s leghelyesebb módját is. Az is igen sokat ér, hogy tisztázta a müben a fajok elnevezéseit s minden faj rendes nevei után zárjelek között megtaláljuk annak az egyes vidékeken használt hasonneveit is.

Hogy e tekintetben mily nagy a zavar, ám csak egy példát idézünk e helyütt. Igy a tokaji «furmint» Balatonmellékén «szigeti»-, az erdélyi részekben «som»-, hazánk nyugoti részeiben «zapfner», «Gemeiner« s a külföldön «Mosler»-nek neveztetik s mindezek egy és ugyanazon fajt képeznek. Igy van ez számos más hazai fajjal.

A magyar fajok leirásában ezen mü az első, mely biztos s helyes uton jár s szerző nem egy helyen száll sikra a nemzetközi ampelografusok szótárával szemben is.

Nagy figyelmet érdemel az amerikai szőlőfajok leirása is a kérdés alatt levő müben s ha hozzátesszük, miszerint Champin oltásmódjainak legjobbjait is világos s igen jól sikerült ábrák kiséretében ismerteti meg: kitünik, hogy e munka még sok ideig fog a jövőben is jó szolgálatot tehetni a szőlőmivelők kezében, a mindinkább elharapódzó fillokszera veszély mellett is.

A szőlőmivelésnél megismertetnek ábrak kiséretében a figyelmet érdemlő művelési módok és pedig összekötve az egyes művelési módok által igénybe vett fattyazás s válogatási eljárással, mi az átnézetet a művelés módoknál megkönnyiti.

A bor készitésnél nem kis feltünést kelt a különféle s eddig általunk tévesen ismert borkészitési eljárások ismertetése. Az erjedés, a borkezelés s a borbetegségeknél szerző minden sorából hosszas gyakorlat s az összes külföldi szakirodalom alapos ismerete, valamint a tudomány szinvonalán álló képzettség tünik elő, ugy hogy azt jó lelkiismerettel ajánlhatjuk az érdeklődő borászok figyelmébe.

*** A bortermelők országos szövetkezete**, miután, a megalakuláshoz szükséges 500 üzletrész jegyezve van, april 12-én délelött 10 órakor, Budapesten a «Köztelken» alakuló közgyülést tart.

GAZDASÁGI KOZLEMÉNYEK.

A földmivelési oktatásról.

Kodolányi Antalnak e czim alatt a Gazdakörben tartott értekezése, mint annak idején emlitettük, beható tanulmányozás és véleményadás végett a Gazdakör közoktatásügyi bizottságához utasittatott. A bizottság a tanulmányozást befejezvén, következő jelentést terjesztett a Gazdakör igazgatósága elé:

A közoktatási bizottság Kodolányi Antal felolvasásában nem csak az eszmecserére, de oly irányu javaslatok meghozatalára is bő anyagot talált, a melyek kiválóan alkalmasak a nép gazdasági ismereteinek fejlesztésére.

Eltekintve a felolvasás kritikai részétől s azoktól, melyeket felolvasó a felsőbb gazdasági tanintézet mikénti felállitására vonatkozólag elmondott, a bizottság a főfigyelmet a népoktatásra forditotta és ugy találta, hogy a nép oktatását a gazdászat terén a falusi iskolákban, a felsőbb nép és polgári iskolákban a többi tantárgyakban való előmenetelt nem gátló kertészeti foglalkozás által lehetne leginkább előmozditani. A néptanitónak tehát az iskola mellett való kertben a méhészetre, a selyemtenyésztésre, a gyümölcsfatenyésztésre s a zöldségtermelésre kellene a tanulókat gyakorlatilag oktatni; de e mellett oly olvasó könyveket kellend a növendék kezébe adni, a mely felderitené okait a kertben gyakorlatilag végzett munkáknak.

A bizottság ezen kertészeti foglalkozásra fekteti a fő sulyt a tanitásnál, mert a kertészet, méhészet és selymészet elsajátitásával oly foglalkozásra tehet mindenki szert, a melyet haszonnal még a legszerényebb állásu földbirtokos s zsellér is gyakorolhat, s mert a növénytan ezen gyakorlati alkalmazása által a gyermek fogékonyságot nyer a földmivelés követelményeinek megértésére.

A mi a földmivelést illeti magát, — a bizottság abban a nézetben van, hogy ennek tulzottan nagy keretet elfoglalni nem szabad, mert ez elvonhatná a tanulókat a többi tárgyaktól. Továbbá a földmivelés oktatása, ha nem szakavatottan és főleg, ha nem a vidék jellegének megfelelő módon tanittatnék csakhamar visszariasztaná a szülőket gyermekeiknek oly irányu neveltetéstől, a melyet felette gyakorlatiatlannak tekintenek.

Ennélfogva mellőzhetetlennek tartja a bizottság azt, hogy jó olvasókönyvekből tanulják a növendékek a szőlőkezelés, a borászat, állattenyésztés és földmivelés általános elveit és pedig mindenkor az érdekelt vidékek jellegére tekintettel, küzdve némileg a rosz szokásokkal s előitéletekkel. A bizottság nem kétkedik abban, hogy ha az olvasó könyvek helyesen lesznek szerkesztve, azoknak csakhamar észlelhető lesz hatá a nemcsak az azokat olvasó gyermekeknél, de maguknál a szülőknél is.

Midőn tehát a méhészetre, a selyem hernyók tenyésztésére s a gyümölcs és zöldségkertészetre nagy sulyt fektetnénk és ennek elsajátitását főleg a gyakorlati foglalkozás által véljük elérhetőnek, akkor másrészt helyes olvasókönyvek használása által, elérve lesz oly helyes elterjesztése a gazdászati müveleteknek, melyeket minden népiskolai tanitó ugy se lenne képes helyesen előadni.

A bizottság egyszersmind azon óhajtásnak is kifejezést ad, hogy a tanitóképezdékben és a papnöveldékben a kertészet, selymészet és méhészet tanitására suly fektessék s e részben a tanitójelöltek gyakorlatilag is oktattassanak.

A földmivelési iskolákra nézve abban a véleményben van a bizottság, hogy ezeket az egyes vidékek külömböző gazdászati jellegéhez képest kell az országban minél több helyen felállittatniok és berendeztetniök. Különösen a gazdasági jellegre fektetendő itt a fősuly, mert az egy bizonyos jelleggel biró vidékről jelentkező növendékeket az ezen vidékek érdekeinek megfelelő földmivelési iskolában lehet csak a sikerre való kilátással kiképezni. Az oktatásnak a specziális gazdasági jelleggel biró vidéken üzött földmivelési ágakra kell és pedig kiválóan gyakorlati szempontból történni, az elméleti rész csakis röviden adatván elő. Ezen iskolákba csakis a gazdasági munkák végzésére kellően képes oly ifjuk veendők fel, kik az elemi iskolákat kellő sikerrel végezték el, s a kik oly korban vannak, hogy róluk feltehető, hogy a tanultakat később a gyakorlati téren is fogják érvényesiteni s a földmivelés helyesebb fogásait vidékükön példaadás által fogják terjeszteni. A nagyon fiatal korban való felvétel tehát nem pártolható, s igen kivánatos, hogy a mennyiben ez lehetséges a kassai rétmesteri iskola mintájára ezen intézetekbe kiszolgált fiatal altisztek is vétessenek fel, kiknek szellemi képzettsége biztositék a siker tekintetében.

Ha az állam a berendezési költségeket magára vállalja is, mellőzhetetlenül szükséges, hogy az érdekelt vidékek ösztöndijak, illetőleg alapitványok által tegyék lehetővé a növendékek élelmezési és ruházati költségeinek fedezését. E részben a gazdasági egyesületekhez és törvényhatóságokhoz kellene fordulni, hogy e tekintetben a siker biztositva legyen.

Tekintve, hogy vinczellérképezdéinkben a gyümölcsfa- és zöldségtermelés könnyü szerrel tanitható, kivánatos lenne ezen tárgyak tanitásának életbeléptetése legalább egynehány vinczellérképezdében.

Habár a vándortanárok intézményét a bizottság olyannak tekinti is a mely, mivel a kellően képzett egyének nem állanak mindig rendelkezésre, mindenkor korlátozott fog maradni: mégis nem kétkedik abban, hogy a földmivelés egyes ágainak emelésére mi sem fog annyira hatni, mint a képzett vándortanárok müködése, főleg ha tevékenységüknek főkép gyakorlati és kevésbé elméleti téren adnak kifejezést. Minthogy pedig kellően képzett vándortanárok nem állanak elegendő számban rendelkezésre, s minthogy nem csak a fiatal egyének, de az idősebb földmivesek oktatása is szükséges és kivánatos: azon nézetének és óhajának ad kifejezést a bizottság, miszerint akár a földmivelési minisztérium, akár a gazdasági egyesületek kezdeményezésére, de találtassék ut és mód oly felolvasások készitésére, a melyekben az egyes müveleti ágak körüli teendők az egyes vidékek gazdászati jellegét tekintve népszerüen iratnak le, s az egyes vidéken uralkodó helytelen gazdasági szokásokat megerőtlenitik. Ezen felolvasásokat a gazdasági egyesületek volnának hivatva a legutolsó faluba is elterjeszteni, a hol azokat a gazdasági egyesületeknek valamely buzgó tagja, akár a pap, tanitó, vagy jegyző a téli estéken felolvashatna.

Ily felolvasások szerkesztőinek dijazását a bizottság a kormány figyelmébe kivánja ajánlani.

A földmivelési minisztérium, ugy esetleg a gazdasági egyesületeknek kezdeményezéséhez tartozik oly népies olvasókönyvek szerkesztése, a melyekben az egyes vidékek gazdasági érdekeinek megfelelő ágai a földmivelőknek adatnak elő, s a melyek a kisgazdáknak tanácsot tartalmaznának azon teendőkre vonatkozólag, a melyeket a földmivelési üzlet hoz magával.

A bizottság helyesli Kodolányi Antalnak azon nézetét is, hogy a vidékeken minél nagyobb számban létesittessenek gazdakörök, a melyeknek hivatása lenne a vidéki gazdasági egyleteknek tudtára adni kerületük gazdasági bajait, s másrészt a vidéki egylettel karöltve a földmivelőknek oly irányt kijelölni tanácskozások, előadások, netalán dijazások rendezése által, melyek a helyesebb eljárásokat köztudomásra hozzák, a kis gazdát a fennálló viszonyokról tájékozzák.

Ezek alapján a bizottság határozata a következőkben foglalható össze:

«A bizottság pártolja a gazdasági főiskola felállitásának eszméjét.

A földmivelési iskolák főleg a falusi kisbirtokosok számára, az illető vidék gazdászati jellegére és szükségeire való tekintettel állitandók fel a kormány által.

Ezen iskolába csak is a mezőgazdasági munkákra alkalmas egyének és stipendiumok mellett vétessenek fel. Ezen intézetekben leginkább gyakorlat utján tanittassanak a helyes eljárások.

A népiskolákban, a felsőbb nép- és polgári iskolákban a földmivelési oktatás különös tekintettel a kertészetre, selyemtenyésztésre s méhészetre, gyakorlati módon leginkább az iskola kertjében viendő keresztül, a nélkül, hogy a tanodai képzés többi iránya ez által zavartatnék.

A tanitó-képezdékben a kertészetre, méhészetre, gyümölcsfa és selyemtenyésztésre kiváló suly fektetendő.

A vinczellér-képezdékben a kertészet külömböző nemei gyakorlatilag tanittassanak, de ezek egyikében kiválólag a kertészet volna tanitandó.

A vándor tanári intézmény, gyakorlati és specziális irányokban fejlesztendő, s minthogy elegendő szakképzett vándor tanár nem áll rendelkezésre, az egyes vidékek speciális érdekeinek megfelelő mivelési ágakat ismertető olvasó könyvek népszerü nyelven szerkesztessenek és terjesztessenek. Végre a gazdasági egyesületek által a vidék jellegének megfelelő népszerü felolvasások terjesztendők, a melyeket az egylet buzgó tagjai, a lelkész, tanitó, vagy jegyző által olvastatna fel téli estéken.

Ezenkivül kimondatott, hogy az országos gazdasági egyesület felkérendő, hogy ezen határozat értelmében ugy a kultusz, mint a földmivelési miniszteriumhoz felterjesztést intézzen.»

NAPIREND: Márczius 24-én.

Naptár: Szombat. — Római kath.: Nagy szombat. — Prot.: Nagy szombat. — Görög-orosz: (márczius 12.) — Zsidó: (veadar 15.) S. purim. Sabbat V. — Nap kél 5 ó. 56 p., nyug. 6 ó. 17 p. — Hold kél 7 ó. 19 p. este nyug. 5 ó. 40 p. reggel. — Hold a földtávolban.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter fogad délben 1—2 óra közt.

Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2 óráig.

Zichy-kiállitás a képzőművészeti társulat sugárúti műcsarnokában d. e. 9-től esti 9-ig. Belépti dij 30 kr.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—4.

Üvegfestészeti kiállitás Kratzmann Ede műtermében (a füvészkert mellett) látható egész nap dij nélkül.

Muzeumban: képtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Allatkert nyitva egész nap.

Császárfürdőbe hajó indul óránkint.

Margitszigetre hajó indul óránkint.

Kivonat a hiv. lap márcz. 23-i számából.

Arverések a vidéken. Nagy János 2125 forintra becs. ingatl. jun. 19 Dunaszeg (Győr). Hecht Salamon 2338 frtra becs. ingatl. jun. 5 Tököld (Galgócz). Schmidt Lipót 211 frtra becs. ingatl. ápril 9 Tétény (pestvidéki tvszék). Kiss Mária 2529 frtra becs. ingatl. ápril 17 Kis-Oroszi (pestvidéki tvszék). Berzenczei Miklós 28,498 frtra becs. ingatl. ápril 23 Klicz (Deés).

Csődhirdetmények. Zeisler Aladár nagyváradi lakos ellen, bej. május 17. Csődbiztos: Jelentsik István tvszéki biró, tömeggondnok: dr. Wallner Ödön ügyvéd.

Csődmegszüntetések. Wilhelm Ignácz vágbeszterczei, Birnstingel Sándor rimaszombati lakos ellen.

Pályázatok. A győri kir. tvszéknél irnoki, — a kézdivásárhelyi kir. ügyészségnél irnoki állomásokra.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Csávolszky Lajos.

IDEGENEK NÉVSORA.

Erzsébet szálloda.

Stukits P. mgnzó Bécs.
Markovits G. Fehértemplom.
Dr. Mocsáry A. Pécs.
Dinnyés D. Ráczkeve.
Füredy A.-né B.-Bánya.
Steiner M. hiv. Sopron.
Herzfeld J. kdő Szeged.
Horváth J. Piski.
Mosel A. kdő Köln.
Münster J. kdő Mohács.
Gottlib S. kdő Simontornya.
Blau és lánya Mohács.
Salamon B. kdő Szombathely.
Gstettner V. kdő N.-Kanizsa.
Hirsch J. kdő Pinczehely.
Honig E. kdő Szováta.

Európa szálloda.

Br. Vay M. birt. Golop.
Entremont A. kdő Bécs.
Engel Gy. kdő Pécs.
Engel R. kdő Pécs.

Fehér hattyu szálloda.

Szöke J. pinczér Arad.
Weismann M. Heves.
Hupert J. kdő Monor.
Szamek J. kdő Komárom.
Reit A. iparos M.-Óvár.
Strausz Gy. Tata.

Holzwarth-Frohner száll.

Eisenstätter R. és neje Szeged.
Steiner B. Szeged.
Fischl J. kdő Bécs.
Weinmann L. Bécs.
Schüller F. Bécs.
Robitschek E. Bécs.
Kerpl A. és neje Bécs.
Hecht A. kdő Mainz.
Lippmann S. Debreczen.
Kohn J. Miskolcz.
Löwy L. Szentes.
Jiracsek J. Belgrád.
Fillipp F. Beneschau.

Hungária szálloda.

Gr. Vay T. birt. Drezda.
Lónyay J. birt. Olaszi.
Van Royen J. örnagy Haag.
Végh J. tanár Arad.
Nemes Gy. Ráczmecske.
Fischer K. India.
Dr. Lampl F. Bécs.
Spohn F. gyáros Bécs.
Fridrich A. Schönlinde.
Schenk J. kdő Bécs.
Milutinovitz T. Pancsova.
Rechner L. kdő Temesvár.
Westzfried J. kdő Brünn.

István fög. szálloda.

Solymos G. birt. Solt.
Heiss G. mgnzó Bécs.
Batyka J. hiv. Pozsony.
Burián K. Sz.-Fehérvár.
Stein H. Csehország.
Friedmann M. Baja.

London szálloda.

Dr. Wallenstein P. Bukarest.
Neumann J. kdő Nyitra.
Schlesinger G. N.-Abony.

Magyar király szálloda.

Dankó J. és anya Keczel.
Gorovich E. M.-Sziget.
Spilenberg J. Gálszécs.
Lieber Gy. Szigetvár.
Oláh D. hiv. Debreczen.
Julian C. Berlin.
Chattand G. Berlin.

Marchal-Angol királynő szálloda.

Kállay B. miniszter Bécs.
Halassy E. B.-Gyarmat.
Dahlen Zelma Bécs.
Bugarsky S. Bécs.
Gotwald J. kdő Bécs.

Nemzeti szálloda.

Br. Podmaniczky L. Aszód.
Katz J. birt. Debreczen.
Balogh K. Zilah.
Fancsevits L. Komárom.

Pannonia szálloda.

Rótey M. Kolozsvár.
Halmay A. Salgó-Tarján.
Steinecker G. B.-Gyula.
Dr. Szekeres J. Kanizsa.
Voigt N. Huszt.
Berényi L. kdő Szabadka.
Berényi B. kdő Szabadka.
Kuttel F. Szatmár.
Szalay J. Gyöngyös.
Brey J. Tamási.
Schönfeld A. Apostag.
Zorád F. Uj-Sz.-András.
Fallek J. hiv. Kassa.
Kubina A. Sz.-András.
Gombos V. kdő Czegléd.
ifj. Berger L. Czegléd.
Eva A. gtiszt Kohan.

Páris szálloda.

Endl A. mérn. Bécs.
Kellner J. mérn. Bécs.
Miklaucsics F. Bécs.
Eger E. orv. Bécs.
Marmorstein J. kdő Bécs.
Goldberger D. kdő Losoncz.

Schmidt-Orient szálloda.

Bauman M. igazg. Bécs.
Mezey D. birt. Sz.-Fehérvár.
Bossányi R. birt. Lontó.
Sárközy D. birt. Arad.
Kellner G. erdész Arad.
Völgyi Gy. Baja.
Kömmer J. hiv. Bács.
Beruly J. mérn. Bécs.
Fischer A. kdő Pozsony.
Burger T. kdő Bécs.
Ebner L. kdő Bécs.
Grosz D. kdő Kassa.
Schwartz S. kdő Eger.
Bruckner J. kdő Miskolcz.

Tigris szálloda.

Pollák V. vállalk. Laczháza.
Jakab A. Uj-Verbász.
Satka K. Gy.-Sz.-Miklós.
Klein B. kdő Bécs.

Elhaltak Budapesten 1883. márcz. 22.

Jucha Á. 43 é. kovács IX. k. soroksári-u. 15. tüdőlob.
Prickl Gy. 53 é. lámpatisztitó VIII. k. kalvária-u. 7. májbaj.
Halasi I. 58 é. szabó VII. k. kerepesi-u. 72. tüdővész.
Hreha J. 51 é. napsz. VII. k. akáczfa-u. 17. mellhártyalob.
Csoban János 81 e. szolga VI. k. arad.-u. 33. májbaj.
Német János 62 é. szegkovács utról tüdővész.
Vasas R. J. 76 é. özvegy VI. k. mozsár-u. 3. béllob.
Csermák J. 38 é. napsz. VIII. k. tavaszmező-u. 3. tüdőlob.
Grünbauer N. 43 é. kovács VIII. k. sárkány-u. 11. agyburoklob.
Marina A. 28 é. cseléd VII. k. kerepesi-u. 42. tüdővész.
Akli Ferencz 48 é. kocsis VIII. k. tüdőlob.
Punzengruber N. 32 é. szolga V. k. Nádor-u. 8. koponyatörés.
Ellinger A. 54 é. rézmüves VIII. k. Mária-u. 8. tüdővész.
Sebeczki M. R. 50 é. szabó utról tüdővész.
Lepkó Anna 60 é. lakástalan agyguta.
Szinak F. 63 é. csizmadia IX. k. Csepelrakpart 10. tüdővész.
Bartos K. 23 é. czipész VII. k. dob-u. 68. tüdővész.
Ziegelwagner S. M. 38 é. szatócs neje I. Attila-u. 127. hashártyalob.
Tomann M. 45 é. gazdaasszony VII. k. vig-u. 28. gümőkór.
Toth S. E. 56 é. gazdat. özv. VIII. k.-stáczió-u. 46. mellhártyaloh.
Volek J. 28 é. napsz. VIII. k. Szerdahelyi-u. 6. béllob.
Szokol F. 2 é. vaseszterg. fia VIII. k. kőbányai-u. 13. agyhártyalob.
Szenoncz J- 23 é. kömüves neje VI. k. Kisfaludy-u. 14. tüdővész.
Weiner W. J. 35 é. tisztv. neje V. k. váczi-u. 62. tüdőbántalom.
Kurz A. 27 é. órás V. k. korona-u. 28. gümőkór.
Schierer M. 26 é. napsz. I. aranykakas-u. 7. tüdővész.

NYILT-TÉR.

Szives megfigyelésül!

PLESS VILMOS BÉCSBEN

cs. kir. udvari kalapgyáros készitményeinek **ujdonságai** legnagyobb választékban vannak készletben s változatosságuknál különös érdeklődést keltenek.

A **Pless**-féle kalapok, melyeknek raktára egész Budapest részére **csakis nálam van, finomságuk**-, könnyüségük-, **tartósságuk**- és elegáns kivitelüknél fogva jól megállapitott hirnévnek örvendenek. E **különlegesség** megszemlélésére a t. cz. közönséget ezennel meghivom.

Mély tisztelettel

Reinitz

6209

Dorottya-utcza 4.

Köhögés, rekedtség, elnyálkásodá stb. ellen.

6031

A valódi Wilhelmsdorfi malátakivonat-czukorkáknak,

nagymérvü malátakivonat tartalmuknál fogva, sokkal nedvesen tartóbb, inger-csillapitóbb és nyákoldóbbak, mint mindazon mellczukorkák, melyek czukornál semmi egyebet vagy e mellett csak is felettébb közömbös anyagokat tartalmaznak.

Főraktár: váczi-utcza 13. sz. alatt.

Raktár a legtöbb gyógyszerész és kereskedő uraknál.

Csak akkor valódi, ha a dobozon áll:

Küfferle József és Társa.

T. cz.

Ezennel van szerenesém köztudomásra hozni, hogy *termény-bizományi üzletem* mellett mai naptól kezdve a Dunaparton, Thonetudvarban létező irodámban

Tözsde-bizományüzleti osztályt

nyitottam meg. Egyuttal ajánlom magamat *tőzsde-megbizások* fölvételére, melyeknek a *legszigorubb titoktartás* mellett való teljesitését kötelességemül fogom ismerni.

A tözsde az utóbbi napokban indokolatlan megrázkodtatásoknak volt kiteve és az értékpapirok minél előbbi emelkedése annál bizonyosabban várható. Ennek következtében mielőbbi megvételre ajánlom.

A magyar hitelbank s az osztr. hitelintézet reszvényeit.

A magyar leszámitoló és pénzváltóbank részvényeit.

Magyar 4-%os arany- s magy 5%os papirjáradékokat.

Ez értékpapirok beszerzésére nagyon csekély fedezet elég, a mennyiben ezeket az eladásig mérsékelt kamatok mellett a legkészségesebben letétben tartom. Mély tisztelettel

Budapesten, 1883. márczius 19-én.

STAUBER JÁNOS
Thonet-udvar, Duna-part.

6194

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

A szinházak ma zárva vannak.

ORPHEUM

hajós-utcza 27. sz., a dalszinház szomszédságában
1883. márczius hó 24-én.

a Purim ünnepély

tiszteletére nagy előadás.

Miss Lilli Jackton és Mister Hiáth angol grotesque tánczos és énekesek ügy
Miss Ida Hiath 8 éves csodaleány nemzetközi énekesnő (ki változásaiban igen hires) **első felléptük**, nemkülönben
Schmitter Lujza hires bécsiénekesnő;
Degenhardt J. hires bécsi komikus
A felgyógyult **Miss Mari Guinard** kedvelt angol szinésznő
Ungar és fia hires tornaművészek fellépte nemkülönben,
Amann Lajos hires mimikus ki ma különféle s uj arczkifejezéseket, köztük *Kossuth Lajost, Wagner Richardot, Schillert* stb. muatja be.
Fiori Anna hires grotesque tánczos és énekesnő,
Broters Artelli felülmulhatlan tornaművész a nyujtón
Porlaky Izabella k. a. kedvelt magy. énekesnő és
Elek ur magyar énekes fellépte.

Vasárnap és Hétfőn két előadás lesz:

VIZÁLLÁS 1883. márczius 23.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.11	—	áradó	M.-Sziget	0.90	—	áradó
Komárom	1.87	—	áradó	Beregszász	—	—	—
Budapest	1.91	—	áradó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	2.38	—	áradó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	4.57	—	áradó
Ujvidék	2.77	—	áradó	Szolnok	3.00	—	áradó
Pancsova	2.40	—	áradó	Szeged	3.46	—	áradó
Orsova	3.10	—	áradó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	—	—	vltztl.
Barcs	0.90	—	áradó	**Maros**			
Eszék	2.11	—	apadó	Arad	—	—	áradó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	5.06	—	áradó	Temesvár	1.22	—	apadó

IDŐJÁRÁS márczius 23. regg. 7 órakor.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A nagy légnyomás (773—776) a kontinens északi, a depresszió (756—759) annak déli részében van. A légnyomás különbözetek nagysága miatt többnyire erős szelekkel az idő északon derüs, éjjel fagyos; délen változó felhőzetü, helyenkint csapadékkal, részben gyengébb éjjeli fagygyal.

Hazánkban: Többnyire északi, helyenkint viharosig erős szelel mellett a hőmérséklet még kisebb, a légnyomás mindenütt nagyobb lett. — Az idő északon derült, délen változó felhőzetü, itt helyenkint havazott. — Az egész országban éjjel fagy volt, az északkeleti szélben 10—15 foknyi hideggel. — A tegnap jelzett idő változó jellegével végződik s derülő jelleget öltve jövőre szárazabb, egyelőre fagyos lesz.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Általában szeles, éjjel fagyos, közepes derült idő várhatni.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700 +	Szél iránya	és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	68.2	E	5	— 8.1	—	○
Besztercze	—	—	—	—.—	—	—
Beszterczebánya	68.1	E	2	— 10.0	—	○
Budapest	70.3	K	2	— 7.6	✱3	○
Csáktornya	70.5	E	6	— 9.2	—	◑
Debreczen	69.6	E	8	— 10.0	—	◑
Eger	71.7	EK	1	— 9.8	—	○
Eszék	—	—	—	—.—	—	—
Fiume	64.5	EK	4	— 1.1	—	◑
Késmárk	74.1	E	6	— 14.7	—	○
Keszthely	—	EK	4	— 7.4	—	◑
Kolozsvár	65.3	NY	1	— 9.0	—	◑
Magyar-Óvár	71.1	E	2	— 10.3	—	○
Mármaros-Sziget	66.2	EK	4	— 8.6	—	○
Nagy-Enyed	64.9	EK	3	— 0.3	—	●
Nagy-Szeben	65.9	ENY	3	— 7.9	✱11	✱●
Nagyvárad	69.9	E	3	— 8.5	—	○
Orsova	66.2	E	2	— 2.3	✱2	●
Pancsova	67.9	E	4	— 6.2	1	◑
Selmeczbánya	71.8	E	5	— 12.0	—	○
Sopron	69.7	◎		— 9.4	—	○
Szatmár-Németi	66.2	ENY	2	— 8.2	—	○
Szeged	68.6	E	3	— 7.8	—	○
Sepsi-Szt-György	—	E	2	— 10.2	✱13	✱●
Szolnok	70.8	E	4	— 8.2	—	○
Temesvár	69.9	E	4	— 9.0	—	○
Trencsén	69.1	E	3	— 7.0	—	○
Ungvár	67.1	E	4	— 9.8	—	◑
Zágráb	69.6	EK	4	— 7.2	✱3	○
Bécs	72.6	E	1	— 10.3	—	○
Bregenz	64.0	K	1	— 5.3	✱1	◑
Lesina	60.2	EK	1	+ 7.0	9	●
Pola	63.3	K	5	— 1.9	12	✱●
Prága	73.6	K	2	— 10.1	—	○

Jelek magyarázata: ◎ = szélcsend; ○ = tiszta, derült; ◔ = ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ ¾ = felhős; ● = borult; ● = eső; ✱ = hóesö; ▲ = jég; ≡ = köd; ∞ = göz; ⚡ = zivatar, villám.

Vasuti közlekedés-utmutató.

A vonat indul	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák államvasut indóházából		
Budapestről, Érsekujvár, Pozsony, Bécs	személyv. futárvon. személyv. futárvon.	9.30 este 8.30 regg 9.20 regg 2.10 d. u.
Bpestről, Vácz, Esztergom-Nána, Ersekujvár	vegyes v.	12.05 d. u.
Bpestről, Vácz, Esztergom-Nána	omnibusv.	5.— d. u.
Budapestről, Czegléd, Szeged, Temesvár, Karánsebes, Verciorova	személyv. futárvon. személyv	6.15 este 10.10 este 6.55 regg.
Budapestről, Czegléd	személyv.	8.— regg.
Budapestről, Czegléd	omnibusv.	3.— d. u.
A magyar államvasut (józsefv.) indóházából		
Budapestről, Hatvan, Salgó-Tarján, Losoncz, Zólyom, Ruttka	gyorsvon. személyv. személyv.	6.34 regg. 7.31 regg. 5.40 d. u.
Bpestről, Hatvan, Miskolcz, Kassa	személyv. vegyes v. gyorsvon.	7.31 regg. 8.49 este 11.— éjjel
Budapest, Szolnok, P.-Ladány, Nagy-Várad, Kolozsvár, Brassó, Predeal	személyv. gyorsv.	8.— regg. 9.45 este
Budapest-Nagyvárad	vegyesv.	6.46 este
Budapestről, Gödöllő Hatvan	helyivon.	2.50 d. u.
Budapestről Gödöllő Aszódra	helyivon.	10.18 d. e.
Budapest, Rákos, Ujszász, Szolnok	személyv. vegyes v. gyorsvon.	8.00 regg. 6.46 este 9.45 este
Budapest, Rákos, Ujszász, Szolnok, Aradra	személyv.	8.00 regg.
Budapest, Rákos, Ujszász, Szolnok, Arad, Temesvárra	vegyes v.	6.46 este
Budapest, Pécs, Üszög	vegyes v.	8.16 regg.
Budapest, Kis-Kőrös, Szabadka	személyv. vegyes v.	9.10 d. e. 8.20 este
A déli vasut (budai) indóházából		
Bpestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof	személyv. gyorsvon. vegyes v.	7.10 regg. 5.— d. u. 7.45 este
Budapest-Székesfehérvár	vegyes v.	11.00 d. e 7.45 este.
Budapest, Székesfehérvár, Grácz	személyv. vegyes v.	7.10 regg. 11. — d. e.

A vonat megérkezik	A vonatok minősége	Megérkezés idő
Az osztrák államvasut indóházába		
Bécs, Pozsony, Érsekujvár, Budapestre	futárvon. személyv. futárvon. személyv.	2.31 d. u. 5.42 d. u. 9.41 este 5.57 regg
Ersekujvár, Esztergom-Nána, Vácz, Bpestre	vegyes v.	11.51 d. e.
Esztergom-Nána, Budapestre	omnibusv.	8.30 regg.
Verciorova, Karánsebes, Temesvár, Szeged, Czegléd, Budapestre	személyv. futárvon. személyv.	8.40 este 7.30 regg. 8.45 regg.
Czegléd, Budapestre	személyv.	7.43 este
Czeglédről-Budapestre	omnibusv. vegyes v.	1.45 d. u. 5.20 este
A magyar államvasut (józsefv.) indóházába		
Ruttka, Zólyom, Losoncz, Salgó-Tarján Hatvan, Budapestre	személyv. személyv. gyorsvon.	8.50 regg. 8.00 este 10.14 este
Kassa, Miskolcz, Hatvan, Gödöllő, Budapestre	személyv. vegyesv. gyorsvon.	8.00 este 6.33 regg. 7.18 regg.
Predeal, Brassó, Kolozsvár, Nagyvárad, P.-Ladány, Szolnok, Budapest	gyorsv. személyv.	7.30 regg. 7.22 este
Nagyvárad, Budapest	vegyesv.	7.55 regg.
Hatvan, Gödöllő, Budapest	helyivon.	10.36 d. e.
Aszód Gödöllő Budapest	helyivon.	6.39 este
Temesvár, Arad, Szolnok, Ujszász, Rákos, Budapestre	vegyesv.	7.55 regg.
Arad, Szolnok, Ujszász. Rákos, Budapestre	személyv.	7.22 este
Szolnok, Ujszász, Rákos, Budapest	gyorsvon. személyv. vegyes v.	7.30 regg. 7.22 este 7.55 regg.
Üszög, Pécs, Budapest	vegyes v.	8.48 este
Szabadka, Kis-Kőrös, Budapest	személyv. vegyes v.	5.25 d. u. 6.58 regg.
A déli vasut (budai) indóházába		
Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár, Bpestre	vegyes v. gyorsvon. személyv.	8.13 regg. 11.35 d. e. 8.47 este
Székesfehérvárról-Budapestre	vegyes v.	4.58 d. u.
Grácz, Székesfehérvár, Budapest	személyv. vegyes v.	8.47 este 4.58 d. u.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.

Bécsi tőzsde márczius 22.

A) Általános államadósság.	Pénz	Áru
Egységesjár., papir, május—novemb. 5%	78.15	78.30
Egységes járadék, papir, febr.—aug. 5%	78.20	78.35
Egységes járadék, ezüst január—jul. 5%	78.50	78.65
Egységesjáradék, ezüstb. apr.—okt. 5%	78.60	78.75
Sorsolással, 1854-ből 250 frtsorsj. pp. 4%	119.25	120.—
Sorsolással, 1860-ból 500 frtsorsj. o.é. 5%	131.30	131.70
Sorsolással, 1860-ból 100 frt sorsj. o.é. 5%	137.50	138.—
Sorsolással, 1864-ből 100 frt sorsj. o.é.	167.50	168.—
Sorsolással, 1864-ből 50 frt sorsj. o.é.	167.50	168.—
Como-járadék 42 lira	37.—	39.—
Államjószági jelzáloglevél 120 frt 5%	147.50	148.—
Bécs-glogn. v. els. jegy. 100 frt p. p. 5%	98.—	— —
B) A birodalmi tanacsban képviselt királyságok és országok államadóssága.		
Osztrák aranyjár. adómentes 100 frt 4%	98.10	98.25
Osztr. papirjár. visszafiz. 1881 100 frt 5%	92.80	93.—
C) A magyar korona országainak államadóssága.		
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt 6%	120.25	120.45
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt 4%	88.95	89.10
Magyar papirjáradék 100 frt	86.95	87.15
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ezüst 5%	136.—	136.50
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ar. k. 5%	135.75	136.—
Gömöri államvas. záloglevél 150 frt 6%	— —	— —
Keletivasutiál. kötv. 1869-ből 300 frt 5%	91.30	91.60
Keletivasutiál. kötv. 1873-ból 300 frt 5%	110.—	110.50
Keletivasutiál. kötv. 1876-ból 100 frt 5%	95.80	96.30
Magy. államkölcs. 1871. sors. 100 frt 5%	— —	— —
Magy. államkölcs. 1873. sors. 100 frt 5%	— —	— —
Magyar urbériválts. kötvény 100 frt 5%	— —	— —
M. szőlődezsma-válts. kötv. 100 frt 5%	—.—	—.—
Magyar nyeremény-kölcsön 100 frt	97.50	98.—
Magyar nyeremény-kölcsön à 50 frt	115.75	116.—
M. tiszav. s szegdi ny. sorsj. 100 frt 4%	115.75	116.—
	109.90	110.20

D) Földteherm. kötv. 100 frt pp.	Pénz	Áru
Csehországi 5%	106.—	107.—
Bukovinai 5%	97.75	98.25
Galicziai 5%	98.—	98.50
Karinthiai 5%	105.50	— —
Krajna és tengerparti 5%	104.	105 —
Morvaországi 5%	104.50	105.50
Alsó-ausztriai 5%	105.—	106.50
Felső-ausztriai 5%	104.50	105 50
Salzburgi 5%	102.—	— —
Sziléziai 5%	110.—	— —
Stiriai 5%	103.—	105.—
Tiroli 5%	99.—	— —
Horvát- és szlavonországi 5%	99.—	102.—
Erdélyi 5%	98.25	98.75
Temesi bánság 5%	98.—	98.75
Temesi 1867-iki sorsolási záradék 5%	97.25	98.—
Magyar 5%	98.90	99.30
Magyar 1867-iki sorsolási záradék 5%	97.50	98.—
E) Más közkölcsönök		
Dunaszabályoz. sors. 1870-ből 100 frt 5%	114.—	114.50
Dunaszab. kölcsön 1878-ból 100 frt 5%	102.—	102.50
Pestvárosi kölcsön 1871 6%	103 —	103.50
Pestvárosi kölcsön 1880 5%	97.—	97.75
Triesztvárosi kölcs. 1865 6%	— —	— —
Triesztvárosi kölcs. 1879 6%	—.—	—.—
Becsvárosi kölcsön 1867 5%	101.25	102.25
Becsvárosi kölcsön 1874 (ar. v. ez.) 5%	—.—	—.—
Becsvárosi kölcsön 1874 (sorsolás)	124.80	125.10
Olasz járadék 100 lira 5%	—.—	—.—
Szerb nyer. kölcs. 100 frk 3%	32.—	32.25
Török vasuti kölcsön 400 frk	26.50	27.—
F) Záloglevelek, jelzálog-kötvények és kötvények (100 frtért).		
Osztr. ált. földh.-int. sors. ar. v. ez. 4½%	117.25	—.—
Osztr. ált. földh.-int. 33 éves visszf. 5%	— —	—.—
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf. 5%	— —	—.—
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf. 4½%	95.80	96.95
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf. 4%	91.80	92.30
Csehorsz. földh.-társ. 36 éves visszf. 5½%	104.—	—.—
Csehorsz. földh.-társ. 33 éves visszf. 5%	102.50	103.—

	Pénz	Áru
Központi földhitelint. bank 38 é. 5%	100.—	100.50
Gácsországi földhitelintézet 18 é. 6%	102.—	103.—
Morvaorsz. jelzál.-hitelbank 36 é. 5%	100.50	101.50
Osztrákjelzálogbank 10 éves visszf. 5½%	100.50	102.-
Osztrák jelzálogbank sorsolással 5%	100.—	100.50
Osztrák-magyar bank 5%	100.60	100.85
Osztrák-magyar bank 4½%	98.75	99.—
Osztrák-magyar bank 4%	92.40	92.60
Első osztrák takarékp. sorsol. 30 év 5½%	102.75	103.—
Első osztrák takarékp. sorsol. 32 év 5½%	102.90	103 10
Magyar földhitelintézet 5½%	102.—	103.—
Magyarföldhitelint. sorsolása 39 év 5%	100.—	100.75
Magyarföldhitelint. sorsolásá 4½%	94.—	94.50
Magyar földh.-int. sors. 39 év arany 5%	119.50	119.75
Magyar jelzálogbank 25 évi sors. 5½%	100.50	—.—
Magyar jelzálogbank 40 évi sors. 5½%	100.50	—.—
Magyar jelzálogbank 40 évi sors. 5%	98.25	98.75
G) Elsőbbségi kötvények.		
Albrecht pálya 300 frt ezüst 5%	93.60	93.85
Alföld-fiumei pálya 200 frt ezüst 5%	96.10	96.40
Arad-temesvári vasut 200 frt ezüst 5%	— —	— —
Cseh északi vasut 300 frt 5%	101.50	102.—
Cseh nyugati vasut 300 frt 5%	100.—	101.—
Dunagőzhajózási társ. 300 frt ezüst 5%	113 —	- —
Dunagőzhaj. társ. 100/200 frt ezüst 6%	107.—	107.75
Dunagőzhajózási társ. 200 frt arany 5%	—.—	— —
Duna-drávai pálya 200 frt ezüst 5%	93.—	93.30
Erzsébet pálya 100 frt ezüst 5%	101.—	101.50
Erzsébet p. 300 frt o. é. 1862-iki kib. 5%	100.75	101.50
Ferdinánd északi pálya 100 frt p.p. 5%	104.75	105.—
Ferdinánd északi pálya 100 frt o.é. 5%	100.50	101.50
Ferdinánd északi pálya 300 frt ez. 5%	105.75	—.—
Ferencz-József pálya 200 frt ez. 5%	101.75	102 —
Pécs-barcsi pálya 200 frt ez. 5%	100.—	100.25
Károly-Lajosgácsi pálya 300 frt o.é. 4½%	98.80	99.—
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez. 5%	95.80	96.10
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt ez. 5%	92.70	93.—
Lemb.-czern.-jassii p. I. kib. 300 frt o.é.	94.—	94.50
Lemb.-czern.-jassii p. II. kib. 300 frt ez.	98.20	98.60
Lemb.-czern.-jassii p. III. kib. 300 frt ez.	94.20	94.60
Osztrák észak-nyugati p. 200 frt ez. 5%	101.40	101.80

	Pénz	Áru
Rudolf-pálya 300 frt ez. 5%	99.30	99.70
Erdélyi pálya 200 frt ez. 5%	92.30	92.70
Osztrák államvaspálya 500 frank 3%	181.—	182.!
Osztr. állam.-p. 1874. kib. 500 frank 3%	179.50	—.—
Déli pálya 500 frank 3%	135.50	136.—
Déli pálya 200 frt ar. 5%	119.—	119.50
Dél-északném. összek.-p. 100 frt o.é. 5%	97.—	—.—
Dél-é.-n. összek.-p. 1879. k. 100 frt o.é. 5%	96.—	96.50
Tiszavidéki pálya 1000 frt o.é. 5%	99.60	99.90
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt o.é. 5%	92.60	92.90
Magyar észak-kel. pálya 300 frt ar. 5%	91.30	91.60
M. nyug. (Székesf.-győr-grácz) 200 frt 5%	94.75	95.25
H) Különféle sorsjegyek.		
Hitelintézet 100 frt o.é.	170.25	170.75
Clary 40 frt p.p.	38.25	38.75
Dunagőzhajózási 100 frt p.p.	108.—	109.—
Innsbruck városi 20 frt o.é.	21.50	22.—
Keglevich 10 frt p.p.	19.50	20.50
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o.é.	—.—	19.25
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o.é.	23.25	23.75
Buda város kölcsöne 40 frt o.é.	39 —	40. -
Pálffy 40 frt p.p.	36.50	37.—
Vörös-kereszt sorsjegy 10 frt o.é.	12.25	12.75
Rudolf alapitvány 10 frt o.é.	21.—	21.50
Salm 40 frt p.p.	51.—	53.—
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o.é.	22.50	23.—
St.-Genois 40 frt p.g.	45.—	45.50
Stanislau városi 20 frt o.é.	22.50	23.50
Trieszt városi 100 frt p.p.	127.—	127.50
Trieszt városi 50 frt o.é.	—.—	—.—
Waldstein 20 frt p.p.	28.25	29.—
Windischgrätz 20 frt p.p.	37.25	38.25
Nyereményjegyek 3%-nyi kölcsön	25.—	28.—
Magyar vörös kereszt-sorsjegy 5 frt o. é	6.10	6.50
I) Bankok részvényei.		
Angol-osztrák bank 200 frt 5%	116.—	116.50
Bécsi banktársulat 200 frt 5%	148.—	152.—
Bécsi bankegyesület 100 frt 5%	114.20	114.40
Osztrák által. földhitelintézet 200 frt 5%	222.50	223.—
Pestimagyar keresked. bank 500 frt 5%	— —	— —
Keresked. és ipar hitelintézet 160 frt 5%	312.50	312.80
Magyar általános hitelbank 200 frt 5%	312.25	312.75

	Áru	Pénz
Alsó-ausztriai leszámit. társ. 500 frt 5%	845.—	855.—
Magy. lesz. és pénzváltó bank 100 frt 5%	93.50	94.—
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 frt 5%	—.—	—.—
Osztrák jelzálogbank 200 frt 5%	65 —	67 —
Magyar jelzálogbank II. kib. 200 frt 5%	108.50	109.—
Osztrák tartományi bank 200 frt 5%	—.—	—.—
Magyar országosbank 200 frt 5%	— —	— —
Magyar ált. municip. hit.-int. 200 frt 5%	— —	— —
Osztrák-magyar bank 600 frt 5%	830.—	832.—
Unio-bank 100 frt 5%	119.—	119.25
Általános forgalmi bank 140 frt 5%	147.50	148.—
K) Közleked. vállalatok reszv.		
Albrecht pálya 200 frt o.é.	—.—	—.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt o.é. 5%	170.—	170.50
Buschtiehradi vasut 500 frt p.p. 5%	—.—	—.—
Buschtiehradi v. (lit. B.) 200 frt o.é.	182.—	185.—
Dunagőzhajózási társas. 500 frt p.p.	605.—	607.—
Duna-drávai pálya 200 frt ez. 5%	—.—	—.—
Erzsébet pálya 200 frt o.é. 5%	216.50	217.—
Erzséb. p. Lincz-Budweis 200 frt o.é. 5%	195.—	195.50
Ferdinánd északi pálya 1000 frt p.p. 5%	2790.—	2795.—
Ferencz-József pálya 200 frt o.é. 5%	194.25	194.75
Pécs-barcsi pálya 200 frt o.é. 5%	219.—	221.—
Károly-Lajosgaliczicz. p. 200 frt o.é. 5%	309.—	309.50
Kassa-oderbergi pálya 200 frt o.e. 5%	147.25	147.75
Lemberg-czern.-jassi p. 200 frt o.é. 5%	169.75	170.25
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt o.é. 5%	671.—	673.—
Osztrák északnyugoti p. 300 frt o.é. 3%	206.50	207.—
Rudolf-pálya 200 frt o.é. 5%	164.50	165.—
Első erdélyi pálya 200 frt o.é. 5%	164.—	164 50
Osztrák államvasuttárs. 200 frt o.é. 5%	344.75	345.25
Déli pálya 200 frt o.é. 5%	143.25	143.50
Déleszak-ném. összek. p. 200 frt o.é. 5%	149.—	149.50
Tiszavidéki pálya 200 frt o.é. 5%	248.25	248.75
Bécsi Tramway 200 frt o.é. 5%	227.—	227.25
Magy. gácsországi pálya 200 frt o.é. 5%	161.75	162.25
Magyar északkeleti pálya 200 frt o.e. 5%	160.50	161.—
M. nyug. székesf.-gráczi 200 frt o.e. 5%	165.—	165.75
L) Iparvállatok részvényei.		
Osztr. általán. épitő-társaság 200 frt	104.50	105.50
Innerbergibányatársaság 200 frt	— —	— —
Judenburgi vasmű 70 frt	— —	— —

	Pénz	Áru
Liesingi serfőzöde 100 frt 4%	65.—	65.50
Nezsideri papirgyárrészv.-t. 200 frt 5%	— —	— —
Prágai vasipar-társulat 200 frt	172.—	173.—
Rima-murányi vas.-társ. 100 frt 5%	122.25	122.75
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt 5%	115.—	116.—
Bécsi fegyvergyár társaság 100 frt 5%	141.75	143.—
Által. waggon-kölcs.-t. Bpest 80 frt 5%	87.75	88.25
Bécsi épitő-társaság 100 frt	- . —	—.—
Assicurazioni gen. com. 1000 frt p.p. 5%	1950.—	— —
Azienda assicuratrice 1000 frt o.é.	— —	— —
«Duna» osztr. bizt.-r.-társ. 200 frt 5%	—.—	302.—
Viszontbiztositó-társ. bécsi 200 frt 5%	75 —	80 —
«Securitas» viszontbizt.-társ. 250 frt	215 —	— —
Bécsi élet- és járad.-bizt.-int. 200 frt 5%	— —	—.—
Bécsi biztositó társaság 200 frt 5%	— —	—.—
M) Váltók (látra).		
Amsterdamra 100 hol. frt 5½%	99.10	99.25
Brüsseli 00 frank 3½%	— —	—
Német bankpiaczok 100 márka 4%	58.45	58.60
London 10 fontst. 3%	119.55	119.65
Milano 100 ol. lira 5%	—.—	—.—
Franczia bankpiaczok 100 frank 3%	—.—	—.—
Páris 100 frank 3%	— —	— —
Pétervár 100 rubel 6%	47.40	47.45
Svájczi piaczok 100 frank 3%	—.—	—.—
Zürich 100 frank 3%	—.—	—.—
N) Valuták.		
Császári és királyi arany darabja	5.65	5.67
Császári és kir. reczés arany darabja	5.60	5.62
Osztrák-magyar 8 frtos arany darabja	9.48	9.49
20 frankos arany darabja	9.48	9.49
20 márkás arany darabja	11.69	11.71
Orosz imperiale darabja	9.74	9.76
Sovereigns darabja	11.92	11.97
Török arany lira darabja	10.75	10.77
Mária-Terézia (Levant) tallér darabja	— —	—.—
Ezüst 100 frt o.é.	— —	—.—
Ezüstjáradék-szelvény 100 frt o.é.	— —	— —
Német birodalmi bankjegy 100 márka	58.45	58.50
Olasz bankjegy 100 ol. lira	47.30	47.40
Orosz papir rubel darabja	1.18¾	1.19¼

RUSTON, PROCTOR ÉS TÁRSA

BUDAPEST, Nádor-utcza 41. szám

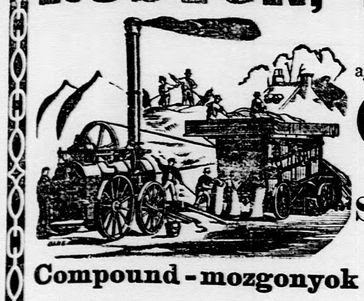

ajánlják az összes kiállításokon a legnagyobb díjjakkal kitüntetett

GŐZMOZGONYAIKAT

fa- és szénfütésre

szalmafütő gőzmozgonyaikat

szabad. «Ruston» — és szabad. «Head & Shemiots»-féle szalmafütő gépeket.

Compound-mozgonyok és részben szállitható Compound-gőzgépeiket.

Legujabb szerkezetü

GŐZCSÉPLŐGÉPEIKET

szalma-emelőgépeiket, kézi- és **járgány-cséplőgépeket, rostákat, trieureket** (magválasztókat), **őrlő malmokat, kukoricza-morzsoló** kézi és erőhajtásra, **1, 2, és 3 boronás eke, szecskavágó** stb. stb.

Árjegyzékkel kivánatra ingyen és bérmentve szolgálunk. 6218

Vérszegénység, sápkór- láz, étvágyhiány, ideggyengeség ellen általánosan legjobbnak ösmert gyógyszer a

TOKAJI CHINA-VAS BOR, 6217

mely az orsz. egészségügyi tanács javaslatára belügym. engedélylyel láttatott el. **Kellemes izü, kitünő étvágyat gerjeszt, s a gyenge, sáppadt nőknek és gyermekeknek gyorsan hoz a meg az erőt, elevenséget és egészséges arczszint.** **Forakt. Budapest, Kálvin-tér, Magy. korona gyógyszertár,** honnan póstai utánvét mellett is kapható. — Raktárak nagyobb vidéki gyógytárakban is vannak. — Minden üveg aláirásunkkal van ellátva. **Sztupa és Kriegner.**

Budapest, V. ker., Lipótváros, bálvány-utcza 11. sz.

ELSŐ MAGYAR ASZTALOS-TÁRSASÁG. 6098

Budapest, V. ker., Lipótváros, bálvány-utcza 11. sz.

Minthogy azon körülménynél fogva, hogy az árukat **magunk készitjük**, azon kellemes helyzetben vagyunk, a **legjobb anyagból készült jó munkákat, asztalos, kárpitos** és **faragósbutorok**ban a lehető **legolcsóbb árakon** árusithatni, bátrak vagyunk tisztelt vevőinknek egyszerü egész legválogatabb mintákból álló dúsan felszerelt raktárunkat ajánlani. Arusitunk készpénzfizetés mellett:

2	**chiffon**, fényesitve, diófából					30	forinttól feljebb
2	**ágy fenyesitve**, diófából					22	‹ ‹
1	**szóthuzható asztal**, 12 személyre					14	‹ ‹
1	**iróasztal** fényesitve					13	‹ ‹
1	**pamlag**, 4 kis, 2 nagy zsölleszék jutakelmeből					70	frt
1	‹	4	‹	2	‹ ‹ crep ‹	85	‹
1	‹	4	‹	2	‹ ‹ ripsz ‹	75	‹
1	‹	4	‹	2	‹ ‹ selyem ‹	115	‹
1	‹	6	szék ripsz- és jutakelmeből			40	‹
1	**otomane**	‹	‹	‹		30	‹

Finom ágy és ebédlőberendezések tölgy és diófából. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. — Vidéki megrendelések 10%-nyi felpénz mellett teljesitetnek. — Csomagolásért 4%. A butor jóságáért kezeskedünk.

AZ ELSŐ MAGYAR ASZTALOS-TARSASÁG.

Budapest, V. ker., Lipótváros, bálvány-utcza 11. sz.

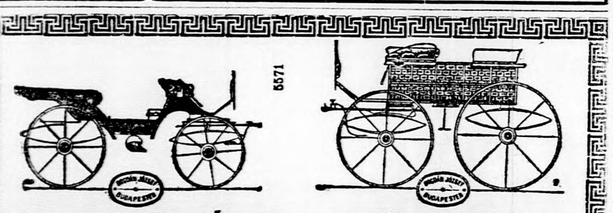

BOGDÁN JÓZSEF

Raktár: muzeum-körut 26. **kocsigyárosnál** **GYÁR:** páva-utcza 10.

nagy választékban kaphatók **jótállás mellett** a legdiszesebb és legszolidabb **ruganyos diszkocsik** 200 frttól följebb; **homokfutó kosárkocsik** 140 frttól följebb; **divatos batárok** 400 frttól följebb; **halottas kocsik** 400 frttól följebb.

Halottas kocsik községek és szövetkezetek részére részletfizetés mellett is adatnak.

64

HIRDETMÉNY.

Az abonyi nradalom részéről közhiré tétetik, hogy az 1883. évi április hó 24-ikén d. e. 9 órakor Abonyban a nagy vendéglő termében tartandó nyilvános árverésen az uradalom tulajdonát képező következő jogok és fekvőségek fognak a f. évi Szt.-Mihálytól számitandó 3 évre haszonbérbe adatni:

I. Abonyban:

1. Italmérési jog Abony város területén és határában ehez tartozó épületekkel és 22 hold tölddel. — 2. Vásár és piaczjog. — 3. Ugynevezett agyagbánya. — 4. Mészürszék épület. — 5. nagyvendéglőben 2 terem és 1 mellékszoba.

II. Tószegen:

1. Italmérési jog a községben és Kuczorgó csárdában, ehez tartozó épületekkel és 4½ hold földdel. — 2. Halászatjog a tiszán és tiszai révben, ugy az itt lévő sziget használása. — 3. Cserépégető föld a falu alatt (15. hold). — 4. Mészárszék (föld 30 hold.)

III. Kécskén:

1. Italmérési jog Ujkécske községben ahoz tartozó épülettel. — 2. Italmérési jog O-Kécske községben, ahoz tartozó épülettel. — 3. Közös birtok 306 hold — Uj-Kécske határában. — 4. Kerekdombi csárda 20 hold földel. — 5. Szekerkai bormérés 20 hold földel. — 6. Bögi bormérés 20 hold földdel. — 7. Subics-csárda föld 20 hold.

Árverezni kivánók fentebbi határnapra oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy magukat bánatpénzzel ellátni sziveskedjenek.

Zárt ajánlatok szinte bánatpénzzel el látva az árverés napján fogadtatnak el.

Az árverés egyébb feltételei időközben is Abonyban Laczkó Pál urad. ügyvédnél megtudhatók. 6112

Kelt Abonyban, 1883. márcz. 15-én

az uradalmi igazgatóság.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, himző- és kalap-utcza sarkán, 1. szám.

Nevelőnőket,

német, franczia, és angol nemzetiségüeket, nyelvekben és zenében tökéletesen jártasakat, kik örömmel vállalkoznak fiatal gyermekek nevelésére, valamint olyanokat is, kik felnőtt leányok nevelését befejezik.

Nevelőnőket,

gyermekkertésznőket, bonneokat, tanitókat és tanitónőket, s tan- és nevelési szakra legjobb erőket lelkismeretesen ajánl 5937

Mdme Mathilde Reisner

Bécs, I., Fütterergasse 1.

Csodálatos gyógyhatás legzési nehézségeknél és sulyos tüdő-köhögésnél:

Több mint 100,000 ember, kik már csaknem teljesen fel voltak adva, a gyógyhatásu malátakivonati egészségi sör feltalálójának, Hoff János urnak köszönik egészségük visszatérését.

(A felgyógyultak sokszori önkéntes nyilatkozatai).

Gyógyjelentés és köszönő-irat

A valódi maláta-gyógytáp-készitmények egyedüli feltalálója, és készitőjének, Europa legtöbb fejedelmei cs. kir. udv. szállitója

HOFF JÁNOS

cs. kir. udvari szállító urnak, kir. kereskedelmi tanácsosnak, — az aranykoronás érdemkereszti tulajdonosának, magas rendek lovagjának, a Hoff Jánosféle maláta-kivonat feltalálójának és egyedüli gyártójának, Európa legtöbb fejedelmes udvari szállitójának **Bécsben. Gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse 2. Iroda és gyári raktár: Graben, Bräunerstr. 8.**

Tekintetes ur i Aprlis ótaerős torokihurutban szenvedék, mlnden az orvosok álta ajánlott gyógyszer sikertelenek bizonyult, oly rekedt voltam, hogy hangos szót sem tudtam szólni, igen heves köhögési rohamaim voltak étvágyam hiányzott, aludni nem tudtam, s ezek folytán ugy testben, mint erőben szörnyen megfogytam végre eg y itteni ujságban figyelmessé lettem az ön gyógyérte itésére (torokhurut): egyébkor ugyan sosasem voltam qarátnőjeha hirlap-dicséreteknek, ez alkalommal mégis elhatároztam magamat itteni raktárából az ön kitünő maláta- chocoládéjából, maláta-egészségi sörébőlés malata-czukorkáiból rendelni s önnek tekintetes ur, becsületére válik, hogy itt kinyilatkoztatom, miszerint Isten segélyével és az ön kitünő gyógyszerei következtében most jelentékenyen jobban érzem magam. Sokkal erősebb és egészségesebb vagyok jó étvágyam és csendes álmom van. Házi dolgaimat csak ugy végezhetem, mint előbb, az Isten tartsa és óvja meg tekintetességedet, hogy még sokáig lehessen a szenvedő emberiség hasznára. Még egyszer legbensőbb köszönetemet kitünő gyógykészitményeiért. Megkülönböztetett tisztelettel vagyok alázatos szolgája Antoinette Kerner, kapitány leánya.

Pozsonyban 1882. deczember 28.

Hivatalos gyógyjelentés.

cs. kir. katonai kórházak főnök orvosaitól.

A zagrábi 23. sz. cs. kir. katonai kórháztól. Hoff János mindkét készitménye, a maláta-kivonati egészségi sör és maláta-egészségi csokoládé fellábadóknál, továbbá lezési és emésztési szervek hurutjában os ingerlékenységében szenvedőknél kitünő étrendi erősitő szereknek bizonyulnak. — A maláta-csokoládé kávé mellé pótléknak különösen ajánlható, betegeknek és fellábadóknak kedves reggelije.

Dr. Kziser, törzs- és osztály-főnök-orvos.

Dr. Ischitz, főtörzs-orvos.

Árak: Maláta - kivonati egészségi sör 1 palaczk 60 kr., 11 palaczk 6 frt, 28 palaczk 15 frt, 58 palaczk 30 frt. Maláta-csokoládé I. ½ kilo 2 frt 40 kr., ¼ kilo 1 frt 30 kr., ½ kilo 70 kr. II. ½ kilo 1 frt 20 kr., ¼ kilo 90 kr., ⅛ kilo 50 kr. III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr., ⅛ kilo 36 kr. Maláta - czukorkák 1 zacskó 30 és 15 kr. Maláta-kivonat 1 üvegcse 1 frt, kisebb 50 kr. Gyermektápliszt 1 frt. Egy egész maláta-fürdő 80 kr. Maláta - növénypuppan 80, 60, 40 és 30 kr. Nagyobb megrendeléseknél tekintetes vevőmény. A csomagolás legolcsóbban számittik.

HOFF JÁNOS

gyári főraktára

Magyarország részére: Pest, zsidóbarus-u. 7. A főposta átellenében kapható még Török József-tér, Király-utcza.

Már április 2-án!

200000

forint nyerhető egy

bécsi sorsjegy-igérvénynyel

ára drbonkint 2 ½ frt és bélyeg.

Bécs Stefansplatz 9. **A MERCUR** **COHN Ch.** Wollzeile 10 és 15

6216 Kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete.

Már április 2-án!

Legujabb

GYÓGYJELENTÉS

Solymossy Elek a népszinház tagjától.

Tekintetes Strausz Béla urnak Budapesten király-utcza 1. sz.

Tisztelt uram! Hurutnak és rekedségnek senki sincs annyira kitéve, mint mi színészek, s épen azért, senki sem kényteien annyiszor és annyi felé keresni az enyhülést, a gyógyulást, mint épen mi. Ebből az következik, hogy mi ismerünk mindenfele enyhitő és gyogyitó szert, mely e tekintetben csak hasznos lehet. S itt mindjárt ki is mondhatom, hogy minden általam eddig ismert «maláta-kivonat», mell-czukor, egészségi sör stb. mi csak a betegségek enyhitésére nagy hangon hirdettetik — nem ér semmit, és az egész csak arra van számitva, hogy a jóhiszemü közönséget behálózza. S kimondhatom azt is, hogy már nem is kerestem a gyógyszert a betegségek enyhitésére, mert azt hittem, hogy ha a nagy reklámmal hirdetett gyógyszerekben csalódnom kellett, úgy a többiek még csak reményt sem nyithatnak, s az utóbbi időben, a mennyivel reménytelenebbül szenvedtem, annyival kellemesebb volt családásom, **midőn felfedeztem az ön czukorkáit,** melyek **már időülte lett gége-** és **torokbajomat, teljesen megszüntették** és pedig **oly gyorsan,** hogy e **csodás hatásról** nem csak egy várost vagy országot, de az **egész szenvedő emberiséget értesiteni szeretném.**

Felkérem önt, sziveskedjék engemet meglátogatni, s egyuttal egynéhány doboz czukorkát magával hozni. Lakásom kőfaragó-utcza 10. sz. földszint. — Budapest 1883. január 10. Tisztelettel

Solymossy Elek

5782 a népszinház tagja.

Strausz Béla-féle **gyógyti-kivonatu mell-pasztillának** 1 doboz ára 20 kr., 5 doboz 1 frt. Kapható a feltalálónál **Strausz Béla Budapest, király-utcza 1.** Főraktár **Barna Zsigmond** gyógyszertárában Erzsébettér.

VIKTORIN JÓZSEF

CS. KIR. SZABAD. SZABÁLYOZHATÓ TÖLTŐKÁLYHA- ÉS GÉP-TAKARÉKTÜZHELY-GYÁRA

6057

BÉCSBEN, IV. Grosse Neugasse Nr. 35.

ajánlkozik mindennemü **gép-takaréktüzhelyek,** mint **angol-, francia-, nyárson-sütő Grillard-gépek** és **kávétüzhelyek** előállitására. Egészen vasból készült, vagy kályhacseréppel födött hordozható **takaréktüzhelyekből,** nemkülömben jó hirükről ismeretes s izlésszerüen kiállitott legjobb szerkezetü **szabadalmazott szabályozható töltő kályhákból** is nagy választéku raktárt tart készletben

Árjegyzék postadijmentesen és ingyen.

Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan teljesitetnek.

BÉRLETEK:

Györmegyében 1150 hold 1200 □ ölivel; 1883 ösézn átveendő. Borsodmegy. 1000 h., 1000 h., 600 h., 400 h., 1200 □ ölivel, Pest megy. 1300 h., 1250 h., 1200 h., 1000 h., 490 h., 300 h., 1200 □ölivel. Hevesmegy. 2000 h. Jász n. k. Szolnokmegy. 2300 h., 1800 h., 1200 □ ölivel. Nográdmegy. 3500 h. Bereg megy. 626 h. Somogymegy. 636 h. 1200 □ ölivel. Temes megy. 1300 h. Torontálmegy. 2300 h. 1600 □ ölivel. Fentebbi birtokok gazdasági épületekkel és lakházakkal vannak ellátva és egy része rögtön 10—12 évre átvehető. Bövebb felvilágositást ad **Keszthelyi Nándor** hat. eng. birtok közvetitési irodája Bpest Dohány-utcza 28. sz. Ugyanott **60** különféle birtok Magyarország minden vidékein 200—5000 holdnyi nagyságban és 10000—500,000 frtnyi értékben előnyös fizetési feltételek mellett **eladásra** van előjegyzésben. Ezen birtokok egy része 6%-nyi tőke befektetés mellett szintén eladó. 6206

Az első baranyai bornagykereskedés s pezsgőgyár

Littke L. Pécsett

Főraktár BUDAPEST, Dorottya-utcza 7. sz.

ajánlja **fehér és vörös eredeti asztali borait** *hordókban 50 litertől felfelé és palaczkokban á 50 és 100 centiliter,* **finom fehér és vörös borok, aszú, csemege és saját terméstt borok** *hordókban 50 litertől felfelé és palaczkokban á 35 és 70 centiliter.* **Pezsgő borok** *saját készitmény, melyek idegen készitmény hozatalát feleslegessé teszik.* 6197

Részletes árjegyzék kivánatra bérmentve.

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök

BUDAPEST

tüllői-ut 18. sz.

ajánl

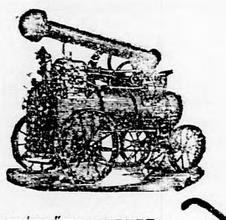

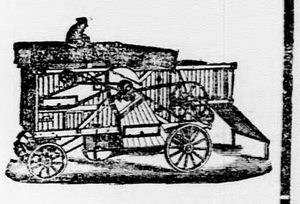

GŐZCSÉPLŐKERETEKET.
Járgánycséplőket.
Tisztitócséplőket
járgány vagy gőzhajtásra.
MALMOKAT.

Két- és hárombarázdás szab. ekéket.
Vető- és arató-gépeket.
Konkolyválasztókat.
Rostákat, morzsolókat.

Részletes árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

MÜLLER J. L.

ILLATSZER- ÉS PIPERE-SZAPPAN-GYÁROS

GYÁR: VII. ker., Rottenbiller-utcza 36. szám a., saját ház. **BUDAPEST,** RAKTÁR: IV. Koronaherczeg-utcza 2. sz., a „Virágkirálynéhoz"

ajánlom saját gyártmányu illatszereimet és pipere-szappanaimat, ugy nagybani eladásra, mint a t. fogyasztó közönségnek posta utjáni rendelésére. — **Az általam készitett:**

MÜLLER J. L.-féle

CSALÁDI SZAPPAN.

Dr. GEBHARDT LAJOS egyetemi tanár és Rókus-kórházi igazgató ur által nekem kiadott bizonyitvány szerint, a finom szappan fogalmának és minden ahoz kötött követelményeknek tökéletesen megfelel s a bőrnek lágyságát és üdeségét idézi elő. Drbja 35 kr., 3 darab dobozban 1 frt.

CARBOL SZAPPAN.

Dr. Lenhossek József kir. tanácsos és magy. kir. egyet. tanár ur nekem kiadott bizonyitványa szerint kitünő ővszer ragályos betegségek ellen és fertőtelenitő hatással bir s a bőrkitéseket eltávolitja. — Drbja 40 kr., 3 drb dobozban 1 frt 10 kr.

POUDRE DE SERAIL

legfinomabb arczpor.

BLAHA LUJZA (báró Splényiné) ő méltósága kedvelt arczpora és általa a következő sorokkal tüntettetett ki:

Tisztelt **Müller J. L.** illatszerész urnak **Budapesten.**

A **Poudre de Serail,** melyet ön feltalált, valóban kitünő és **nemében páratlan,** mert nem csak az arczon láthatatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnal ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövőben mint kedvenez arczpromat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy fölülmulhatatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni. Tisztelettel **BLAHA LUJZA.**

A Poudre de Serail fehér, rózsa és sárga szinben kapható. Egy doboz ára 60 kr. és 1 frt.

Minden itt fel nem emlitett pipere- és illatszer, valamint mindennemü pipere-eszköz nálam nagy választékban kapható. — **Postai megrendelések utánvétellel pontosan teljesittetnek.**

Árjegyzéket kivánatra bérmentve küldök.

Minden czikk ezen bejegyzett védjegyegyel van ellátva, s valódiságát az bizonyitja.

Fentebbi gyártmányok részben az alábbjegyzett elárusitóknál kaphatók:

Arad: Tomes F. és társa a «fekete kutyához, és Rozsnyai Mátyás, Elias Ármin.
Bonyhád: Kramolini József.
Bánffy-Hunyad: Fáy Vilmos.
Hajdu-Böszörmény: Ray Lajos.
Békés-Csaba: Varsagh Béla, Badics Elek.
Brassó: Slenner Frigyes.
Csegléd: Perzsay Sándor.
Debreczen: Mihajlovits István, Göltel Nándor, dr. Rothschnek Emil.
Déva: Lengyel G. gyógysz.
Eger: Buzát Lajos, Kölner Lőrincz.
Eperjes: Schmidt Károly.
Esztergom: Nitter F. és társa.
Gyöngyös: Vozári Tamás, Baruch József.
Győr: Horváth Ignácz.
Hatvan: Sperlagh József.
Kis-Mező-Vásárhely: Kiss Gyula.
Jászberény: Vogronits Kálmán.
Kassa: Hegedüs Lajos, Mégay Gusztáv, Jermy Károly, Quirsfeld K.
Kaposvár: Kecskési Tivadar, Augusztin Agoston, Laipczig Gyula, Babochai K.
Kalocsa: Horváth Károly.
Karczag: Szódi S.
Kecskemét: Molnár János, Katona Zs. gy.
Kolozsvár: Csapó Sándor, Wolf J., Biró J.
Komárom: Kirchner Mihály.
Léva: Bolemann Ede.
Losoncz: Plichta Lajos.
Lugos: Vértes Lajos gyógysz.
Maros-Vásárhely: Binder Károly.
Miskolcz: Grünwald Ede.
Mező-Tur: Borbás István, Spett Dezső.
Nagy-Atád: Pfiszterer Károly.
Nagy-Becskerek: Menczer Lipót.
Nagy-Kanizsa: Bachrach J. H., Sommer J.
Nagy-Károly: Füleki Pál.
Nagy-Kikinda: Brettner Ernő.
Nagyvárad: Unterkirchner Ferencz, Huzella M., Schön Miksa, Molnár Lajos.
Nagybánya: Haracsek József és fia.
Nagy-Rőcze: Nandrásy G.
Nyiregyháza: Korányi Imre, Szopkó Alfr.
Oroshváza: Sperlag Ignácz.
Orsova: Freyler Ignácz.
Pécs: Zach K., Cserta Ignácz.
Pozsony: Bauer János.
S.-A.-Ujhely: Pintér Ferencz.
Segesvár: Schuster Frigyes.
Selmecz: Sztánkay Ferencz.
Szabadka: Gálfy György.
Szarvas: Medveczky József.
Szathmár: Dr. Lengyel Márton, Böszörményi J., Bossin József.
Székesfehérvár: Szekerák és Hornyánszky, Csikós Endre, Diabella György.
Szeged: Aigner L., Barcsay Károly, Fellmayer Antal, Kovács Albert, Gál és Madár.
Szegszárd: Salamon Ármin.
Szentes: Váradv Lajos.
Szombathely: Frankl és Ledofszky, Rudolf.
Szászek: Gursky Ferdinand.
Temesvár: Steiner F. Jaromiesz Mihály.
Topolya: Radány Bertalan.
Vácz: Millmann Géza.
Kalaegerszeg: Hollósy József.
Zombor: Galié Emil, Michelli Gyula.
Zólyom: Steg Lajos.

POMPADOUR CREME.

Ezen szer, melylyel a hires Pompadour asszony csodaszépségét késő aggkoráig főnn tudta tartani, anélkül, hogy az egészségének ártott volna, általam eredeti tisztaságban állittatik elő, s azt a tisztelt hölgyvilágnak a leghathatósabban ajánlhatom. Egy tégelylyel 1 frt 60 kr.

„IXIA LYS"

a legfinomabb és legkedveltebb illatszer, mely illatának, kellemessége és tartóssága által tünik ki; flaçonja frt 1.50 és 3.

„EAU DE COLOGNE"

SAJÁT GYÁRTMÁNYOM. — Kitünő szer fej- és fogfájas ellen, nemcsak a fejet és szemeket erősiti, hanem a bőrnek is puhaságot és üdeséget kölcsönöz, az arcz gyengesége és a szemhéjok megszüntetnek, ha ezen szerrel közönséges vízzel vegyitve a szemet mossuk, vagy egy vele megnedvesitett ruhácskával borogatjuk. Kis üveg 40 kr. nagy üveg 80 kr. — Továbbá a következő kitünőbb illatszerek: **Fleurs d'Orang, Opoponax, Rézéda, Tuba-rózsa, Fehérrózsa, Moha-rózsa, Chypre, Fleurs de Mai, Heliotrope, Jacinthe, Jokey-Club, Jasmin, Marachale, Mille fleurs, Muse, Newmown Hay** (szena), **Patchouly, Spring flowers' Ylang-Ylang, Violette de parme;** flaçonja frt **1.50,** és **2.50.**

Salicil szájviz és fogpor. Kiváló hatással bir a beteg fog- hus meggyöngyulására s a fogakról az idegen alkatrészeket eltávolitja. Egy üveg szájviz 80 kr. kis üveggel 50 kr., egy doboz fogpor 80 kr.

BRILLANTINE folyadék lágyságu kenőcs, mely a szakál és bajusz valamint a haj fényét és lágyságát előidézi. s a kihullástól és törékenységtől is megóvja. — Egy kis üveggel 70 kr., nagy üveggel 1 frt.

Legalkalmasabb és legolcsóbb husvéti ajándék.

Magyar vörös kereszt-sorsjegyek.

Kibocsátási ár: 6 forint 50 kr.

Kaphatók Budapesten minden váltóüzletben és a vidék jelentékenyebb pénzintézeteinél.

Főnyeremény 50,000 frt, 1883. julius 1-én
Főnyeremény 50,000 frt, 1883. november 1-én
Főnyeremény 50,000 frt, 1884. márczius 1-én
Főnyeremény 50,000 frt, 1884. julius 1-én
Főnyeremény 50,000 frt, 1884. november 1-én

számos jelentékeny melléknyereménynyel.

Játéktartam 51 év.

Az összes nyeremények minden **adó- vagy illetéklevonás nélkül,** *a huzás után négy héttel,* **készpénzben** *fizettetnek ki.* 6136

FEHÉR MIKLOS

VEZÉRÜGYNÖKE A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK.

BUDAPEST, ÜLLŐI UT 25. SZ. ALATT „KÖZTELEK"

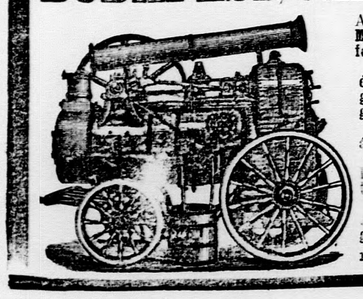

Ajánlja: **A magyar kir. államvasutak gépgyárában készült gőzmozgony és vaskeretü gőzcséplőgépeit Ma már *136* a magyar államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőkészlet a legnagyobb sikerrel és felülmulhatatlan eredménnyel dolgozik az országban.**

Ajánlom továbbá: **2- 2½- 3- 4 lóerejü gőzmozgony- és amerikai szeges rendszerü valamint 4—6 lóerejü gőzmozgony és sines rendszerü Hornsby angol cséplőgépeket.**

Ezen cséplőkészletek raktáramban munkára felállitva vannak.

A közelgő tavaszi munkálatokra ajánlom a **Sack, Eckert, Ransomes, Howard-féle hármas ekéket 69 frtól felfelé.**

Kitünő hazai egyes ekéimet. — Sack-féle mélyitő egyes ekéket. — Boronákat. — Szárva és sorvető gépek a legnagyobb választékban. 6113

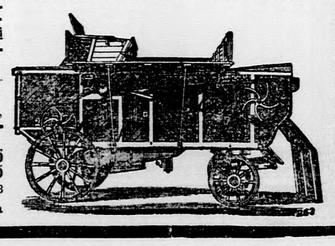

Kimeritő képes árjegyzékek és bizonyitványok ingyen és bérmentve küldetnek.

E rovatban *minden szó* beiktatása *2 krba* kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakczimével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdij fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozodásokra is pontosan válaszolunk ha a válaszra szükséges postabélyeg beküldetik.

Marcsa, levél indult Aradnak. 2624

Egy 32 éves, előkelő, művelt nő, házasságra óhajt lépni egy vagyonos, művelt, distingnált állású idősebb urral, ki a családi kényelmet és nyugalmat a világ hiu örömeinek elébe helyezi. Ebbeli szives ajánlatok e lap kiadóhivatalába «Erény és becsület» czim alatt intézendők. 2613

Házasság céljából egy képzett, szolid gondolkozású fiatal tanár óhajt ismeretséget kötni oly leány vagy özvegygyel, (a kor nem határoz), kinek szellemessége mellett közepes vagyona is van. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek márczius 28-ig «Várakozó» czimen. 2547

Nem humbug. egy kérdinális állású, mintegy 2000 frt évi jövedelemmel biró fiatal magyar ember, ki tehermentes földbirtok által képes 25 ezer frt hozományt is biztositani, egy szintén jó családból való, kitartó, ép erkölcsü, egészséges, művelt, csinos, a háztartásban gondos és jártas, a családi élet iránt allandó tiszta gondolkozású 28 éven aluli lehetőleg barna novel két hó alatt házasságra óhajtana lépni. — Az érintkezés titoktartás mellett «székelyföldi» cimre a kiadóhivatalnál eszközöltetik. 2581

Eladás.

Épitők és épittetők figyelmébe 26 lyuk, külső belső szárnyakkal ellátott 7' magas, befelényiló, elsőrendü izléssel ellátott ablak, az épités megváltoztatása végett eladó. Hol? részletes tudósitással szolgál a kiadóhivatal. 3675

Pestmegyében egy 209 holdas birtok csinos lakházzal, gazdasági épületek és felszereléssel együtt 23000 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2624

Könyv-végeladás 10000 kötet tudományos, minden szakba vágó, magyar, német, franczia, angol, latin és görög nyelven irott könyv, közte vagy 2000 kötet Hungarica bámulatos olcsó áron eladatik. Bolti helyiség; Sugárúti Foncière-épület. 2607

Veresegyházán, gödöllői vasuti állomástól egy órányira csinos, uri lakás bérbe adandó. Áll három utczai, egy családszobából, konyhából, éléskamrából. Bővebb értesitést ad Rónay Géza, Veresegyházán. 2604

Egy reáljogi gyógyszertár legjobb felszereléssel nagyobb vidéki városban szabad kézből eladó. Tudakozódások «gyógyszertár» czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 2626

Kitünő 2½ lóerejü Locomobill, 3 hónapig használtatott, 725 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2622

A Józsefvárosban egy jó karban lévő ház azonnal szabad kézből örök áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2623

Eladandó a főváros közelében egy körülbelül 60 hold terjedelmü birtok. Tág és elegans lakházzal nagy árnyékos angolkert közepette, regényes vidék. Nyaralónak és miután a szükséges mellék épületek rendelkezésre állnak gazdaság üzésre is alkalmas. Ehhez még külön 30 hold föld vehető. E lap kiadóhivatala bővebb felvilagositást ád. 2630

Abauj megyében a vasuti állomástól 10 perczny távolságra fekvő Devecser község határában mintegy 90 holdból álló, kitünő minőségü kis birtok, nagyon jó lakházzal és gazdasági épületekkel eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 3680

Egy vidéki nagyobb városban (megye székhelye és vasuti állomás) a főtéren legelénkebb helyen álló szalloda berendezéssel együtt eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2612

Egy fővárosi villa a lovonatu vasut mentén 1 hold sürü kerttel, szolid épülettel, 28000 frt ért eladó, mely összeg 6% jövedelmez, 5000 frt azonnal a hátralék több évi részletekben fizethető. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2615

Eladó birtok. Pest megyében, a dömsödi vasuti állomáshoz ¼ órányira fekvő, nagyobb részt legelőből álló 1300 katast holdból álló pusztai birtok eladó. Bővebb értesitést ad a kiadóhivatal. 2575

Somogymegyében Balaton-Tür község határában a vasuttól és a Balatontol egy órányira egy 1000 holdas birtok eladó uri lakházzal és elegendő gazdasági épületekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2503

A sugárut mentében a nagy János utcza sarkán egy 286 □öl nagyságu telek a rajta lévő lakházzal együtt eladó. Bővebbet megtudhatni a kiadóhivatalban. 2525

Egy 12 lóerejü Nicholson-féle fekvő gőzgép Cornwall kazán, kettős és egykövü malomfelszereléssel együtt jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2658

Nográdmegyében, Balassa-Gyarmattól egy órányira egy 460 holdas birtok lakházzal és gazdasági épületekkel együtt 30,000 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2657

Biharmegyében, Sarkad vasuti állomástól fél órányira egy 460 holdas (á 1100 négyszög öl) tagositott kitünő talaju birtok, gazdasági épületekkel eladó. A feltételek megtudhatók a kiadóhivatalban. 2557

Egy angol dogge, 8 bónapos, 65 centiméter magas, 1 méter hosszu, sima, hamuszinü fekete pottyokkal 80 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2632

Vétel.

Esztergom megyében kerestetik egy 300 holdas birtok, közel a vasut és Dunához. Bővebbet a kiadóhivatal. 2618

Könyvek, kóták, képek, régiségek, mindenkor jó áron vétetnek Ruzitska Ármin ódondásznál Muzeum-körut 3. sz. Nagyobb minőségi könyvvételért házhoz megyek. 2609

Pest és Pozsony közti vasuti vonalnak valamely állomásához közel kerestetik egy 2—300 holdas ármentes birtok lakházzal és gazdasági épületekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2509

Nógrád, Somogy vagy Borsód megyében kerestetik egy 300—400 holdas kitünő talaju földbirtok megvételre, szép lakházzal és gazdasági épületekkel. Ajánlatok «Vétel» czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 3677

Abauj, Torna vagy Borsod megyében megvétel végett kerestetik egy kisebb birtok 15 ezer forint értékig, mely árvizmentes és jó talaju legyen. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2530

Egy kastélylyal és gazdasági épületekkel ellátott birtok, jó földdel, erdővel és réttel 60000 frt értékig megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2533

Pest, Hont, Nógrád vagy Hevesmegyében kerestetik egy 40,000 frtos birtok, mely egy kisebb 15,000 frtos birtokért elcserélendő volna ráfizetés mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2508

Kerestetik 20.000 két éves Pinus austriaca vagy silvestris; 20.000 egy vagy két eves akáczfa csemete. Hová? megmondja a kiadóhivatal. 3670

Fehér, Somogy vagy Veszpremmegyében kerestetik egy 600—800 holdas birtok megvétel végett lakházzal és gazdasági épületekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2510

Pest, Heves vagy Szolnok megyében kerestetik egy 500—800 holdas birtok megvétel végett, lakhaz és gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2514

Alkalmazást nyer

Egy napilaphoz azonnali belépésre administrator alkalmaztatik helyben a «Corvinánál Akadémia-utcza 10. 2629

Egy bonne, ki egyntlal a háztartást is tökéletesen érti, vidéki művelt családnál alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3667

Vidékre alkalmazást nyer egy tapasztalt és gyakorlott vinczellér, ki jó bizonyitványokkal bir. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2642

Egy tiszta szobaleány, ki vasalni is jól tud azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2536

Egy ügyes és teendőit jól értő szobaleány vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2612

Egy vinczellér, ki a kertészeti teendőket is végzi, vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2613

Egy nőtlen gazdatiszt, keres oly gazdasszonyt, ki nem csak sütni főzni jól tud, hanem ezen kivül érti a baromfi, tenyésztést, sertés nevelést és a tehén-fejést. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2611

Egy fiatal munkás és szorgalmas gazdasszony, ki sütni, főzni jól tud, a háztartást vezetni képes és a külgazdasághoz is ért, alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2606

Egy vidéki vasuti vendéglőhöz kerestetik egy jó szakácsné. Havi fizetés 15 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2577

Vidéki vendéglőbe csinos szobaleány azonnal alkalmaztatik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2652

Egy bonne, ki magyarul, németül, francziául folyékonyan beszél, helyben alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2589

Kerestetik helyben egy leány, ki gépen fehérnemüeket ügyesen és gyorsan varrni tud. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2651

Egy fiatal nő, ki a háztartás és a külső gazdaság vezetésében jártas, sütni főzni jól tud, azonkivül munkás és szorgalmas, mint gazdasszony vidékre alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2610

Egy jó bizonyitványokkal ellátott igen jó szakácsné helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2607

Egy élemedett magányos urhoz, helvét hitvallású, kellő müveltségü házi leány kerestetik, hol megmondja a kiadóhivatal. 2381

Egy uri házhoz jó szakácsné azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadohivatalban. 3679

Egy művelt házikisasszony, ki a házi teendőket is érti, helyben alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3662

Egy ügyes, szorgalmas és munkás vinczelér vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2604

Egy kitünő bizonyitványokkal biró műkertész alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2655

Egy szakácsné, ki kitünően főzni és sütni tud, mindenféle tésztanemüek készitésében ügyes, helyben azonnal alkalmazást nyer, jó fizetés mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3669

Kertész, vidékre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2610

Egy kitünő bizonyitványokkal ellátott szakácsné, ki igen jól főzni tud, helyben uri háznál alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2659

Egy fiatal, nőtlen és jó bizonyitványokkal biró kertész szerény feltételek mellet alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2585

Kerestetik egy fiatal ember, ki a vinczelléri iskolát végezte és már gyakorlati bizonyitványokkal is bir. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2548

Egy szobaleány jó bizonyitványokkal azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2535

Kerestetik helyben azonnali alkalmazásra egy igen jó szakácsné. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2573

Alkalmazást keres

Mint társalkodónő keres alkalmazast egy fiatal nő, szerény igények mellett. Ajánlatok B. cz. a. a kiadóhivatalba. 2617

Gazdasszonynak ajánlkozik egy középkoru, magyarul és németül beszélő nő, ki 11 évig egy helyen mint kulcsárnő megelégedésre szolgálts nagy családnál mint plébánián a teendők végzésére legjobb tehetséggel és akarattal bir. Bővebbet a kiadóhivatal. 2600

Egy a háziteendőkben tökéletesen gyakorolt jó családból való igen megbizható középkoru nő, jeles bizonyitványokkal mint gazdasszony alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2601

Egy szolid, koros nő szintén koros urnál, óhajtana gondozónői állást elfoglalni, mint ilyen vezetett uri házat hosszu évek során városban és falun; feltételei szerények. Bővebbet a kiadóhivatal. 2606

Egy középkoru nő, ki a magyar és német nyelven kivül a franczia nyelvet is tökéletesen beszéli, sok éven át külföldön tartózkodott óhajtana magányos nőhöz társalkodónőnek menni, vagy anyátlan gyermekek mellé, miután a háztartást is kitünően érti. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2650

Egy fiatal gazdasszony, ki minden házi dolgot végezni szeret és a külső gazdasághoz is ért, sütni főzni jól tud, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2523

Egy gazdasszony, ki sütni főzni, és vasalni jól tud, szóval a házi teendőket nem csak érti, de szereti végezni is, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2512

Egy fiatal özvegynő, ki főzni, sütni vasalni jól tud, szóval a háztartás vezetését tökéletesen érti, mint házvezetőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2553

Vidékre egy kis leánykához kerestetik egy 14—17 éves leány játszótársul. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2603

Egy 19 éves leány, ki magyarul és németül jól beszél, zongorázni tud, és mindenféle kézimunkákhoz ért, mint bonne alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2630

Egy vinczellér, ki jó bizonyitványokkal bir és szakmájában teljesen képzett, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2639

Egy komorna, ki magyarul, németül és némileg francziául is beszél és teendőit jól érti, szabni, varrni tud, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2643

Egy okl. állatorvos, gépész és kovács, ki nagyobb uradalmakban már müködött, jó bizonyitványokkal rendelkezik, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2615

Egy 32 éves nős a gazdaság minden ágazatában — ideértve még a tejgazdászatot is — jártas gazdatiszt, szerény feltételek mellett állomást keres. Czime a kiadóhivatalban. 2626

Egy gyakorlott szobaleány, ki egy helyen 6 évig szolgált, kitünő bizonyitványokkal bir, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2598

Egy józan megbizhato, családos hivatalszolga, ki reggel 9-től délután 1-ig elfoglalva van, mint házmester alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2655

Egy fiatal csinos gazdasszony magányos öreg urhoz alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3664

Egy 16 éves fiatal leány, ki a német és franczia nyelvet, valamint a zongora játékot érti gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2550

Egy főzni és sütni jól tudó fiatal nő, ki azonkivül az összes háziteendőket és fehérnemü-varrást érti, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2566

Egy már korosabb müvelt özvegy nő, helyben magányos ur vagy urnőnél mint házvezetőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2526

Egy kisasszony, ki magyarul, németül és francziául beszél, a kézimunkákban és házi teendőkben ügyes, mint bonne vagy házikisasszony alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3673

Egy fiatal csinos nő, ki a háziteendőkben gyakorolt, és a kivánalmaknak tökéletesen megfelel házvezetőnői minőségben valamely maganyos urnál vagy urnőnél alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2555

Egy fiatal ember, ki jelenleg mint mérnök müködik, ért a kisebb mezőgazdasághoz, ugy minden számvitelben, valamint politikai és irodalmi fogalmazványokban jártas, ajánlkozik mint titkár, számvevő vagy könyvvivő, előkelő házakhoz. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2575

Egy fiatal ember, ki a gazdasági iskolát végezte, több nagyobb uradalmaknál mint gyakornok és irnok müködött, saját 300 holdas birtokát 8 évig kezeli már, mint irnok vagy ispán alkalmaztatni óhajt. 2000 frt biztositékot is adhat. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2640

Egy szobaleány, ki teendőiben tökéletes jártassággal bir és jó bizonyitványokkal ezt igazolhatja, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2595

Egy budai vinczeller képezdet végzett fiatal ember, kinek elméleti és gyakorlati ismeretei vannak a szöllészet, borászat és gyümölcsészet terén jártassága van, mint szöllő és pinczekezelő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatal. 3660

Egy középkoru nő, ki a háztartás vezetéséhez kitünően ért, azonkivül beszél francziául és németül, valamint zongorázni is jól tud, mint társalkodónő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 259[illegible]

Egy 31 éves nős gazdatiszt és okl. állatorvos, ki jelenleg is egy nagyobb birtokon mint önálló kezelőtiszt müködik, jobb állomást óhajt nyerni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2576

Egy 35 éves róm. kath. nőtlen és erös testalkatu gazdatiszt, ki a keszthelyi gazd. akadémiát jó sikerrel végezte, beszél magyarul, németül és tótul, nagyobb uradalomban jelenleg mint ellenör alkalmazva van, helyét önállóság elérhetése végett változtatni óhajtja. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2522

Egy fiatal müvelt ember, ki az egyes és kettős könyvvitelt jól érti, több nyelveket beszél, mint utazó valamely nagyobb czégnél alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2628

Vinczellér, egy a borászat és szöllőmüvelés terén oklevélel biró fiatal ember, ki már 5 év óta önállóan müködik, szakmájához tartozó alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2594

Lakás és bérlet.

600—2000 holdból álló birtok, felszereléssel vagy a nélkül haszonbérbe vétel végett kerestetik. Ajánlatok «Bérlet» cim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 3678

Felesmunkára, Promotor mellett kitünő minőségü szöllő és néhány hold föld azonnal kiadatik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2586

Oktatás.

Egy fiatal ember szerény feltételek mellett alaposan tanit hegedülni. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz «Z. M.» betük alatt czimzendők. 2627

Egy intelligens leányka — ismerősöm — hajlandó öt forintért havonkint zongoraleczkéket (három órát hetenkint) adni. Levélbeli ajánlatokat «A. B.» czim alatt a kiadóhivatalba czimezni. 2502

Kerestetik egy izr. vallású fiatal nevelőnő vidékre, ki magyarul és németül jól és szépen beszéljen, a franczia- és zongorában pedig kezdetleges oktatást adhasson. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3674

Kerestetik egy 12 éves leány mellé nevelőnő, ki képes legyen tökéletesen német, franczia nyelvben, zongorában kézimunkákban és elemi tantárgyakban tanitani, teljes ellátáson kivül 250 frt évi fizetés mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2525

Egy egyetemi hallgató, ki nem csak a reál- és gymnasiumi tantárgyakban, de a zongora-játékban is alaposan oktat, mint nevelő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2572

Egy egyetemi hallgató, ki a franczia és angol nyelvet tökéletesen érti, zongorázni jól tud, helyben alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3665

Egy 34 éves okleveles tanitónő született franczia, ki eddig is mint nevelőnő kitünő sikerrel müködött, franczia és német nyelvben oktathat, nemkülönben jól zongorázni mint nevelőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2648

Vidékre egy nevelő alkalmazást nyer, ki a rendes tantárgyakon kivül, francziául társalogni tud, és a zongorajátékban kezdőket oktathat. Fizetés teljes ellátás és 30 frt havonként. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2649

Egy okl. tanitó, ki a rendes tantárgyakon kivül, a rajzban és zongorában jól tanit mint nevelő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2539

Egy nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet egyaránt folyékonyan beszéli, festészetben és kézimunkákban ügyes, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2565

Kerestetik kedvező feltételek mellett 16 éves leányhoz egy müvelt nevelőnő, ki az angol nyelvben és zongorában kitünő jártassággal bir. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3661

Kerestetik vidékre egy róm. kath. tanitónő hét éves fiu mellé. Fizetés, teljes ellátás és havonta 20 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2653

Egy nevelőnő ki a magyar, német és franczia nyelvben, valamint a zongora és kézimunkában alapos oktatást adhat, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2683

Kerestetik vidékre egy szerény igényü, szolid nevelőnő, ki a német és franczia nyelvben, ugyszintén női munka és zongorajátékban oktatást adni képes. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2576

Egy okl. tanitóné, izr. vallású, ki kitünő sikerrel végezte a képezdét, a magasabb leányiskolai tantárgyakban alapos oktatást adhat, a magyar, német és franczi nyelvet tökéletesen beszéli, jól zongorázik, rajz, festészet és kézimunkákban teljesen jártas, mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3668

Egy I. éves theologus, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen beszéli, a zongorában pedig kezdőket is oktathat, mint nevelő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2600

Egy okl. gyermekkertésznő, ki zongorázni is igen jól tud helyben alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2543

Egy 22 éves nő, ki a német, franczia és angol nyelvet nemcsak tökéletesen de irodalmilag érti és beszéli, a zongorát kitünőséggel tanitja, az ének- és festészetben alapos jártassággal bir, mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban 2593

Egy fiatal ember, ki kitünő sikerrel az érettségi vizsgát letette, a gimnáziumi tantárgyakon kivül is a rajzolást és gyorsirászatot is alaposan tanitja, a magyar, német és szerb nyelvet beszéli, róm. kath. vallásu mint nevelő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3671

Egy nevelőnő, ki magyarul, németül és francziául folyékonyan beszél, valamint kézimunkákban igen ügyes, alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2599

2 leány mellé kerestetik vidékre egy nevelőnő, ki a franczia nyelvben és a zongora játékban alapos képzettséggel birjon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2561

Egy nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet szóban és irásban tökéletesen birja, zongorázni jól tud, a kézimunkában és gépvarrásban fölötte jártas, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3634

Különféle.

Egy 5000 holdas nagy birtokra százezer forint kölcsön kerestetik második helyre földhitelintézeti pénz után, igen kedvező föltételek mellett. Levelek «földbirtokos» czim alatt a kiadóhivatalba küldendők. 264k

Egy szegény nő 2 éves, igen szép és okos leánykáját örökbe óhajtja adni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3663

4000 frt kölcsön kerestetik második bekebelezés mellett földhitelintézeti után. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2560

Egy szegény hivatalszolga, kinek neje a napokban meghalt, kéri a gyermektelen szülőket árván maradt 7 éves fiát örökbe fogadni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2591

Contra ne bántsd a zsidót! Keresztények részére öt darab ötven krajczár. Kiknek füzetek országszerte küldettnek, kéretik tőlük érettök pénz vagy füzetek megküldése azon könyvnyomda czime alatt, melyen ny mattak. Hol rendelhető? megmondja a kiadóhivatal. 261

Dr. Schmidt bevált tyukszem-tapasza

évtizedek óta mint fájdalom nélkül és biztosan irtó szer használtatik tyukszemek tökéletes elmulasztására. védjegy.

Ezen Dr. Schmidt-féle tyukszem-tapasz hatása csaknem meglepő, mivel többszöri használat után minden tyukszem, műtét nélkül eltávolitható, egy doboz ára 15 tapaszkával és egy szarumetszővel a tyukszemek kibuzására **o. é. 23 kr.**

Szállitási főraktár: **GLOGGNITZBAN, Alsó-Ausztriában. Bittner Gyula W. gyógyszertárában.**

U. i. E készitmény vételénél sziveskedjék a t. cz. közönség arra ügyelni, hogy minden doboz, külső csomagolásán az oldalt látható védjegyet viselje.

Dr. BEHR IDEGKIVONATA

gyógynövényekből saját rendszer szerint előállitott kivonat, mely sok év óta kitünő szernek bizonyult **idegbetegségek, idegfájdalmak, fejköszvény ischias, keresztesontvédjegy és hátgerinczfájdalmak, eskor, bénulások, gyengeségi állapotok és magömlések** ellen. Továbbá legjobb eredménynyel alkalmaztatik Dr. Behr idegkivonata **köszvény és csúz, az izmok merevsége; izület- és izomcsuz, ideges fofájás és fülzugás ellen.**

Dr. Behr idegkivonata csak külsőleg alkalmaztatik.

Egy üveg ára pontos használati utasitással **o. é. 70 kr.**

Szállitási főraktár: **GLOGGNITZBAN, Alsó-Ausztriában. Bittner Gyula W. gyógyszertárában.**

U. i. Ezen készitmények vételénél sziveskedjék a t. cz. közönség arra ügyelni, hogy minden üveg, külső csomagolásán az oldalt látható védjegyet viselje.

Dr. Schmidt tyukszemtapasza, — Dr. Behr idegkivonata kaphatók a budapesti raktárban, **Török József** gyógyszerésznél s Magyarország legtöbb gyógyszertárában. 624

ÉRTESITÉS

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE czég

császár. kir. orsz. szabadalm. gyárosok Bécsben

t. cz. vevőinek

Miután **Budapesten, aranykéz-utcza 3. szám alatt fennállott czukork-, chocoládé-, sütemény-, mustár, fügekávé stb. raktarunkat feloszlattuk,** kérjük t. cz. fogyasztóinkat, hogy szives megrendeléseiket ezután

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE

Bécsben, Gyár: IV., Alleegasse 48.

czim alá intézni sziveskedjenek. 6138

Biztos segély zihálo-betegségbenszenvedőknek

asthma-ellenes tokok és asthma-ellenes papir GICQUEL 1-ső oszt. gyógyszerésztol Párisban. Gyógyit nyilallást, makacs köhögést és a lélegző szervek minden betegségét. Raktár Budapesten **Török József** gyógyszerésznél. 6135

Titkos betegségek

miden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit

Dr. PÁPAY

koronás arany érdemkereszttel tiszteletbeli megyei főorvos.

Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 5599

Rendel 9—5-ig délután este 7—8-ig levélileg is.

Szab. bel- és külföldi szöllő- és kerti metsző-ollók

a m. k. vinczellér-iskolákban általános használatban.

Kerti fürész, kések.

Szab. fatisztitó

aczél-drót kefék,

amerikai trágya- s széna-villa

2, 3, 4 águ nyéllel és a nélkül.

Amerikai széna-metsző, aczél ásó és kapa, tej- és vajgazdaságban szükséges edények és gépeket ajánl a legjutányosabb árakon

5819

DEUTSCH ALBERT

Budapest, muzeum-körut 19

Képes árjegyzékek bérmentve.

Ferenczcsatorna részvény-társulat.

Hirdetmény.

A Ferenczcsatorna részvény-társulat 1883. évi april 20-kán délelőtti 10 órakor hivatalos helyiségében (Thonet-udvar I-ső emelet) a

XI-ik RENDES

KÖZGYÜLÉSÉT

fogja megtartani, mire a t. cz. részvényesek ezennel tisztelettel meghivatnak.

Tárgy:

1. Igazgatóság jelentése az 1882. évi üzletről s a mérleg és zárszámadások előterjesztése.

2. A felügyelő bizottság jelentése az 1882. évi mérlegről és számadásokról.

3. Két felügyelőbizottsági tag megválasztása.

Budapesten 1883. évi márczius 22-én.

Az igazgatóság.

6201 (Utannyomat nem dijaztaik).

ÖLTÖZETSZÖVET

csakis tartós jó gyapjuszövetből, egy középtermetü egyénnek 3 méter 10 centiméter egy öltözetre:

o. é. 4 frt 96 kr.	jó gyapjuszövetből;
« « 8 « — «	jobb gyapjuszövetből;
« « 10 « — «	finom gyapjuszövetből;
« « 12 « 40 «	legfin. gyapjuszövetből.

Utazó-plaidek darabja 4, 5, 8 és 12 frt. Igen finom öltözet-, nadrág-, felsőkabát-, kabát-, esőköpenyszövetek, vastag posztó-, darócz-, komisz posztó-, kamgarn-, cheviot-, trikot-, női-és tekeasztal posztót, peruvient és dosking-t ajánl

Alapittatott **STIKAROFSKY JÁNOS** 1866

gyári raktára Brünnben.

Minták bérmentve. Mülapok szabóknak bérmentetlenül. Utánvételi küldemények 10 frton felül bérmentve. Minthogy t. cz. vevőim közül igen sokan ama megtisztelő bizalomban részesitenek, hogy tőlem árukat rendelnek anélkül, hogy mintát láttak volna, ennélfogva az igy rendelt árukat nem tetszés esetében **visszaváltalom** fekete peruvienből és doskingból mintak nem küldetnek, miután ilyenek megrendelése, **bizalom dolga.** Miután világra szóló üzleti összeköttetéseimnél fogva naponként több száz levelet kapok, ennélfogva kérem a t. cz. megrendelőket **czimeiket pontosan közölni s az előző levelezésre** való hivatkozást **lehetőleg mellőzni,** az utánkeresés is sok nehézséggel lévén összekötve.

Levelezések elfogadtatnak német, magyar, cseh, lengyel, franczia és olasz nyelven. 596

IGÉRVÉNYEK

A

bécsi községi sorsjegy

1883. April 21-iki huzásához

Főnyeremény 200,000 forint.

egy igérvény ára 2 frt 50 kr. és bélyeg.

Átvételi jegyek

osztrák **vörös keresztsorsjegyre** 16 hóra à 1 forint

Főnyeremény 100,000 forint. Huzás május 1-én.

Magyar vörös keresztsorsjegy 2 darab 16 hóra à 1 forint

Főnyeremény 50,000 forint. Huzás julius 1-én.

Egy igérvény s két átvételi jegy vásárlásánál **egy bécsi ezüst sorsolási sorsjegy ingyen.** Főnyeremény **8000** frt. Huzás május 1-én.

A „MAGYAR LEITHA“ kiadóhivatalának bank-üzlete.

SCHREIBER G. E.

Budapest, Kristóf-tér 6. szám alatt.

Malomtulajdonosoknak

Malomkövek — Köszörü-kövek

Friss Dufour-féle selyem-sziták,

kitünő

szijjak,

ruganyos 6072

gummilapok,

legjobb

lapos csákányok és kalapácsok

jutányos áron kaphatók

GEITTNER és RAUSCHnál

Sugár-út 12.

Tisztitó, simitó- és sürítő anyagok

Igen sok beteg 5353

kevesebbet szenvedne, ha a megfelelő gyógyszerek mindjárt kezdetben kéznél lennének. Ennélfogva az oly könyv, minő a «Dr. Airy gyógymódszere», mely nemcsak a betegségek leirását tartalmazza, hanem egyuttal orvosilag kipróbált és ezerszeresen jónak bizonyult háziszereket sorol fel- minden betegre nézve a **legnagyobb becscsel** bir. Az emlitett s Richter kiadóintézetében Lipcsében megjelent röpirat, melynek szövege számos ábrával van ellátva, **Gorischek K.** egyetemi könyvárus által (**Bécs, I.** Istvántér, 6. sz.) 75 kr. beküldése után **bérmentve** küldetik meg.

Nem rozsdásodik Felten és Guilleaume-féle szabadalmazott **Át nem hágható**

Aczél-tüskés-kerités-sodrony

NEUSTEIN'S verzuckerte BLUTREINIGUNGS-PILLEN DER HEIL. ELISABETH

Vértisztitó labdacsok. Minden hasonló készitmények minden tekintetben elébe helyezendők ezen **ártalmas alkatrészektől teljesen ment pastillák, melyek legnagyobb sikerrel alkalmaztatnak** az altest szerveinek bármely betegsége, váltóláz, mellszervek betegségek bőr- és szembajok, agy-, száj- gyermek- és női-betegségek ellen; könnyü hashajtó, vértisztitó; nincs jobb s e mellett ártatlanabb gyógyszer

dugulás

ellen, mely a legtöbb betegségnek bizonyos forrása. — Czukros alakuknál fogva gyermekek is szivesen használják. Ezen labdacsok **Professor Pitha udvari tanácsos** által igen tiszteletteljes bizonyitványnyal lettek kitüntetve.

Egy doboz 15 labdacs-tartalommal 15 kr. egy csomag 8 doboz, tehát 120 labdacs-tartalommal csak 1 frt o é.

Óvás! Minden doboz, a melyen **„Apotheke zum heiligen Leopold“** czég nem látható és hátán **védjegyünket** nem viseli, **hamisitvány,** melynek vételétől a közönséget óvjuk.

Szorosan kell arra ügyelni, hogy rosz, semmi eredménynyel nem biró, söt épen káros hatású készitmény ne vetessék. Határozottan **Neustein's Elisabeth - Pillen** keressék; ezek a gyöngyölegen és használati utasitáson, oldalt aláirással vannak ellátva.

Philipp Neustein Apotheker

Főraktár Bécsben: Gyógyszertár **„Zum heiligen Leopold“ Neustein Ph. Stadt, Planken- és Spiegelgasse sarkán.** Raktár Budapesten: **Török József** gyógyszerész urnál. 5094

A **fogyasztási adóknak** imént történt **felemelése** következtében ajánlom jeles valódi

FASSBENDER FÜGE-KÁVÉMAT

J. FASSBENDER — SCHUTZ MARKE

E pótkávé, minthogy semmivel sincs vegyitve, az elismert legegészségesebb, sem szörppel, sem vizzel nincs nedvesitve, hanem száraz mint a friss darált babkávé. Egyszersmind kérem a t. gazdasszonyokat, hogy vásárlásánál az oldalt látható, törvényesen **bejegyzett védjegyre szigoruan** ügyelni sziveskedjenek, ugyszintén **aláirásomra** is, melylyel a legkisebb csomagok is ellátva vannak annál is inkább, miután több czég tévedésbe ejtőleg utánozza véd- és gyári jegyemet, hogy rosz gyártmányaikkal a t. cz. közönséget befonják.

Fassbender J.

Kapható minden jóhirü füszerkereskedésben.

Főraktár egész Magyarország számára: 6151

RUDA ANTALNÁL

Budapesten, mérleg-utcza 6. sz. a.

Prágai keztyük

legujabb pat. zárral, szélés és dupla varrással, párja 1 frt 30 kr. **Legujabb** nyakkendők, gallérok kézelők, zsebkendők, harisnyák stb. feltünő olcsó árakon

Latzkovits A.-nál

Budapest, váczi-utcza 22. sz. alatt.

«Nemzeti szálloda épület» 6219

Butor-végeladás.

üzletem teljes felosztása miatt egész

fa- és kárpitos-butor

raktáromat

gyári áron alul eladom.

Különös figyelmébe ajánlom a tisztelt közönségnek kivált

háló- és ebédlőszoba

berendezésekben gazdag készletemet,

melyeket igen olcsón eladom. 6149

FRANKFURTER SAMU, V. Nádor-utcza 1. József-tér 1. szám.

MOLL SEIDLITZ-POR

CSAK AKKOR VALÓDI, ha minden dobozon a gyárjegy: a sas és **Moll** sokszorositott czég-lenyomata látható.

Ezen porok tartós gyógyhatása makacs **gyomor- és altestbajok,** gyomorgörcs és elnyálkásodás, gyomorégés, rögzött **dugulás,** májbaj, **vértolulás,** aranyér és a legkülönfélébb **női betegségek** ellen 30 év óta folytonosan növekedő elismerésben részesül. Egy eredeti doboz használati utasitással 1 frt. **Hamisitványok törvényesen üldöztetnek.**

Francia borszesz és só.

Köszvény, csúsz, mindennemü hasogatás és bénulás, fej-, fül- és fogfájás sikeres gyógyitásához **bedörzsölésre; borogatásnak** mindennemü sérülések és sebek, gyuladások és daganatok ellen. **Bensőleg,** vizzel keverve, hirtelen betegedés, hányás és kólika ellen. Egy üveg pontos utasitással 80 kr.

Valódi, Moll védjegyével és névaláirásával,

Moll A. gyógyszerész, császári királyi udv. szállitó. Bécs, Tuchlauben.

Raktárak: *Budapesten:* Török József gyógyszerész, Schernnofer C gyógyszerész, Uhl és Berczeller, Thalmayer és Seitz, Kochmeister Frigyes utódai, Neruda Nándor, Hoffmann J., Szilber A., és Halbauer testvéreknél, Szenes E., Brázay Kálmán.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

A

KÉPES CSALÁDI LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAPRA.

Felelős szerkesztő: Komócsy Lajos.

A «Képes Családi Lapok» április hó 1-én **ötödik** évfolyamának harmadik negyedébe lép. Miután kivánatra mindenkinek küldünk mutatványszámot s egészen tájékozó előfizetési felhivást, e helyen csak röviden emlékezünk meg a közkedveltségnek örvendő lapról. — A «Képes Családi Lapok» három ivnyi tartalommal jelen meg a legdiszesebb kiállitásban, szép, fényes, szines boritékban. — Minden szám sok müvészi kivitelü képet hoz. A főlapban vannak eredeti s a külföld legnagyobb iróiból forditott rövidebb regények, elbeszélések, rajzok, életképek, humoreszkek; eredeti s más költemények, a főváros, vidék s külföld válogatott fontos hirei; az irodalom és müvészet körében felmerülő minden mozzanat. Minden számhoz egy ivnyi külön regénymelléklet könyvalakban. Havonként „*Nővilág*“ czimü divatlap számtalan képpel, szabásrajzzal stb. és „*Gazdasági és Háztartási Lap*“ is jár **ingyenes** mellékletkép. A boriték telve a komoly s tréfás talányok minden fajával. A közönségnek ingyen áll rendelkezésére «Kérdések», «Feleletek», «Ajánlatok» stb. részére a társalgó csarnok. — Minden negyedévben gyönyörü szines müményleklet egészen ingyen. Ezek közül eddigelé megjelentek: *Prielle* Cornelia, *Felekiné Munkácsy* Flóra, *Paulayné, Helvey* Laura, *Blaháné* Lujza, *Szigeti* József *Jászay* Mari, s legutobb *Bercsényi* Béla pompásan sikerült arczképei. Legközelebb küldetik szét *Pálmay* Ilka jeles szinmüvésznőnk kitünően sikerült arczképe. A jövő negyedben ismét egyik kiváló müvészünk arczképét adjuk. E gyönyörü arczképcsarnokot folytatjuk, hogy a közönség müvésznőit, müvészeit ismerje.

A «Képes Családi Lapok» **a legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdiszesebb magyar hetilap. Megjelen minden vasárnap egészen ingyenes regénymelléklettel.** — Külön **(ingyen)** „**Divatlap**“ és külön **(ingyen)** „**Gazdasági és háztartási lap**“. — **Gyönyörü jutalomképek** és rendkivüli kedvezmények. **Megjelen tizezer példányban.**

A legközelebbi évnegyedben külön regény-mellékletkép **„MARDONA“** czimü kitünő, cselekvénygazdag, érdekfeszitő regényt közöljük. 5590

MUTATVANYSZÁMOT A KIADÓHIVATAL KIVÁNATRA BÁRKINEK KÜLD BÉRMENTVE.

Előfizetési ár: egész évre 6 frt — félévre 3 frt — negyedévre 1 frt 50 kr.

MEHNER VILMOS kiadóhivatala: BUDAPEST papnövelde-utcza 8. szám alatt.